APR - 3 1956
APR - 9 1956

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Cable address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

SATURDAY, MARCH 31, 1956

LATVIJA
AMERIKĀ

26./459. n-rs SESTDIEN, 1956. GADA 31. MARTĀ 6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvēriņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 cellas telpu vienā slejā.

Mācītājs Arturs Voitkus

REDZI, KĀDS CILVĒKS!

Senajā stāstā par Nācaretes galdnieka notiesāšanu, nāvi un augšāmcelšanos mēs atrodam arī kādu epizodu tā laika Romas varas reprezentanta Pontija Pilāta pils priekšā.

Sarkani krāsotu skrandu plecos, ērkšķu vainagu galvā un saistītām rokām tur pūļa priekšā stāv Kristus. Sarkano drānu un ērkšķus viņam uzspiedušī kareivji, lai pazobotos un uzjautrinātos par vīru, kas apsūdzēts, ka viņš „pats sevi cel par ķēniņu."

Neviens šodien nepateiks, vai tā ir sentimentālitāte, vai romiskā tiesību apziņa, kas Pilātam liek par Kristu apelēt pie pūļa līdzjūtības: „redziet, kāds cilvēks!" Katrā ziņā viņš vēlētos, lai pūlis par savu uporu apžēlotos.

Bet Pilāts savos aprēķinos nav iekalkulējis trīs lietas: jūdu vadoņu fanātismu, pūļa nežēlību un — ļaužu muļķību. Tikai lieli, Dieva izredzēti gari spēj pūli pacelt un aizraut lieliem un cildeniem darbiem, bet pietiek viena muļķa nenosvērta vārda, vienas glēvuļa rokas sētas šaubu dzirksts, lai pūlis skrietu tam līdzi. Pūlis ir plēsīgs zvērs, kas, reizi asinis odis, neapstāsies.

Un pūlis Pilāta pils pagalmā redz — savām acīm redz asinis.

Redz kādu, par ko nesodīts var smiet un ņirgāties, redz saistītu un pazemotu to, kā priekšā viņš vēl vakar sajutās mazs, netīrs un nevarīgs. Redz — un jūtas gandarīts. Ka viņš šai brīdī smej pats par sevi, to viņš nesaprot.

Bet Kristu uz Pilāta pils kāpnēm redz ne tikai pūlis.

Viņu redz arī Pilāts pats — un saredz viņā tantastu, filozofu, patiesības meklētāju, cilvēku, kas atšķiras no savas apkārtnes, vīru, kas gribējis daudz, bet sasniedzis maz, līdz beidzot ar kaut ko pamodinājis savu tautas brāļu dusmas un naidu.

Bet ne pūlis, ne Pilāts Kristū nesaredz to, kas Viņš ir īstenībā — Dieva Dēlu, Pasaules Pestītāju. Nesaredz Viņā dzīvības valdnieku, ko viņi uz īsu brīdi gan varēs saistītu šķietami pakļaut savai gribai, piekalt pie krusta un ieslodzīt aiz klints kapā, bet kas Dieva noliktajā stundā liks klintij atvērties, lai dzīvs parādītos pasaulei.

— Redziet, kāds cilvēks.

Ir pagājuši vairāk kā deviņpadsmit gadu simteņi kopš tās dienas, kad Pilāts saistīto Kristu izveda pūļa priekšā. Šais deviņpadsmit gadu simtos cilvēcei bijis pietiekami laika Kristu ne tikai redzēt, bet Viņu, Viņa mācību un darbu iepazīt un novērtēt. Bez tam, salīdzinot ar pūli Pilāta laikā, nākošajām paaudzēm, Kristu uzskatot, bijusi viena liela priekšrocība: mēs šodien zinām to, ko toreizējais pūlis nezināja — ka Lielajai Piektajai seko Lieldiena.

Un tomēr, līdz pat šai dienai pūlis palicis nemainīgs. Tāpat kā toreiz, arī šodien vēl tas Kristū redz kādu, kas ar savu mācību un prasībām to traucē, redz kādu, kas sev mēģina piesavināties autoritāti, kas tam nepienāktos, — redz valdnieku, ko troņi nav cēlusi pūļa žēlastība, bet kāda cita vara.

Vēl šodien pūlis nesaredz, ka vienīgais, kam valdnieka purpurs piedien, ir — Kristus. Tas pats Kristus, kas pats pēc tā necentās, bet aizbēga, kad reiz viņu kāds cits pūlis par tādu gribēja celt.

Ir daudzas galvas rotājuši dārgakmeņiem nosēti valdnieku kroņi — un tie, kas tos nesuši, parasti aiz sevis atstājuši asiņu un asaru sliedi.

Arī tur, kur Kristus gājis, palikušas asins pēdas, bet — tās ir viņa paša asinis.

— Redziet, kāds cilvēks.

Kāds, kas negribēja būt valdnieks, bet tomēr tāds ir.

Kāds, ko gribēja iznīcināt, bet kas no kapa pieccēlās dzīvs.

Kāds, par ko smējās, bet kas par saviem smējējiem aizlūdza.

Kāds, kam darīja sāpes, bet kas savus mocītājus svētīja.

— Redziet, kāds cilvēks.

Un nu ir atkal Lieldiena. Laiks, kad visas pasaules acis raugās uz šo cilvēku.

Lieldiena — tas nozīmē augšāmcelšanos un atdzimšanu. Lieldiena — tas ir: dzīvības uzvara.

Bet nevar nākt un nenāks ne augšāmcelšanās, ne atdzimšana, iekāms cilvēks Kristū nebūs saskatījis to, kas Viņš ir un kam Viņam jābūt — pasaules Pestītājs. Iekāms cilvēks Kristum nebūs ļāvis iegomt pasaulē savu vietu — valdnieka krēslu.

Kur Kristus ir padzīts vai apraksts, tur nav un nevar būt ne dzīvības, ne atdzimšanas.

Cauri gadu simteņu balsīm mēs šodien atkal dzirdam nekristīgā romieša brīdinātājus vārdus: redziet, kāds cilvēks!

Redziet to, kas savās rokās nes dzīvības un nāves atslēgas. Redziet to, kura gara plankumā pasaule varētu atdzimt mieram, raženam darbam un gaišai augšupejai.

Redziet to, kas mira, lai mēs dzīvotu.

Redziet to, kas Lieldienu rītā cēlās no kapa, lai svētītu dzīvi un dzīvību!

Redziet — kāds cilvēks!

PRIECĪGUS LIELDIENAS SVĒTKUS!

Foto A. Jānītis

SĀK PIEKĀPTIES

LONDONĀ. — APVIENOTO NĀCIJU ATBRUŅOŠANĀS APAKŠKOMISIJA ZIŅO NO LONDONAS, KA PAD. SAVIENĪBA PRINCIPĀ PIEVIENOJAS BRUŅOŠANĀS PĀRRAUDZĪBAI NO GAISA

Piecu nāciju sēdes laikā Padomju Savienības pārstāvis Gromiko iesniedza atbruņošanās apakškomisijai jaunu komunistu atbruņošanās plānu. Padomju plānā, cik zināms, paredzēta vispārēja atbruņošanās pasaulē. Plāna īstenošanai būs vajadzīgi vismaz trīs gadi.

Sakarā ar padomju jauno priekšlikumu Sav. Valstīs paskaidro, ka tas ir ļoti zīmīgs vismaz vienā virzienā: Padomju Savienība skaidri saskata pārraudzības nepieciešamību savu atbruņošanās plānu realizēšanai. Bet līdz šim arī paši krievi vēl nav skaidrībā, kādā veidā pārraudzībai būtu jānotiek. Pašreiz var sacīt vienīgi tik daudz, ka krievi sāk saskatīt Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera plāna labās īpašības un vismaz principā pievienojas bruņošanās pārraudzībai no gaisa — lai samazinātu sašpīlējumu pasaulē un lai izvairītos no pārsteiguma uzbrukuma iespējas.

Padomju Savienības jaunajā atbruņošanās plānā, liekas, ir aizmirsta atomieroču esme. Krievi nepieprasa atombumbu krājumu iznīcināšanu, nedz ražošanas ierobežošanu.

VALDĪBU GALVU KONFERENCE ASV

Sav. Valstu prezidents Eizenhauers satiekas ar Meksikas prezidentu un Kanadas ministru prezidentu.

Vašingtonā. — Pēc vairāku dienu sarunām ar Meksikas prezidentu un Kanadas ministru prezidentu rietumu Virdžīnijā, prezidents Eizenhauers un ārlietu ministrs Dalless atgriezušies Vašingtonā, kur divatā turpina dažu konferencē ierosinātu jautājumu pārrunāšanu. Trīs valdību galvu sarunas rietumu Virdžīnijā pierādīja dažas lietas un, proti, ciešo sadarbību, kas iespējama Kanadas, Meksikas un Sav. Valstu starpā un, otrkārt, prezidenta Eizenhauera jaunāko paņēmienu starptautiskus jautājumu pārrunāt patikamākumā pēc iespējas neoficiālā. J. P. Lejiņš Amerikāņu Latvju Ziņu Dienestam: Eizenhauers nav vienīgais Savienoto Valstu prezidents, kas atzīst šādu pieeju politikai. Pēc konferences līdz šim nekāds komūnikē nav izdots.

MIKOJANS PAKISTANĀ

PAKISTĀNAS VALDĪBA NAV IEINTERESĒTA SAŅEMT SAIMNIECISKO PALĪDZĪBU NO PADOMJU SAVIENĪBAS

Karači. Pagājušās nedēļas nogalē Pakistanas galvaspilsētu Karači apmeklēja Padomju Savienības ministru prezidenta pirmais vietnieks Anastasijs Mikojans, apspriedās vispirms ar Pakistanas ministru prezidentu Mohammedu Ali un vēlāk arī ar ārlietu un tirdzniecības ministriem. Spriežot pēc neoficiālām ziņām, kas saņemtas no Karači, Mikojans piedāvājis bezmaksas saimniecisko palīdzību Pakistanas valdībai, kas šo palīdzības piedāvājumu nekavējoties noraidījusi. Pēc īsas viztes Pakistānā Mikojans un viņa 39 pavadoņi devās krievu lidmašīnās turpinājuši ceļu uz Jaundelhi.

Pakistanā Mikojans paskaidrojis, ka viņa un viņa līdzbraucēju mērķis esot uzlabot attieksmes Pakistanas un Padomju Savienības starpā. Pakistana un Rietumu pasaule to izskaidro kā Padomju Savienības mēģinājumu atšķelt Karači valdību no tās pašreizējiem sabiedrotiem un ievilkt to padomju palīdzības lokā. Interesanti atzīmēt, ka tai pašā dienā, kad Mikojans piedāvāja saimniecisko palīdzību Pakistanas valdībai Karači, Maskavā ārlietu ministrs Molotovs Pakistanas sūtnim piedāvāja pārdot krievu tēraudlietuvi.

Ministru prezidenta pirmais vietnieks Mikojans savos solījumos un propagandas paņēmienos aizgāja pat tik tālu, ka uzdrošinājās „neitreālizēt" Bulgāņina un Chruščeva agrākos uzbrukumus Pakistanai, sacīdams, ka Kašmiras jautājuma atrisināšana būtu atstājama pašu kašmiriešu rokās. To grib panākt Pakistana, bet tam pretojas Indija. Pagājušajā rudenī, viesodamies Indijā, Padomju Savienības ministru prezidents Bulgāņins un komūnistu partijas pirmais sekretārs Chruščevs deklarēja, ka Kašmira pienākas Indijai un ka Pakistanai uz to nav ne mazāko tiesību...

Padomju techniskie lietpratēji Ēģiptē

Kairo. Pēc garākas vizītes Sīrijā un Libānā Ēģiptē ieradušies seši Padomju Savienības techniskie lietpratēji, kas iepazīsies ar Ēģiptes rūpniecību un izstrādās plānus tālākai Ēģiptes rūpniecības attīstīšanai. Saimnieciskā palīdzība, kas nepieciešama Ēģiptes rūpniecības tālākai izveidošanai, nāks no Padomu Savienības.

Idens gatavojas brīdināt Maskavas viesus

Londonā. — Anglijas ministru prezidents Idens Londonā izteicies, ka gatavojas brīdināt Padomju Savienības ministru prezidentu Bulgāņinu un komūnistu partijas pirmo sekretāru Chruščevu neiejaukties Vidējo Austrumu politikā. Idena nostāja šai jautājumā ir apmēram šāda: padomju ieroči, ko Ēģipte saņēma par pazeminātām cenām, ir palielinājuši kara iespēju Izraēlas un arabu valstu starpā. Jaunākajā gadījumā šāds karš var izvērsties jaunā pasaules karā. Kamēr Padomju Savienība turpina šāda veida politiku, nevar runāt par tās attieksmju uzlabošanu nedz ar Angliju, nedz Rietumiem vispār.

Bulgāņins un Chruščevs Anglijā ieradīsies 19. aprīlī. Viņu vizīte, kuras laikā tiks pārrunāti dažādi politiskas dabas jautājumi, ilgs 10 dienu.

Varas vīru apsardzības jautājumu Londonā nokārtojis, Čekas prks Serovs, angļu laikrastu asu piezīmju pavadīts, izlidojis atpakaļ uz Maskavu, kur viņam jāraugās, lai kaut kur neuzliesmotu „buržuazijskais nacionālisms."

Edmunds Zirnītis

PUPOLI UN KAKTUSI

Cik skaisti būtu bijis kuplu pupolzaru
Kā senās bērna dienās upes malā lauzt,
Pie vaigiem maigās paijas, mājās nākot glaust
Un klusi priecāties par silto saules staru,

Lai šodien zinātu, ka gaišs un priecīgs varu
Ar pupolaltiņām nost skumju nastas raust
Un mikli kūpošu zem gurdām kājām jaust
To kalnu mālaino, ko pavasaros aru.

Cik skaisti būtu tas... Bez pupoliem un paliem
Pār plašo prēriju palss pavasaris nāk
Un sirdi skumdina līdz sāpēm smeldzīgāk.

Kā bultas dzeloņus tik smaili asiem galiem
Arvienu kaktusi pret manu sirdi ceļ
Un dzeloņstieplu rētās dziļāk, dziļāk dzeļ.

CHRUŠČEVAM BAILES NO NACIONĀLISMA UZLIESMOJUMA

Tiflisas universitātē „ļaunprātīgi" kritizēts marksisms un ļeņinisms

No diplomātu aprindām ziņo, ka pēdējās dienās Kremlī bijušas vairākas apspriedes ar Grūzijas pārstāvjiem. Valdība spērusi drošības soļus, lai turpmāk neatkārtotos nacionālisma uzliesmojumi arī citās valsts daļās.

Personas kulta un buržuaziskā nacionālisma kritizēšana presē turpinās tālāk, tagad arī Baltijas valstīs, Vidusāzijā u. c. Izņemot Kaukazu, citur nemieri neesot bijuši.

Tiflisas laikr. Zarjā Vostoka slejās galvenā tema ir komūnistu neapmierinātība sakarā ar studentu demonstrācijām, kas notika 7. un 8. martā Tiflisā. Laikrakstā sevišķi asi kritizē universitātes profesorus un rektoru Kupradze. Pēdējais nav atklājis nepilnības universitātēs partijas aparātā un studentu aprindās.

Laikraksts asi kritizē arī visu partijas vadību Grūzijā, jo tā nepilda savu uzdevumu augstumos. Izskaidrojot 20. kongresa lēmumus, Agronomiskā institūta direktors K. Targamadze nav nosodījis „studentu zemo disciplīnas līmeni." Arī Š. Makaradze nav pareizi novērtējis jaunatnes buržuaziski nacionālā novirziena kļūdas.

Sakarā ar studentu demonstrācijām atcelts no amata universitātes komjauniešu šūnijas sekretārs S. Džarbinadze, kurš pielaidis marksisma-ļeņinisma un dialektiskā materiālisma ļaunprātīgu kritizēšanu universitātes nodarbēs. Uz studentu aprindās pieaugošo „neveselīgo nacionālismu" viņš piemiedzis acis un nav neko darījis šīs kustības novēršanai.

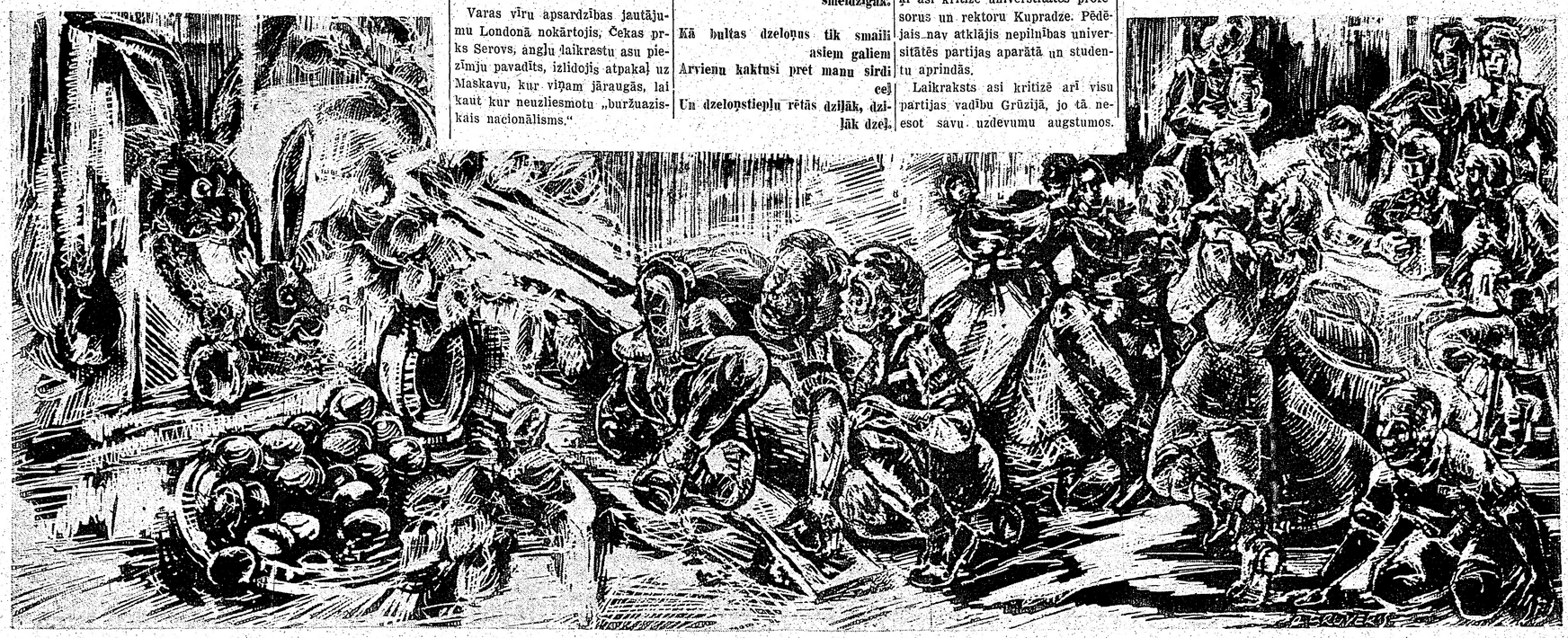

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS

VAI ESAM LATVIJAS CIENĪGI?

Mēs visi, vienalga, kuŗā pasaules stūrī lielā kara vētra mūs arī aizpūtusi, mīlam sevi saukt par latviešiem. Ja kādā sveštautiešu arīzē vai grāmatā kaut ko labu raksta par latviešiem vai Latviju, mēs pašapzinīgi paceļam savas galvas un sakām: „Jā, es jau to zinu, es jau arī esmu no turienes, esmu latvietis."

Vēl redzamāk un skaļāk šī mūsu dižošanās novērojama tad, kad esam iemetuši dažas glāzītes stipra dzēriena. Tad sitam sev pa krūtīm un mēģinām iestāstīt katram, ka nākam no tālās Latvijas, kur viss bija labs un varens; cik gudri cilvēki ir latvieši, un cik varonīgi bijuši latviešu karavīri pēdējos divos karos.

Bet kā ir ar darbiem?

Negribu šoreiz pieskarties tiešī tam jautājumam, kas attiecas uz mūsu karavīriem „strēlniekiem, atbrīvotājiem un legionāriem. Viņi arī dažreiz palielās ar to, ko ir darījuši, bet viņiem uz to ir tiesības, jo viņi tiešām ir kaut ko darījuši Latvijas labā. Un ja tēvija viņus atkal sauktu cīņā, viņi šim sauciena paklausītu un ietu atkal, ja vien agrāk gūtās brūces un gadu nasta tam nebūs kļuvusi par nepārvaramu šķērsli.

Citādi tas ir ar tiem, kas mīl gan sevi par latviešiem dēvēt, bet kuŗiem latviskuma demonstrēšana nav nekas cits kā tukša balamutēšana. Bet šie ļaudis itin ērti aizmirst, ka būt latvietim šodien nozīmē — cīnīties.

Skiet, ka viena no nodrāztākām frazēm ir tā, ka mēs neesam bēguši no Latvijas, bet ka mēs esam cīnītāji, kas ir tikai atkāpušies uz izdevīgākām pozicijām, lai no tām turpinātu cīņu par savu tēvu zemi. Ja nu tas tā ir, cik tad [illegible] tādu, kas būtu ar mieru šinī c[illegible] iesaistīties bez noteikumiem vai prasībām? Cik ir tādu, kas, varbūt darba vai citu apstākļu kavēti, tiešām nevar aktīvi darboties, bet kas labprāt uzņemtos kaut vai nelielu regulāru materiālu upuri, kas atvieglinātu tlešo cīņu tiem, kas var un grib kaut ko darīt?

Neviens no viņiem neprasa, lai tie fiziski piedalītos kādos bīstamos pasākumos. Viņus tikai lūdz neliegt savu atbalstu cīņai par latviešu tautas brīvību. Par tās tautas brīvību, pie kuŗas viņi tik lepni sevi pieskaita. Kara laikā, tas, protams, bija vieglāk, tad tieši neviens naudu neprasīja, to atvilka spaidu kārtā, nodokļu veidā un vismaz daļa šīs naudas aizgāja karavīru ieročiem un apgādei. Bez tam, — toreiz jau arī atklāti nevarēja pret nodokļiem protestēt — tas varēja maksāt brīvību un dzīvību. Tagad daudzi sevi lepni sauc par latviešiem, bet kad mūsu karavīriem — un apzināti sacīsim karavīriem, jo tas darbs, ko velē šie nedaudzie tautieši svešā zemē „ir un paliek karš, aukstais karš, vajaga līdzekļu, ja arī ne ieročiem vai apgādei, tad vismaz šai karošanai vispār, viņi atsakās nākt talkā.

Mēs zinām, katrs nevarēja būt karavīrs. Tiem, kas tādi nebija, to arī nevienš nepārmet. Lai karavīrs varētu karot, vajadzēja maizes, drēbju, mašīnu, apgādes. To deva tie, kas palika mājās un strādāja sūri un grūti. Paldies viņiem par to! Viņi tāpat bija savā ziņā karavīri, tikai citiem uzdevumiem. Iehaidnieka bumbas neškiroja frontinieku no civilista. Tauta stāvēja aiz saviem vīriem frontē, un tas viriem deva spēku izturēt.

Šodien ir citādi, šodien karot var katrs. Bet tieši tagad, kad šī cīņa ir daudz sarežģītāka un smagāka, jo nav mums savas valsts, nav arī sabiedroto, kas mūs atbalstītu, šodien stāvam vieni — emigrantu grupa, izkaisīta visos pasaules vējos.

Šīsdienas brīvprātīgie cīnītāji ir tiešām brīvprātīgi, un viss, ko viņi no mums lūdz, ir — neliegt atbalstu, bez kuŗa šī cīņa nav iespējama. Viņi cīnai ziedo savu personisko dzīvi. Viņi paši nopelna izlūku savai eksistencei un pat sev daudz ko noliedz, lai varētu cīņu turpināt, kaut vai mazā mērogā. Bet ko dara mūsu „latvieši"? Viņi [illegible]umu uzskata par jaunu nau[illegible]as veidu. Tanī pašā [illegible]ūtu smagi apvainoti, ja kāds tiem teiktu, ka viņi ir tik latviski savā iekšienē, kā — Timbuktas nēģeri. Vai tiešām mēs kā tauta vēl neesam pietiekami nobriedušī, lai varētu paši sev un savai zemei palīdzēt, bez kā mūs uz to piespiestu kāda ārēja vara? Vai tiešām mēs nevaram ziedot kaut vai dažus grašus nedēļā cīnai par to zemi, kuŗu mēs jūtu izplūdumā brīžos vai alkohola iespaidā tik lielīgi saucam par savu tēvu zemi?

Vai esam Latvijas cienīgi?

ARIES

Lilija Trušinska un Mārtiņu Blūmu salaulāja māc. A. Čops 24. martā sv. Andreja baznīcā Toronto.

Lolitu Ritumu un Valdi Jansonu salaulāja māc. A. Čops sv. Andreja baznīcā Toronto 24. martā
Foto A. Jūnītis

DV TORONTO NOD. PILNSAPULCE

DV Toronto nodaļas valde 24. martā bija sasaukusi biedru pilnsapulci, lai biedrus iepazīstinātu ar 1956. g. budžetu, ievēlētu Aprūpes komiteju, kuŗa rūpētos par līdzekļu sagādi un aprūpētu likteņa skartos tautiešus kā Kanadā, tā arī Vācijā, kā arī lai ievēlētu nama pārvaldi un nokārtotu ieilgušo 1953. g. nodaļas kasiera Adītāja nenokārtoto parādu lietu.

Valde budžetu sastādīja $1950,- apmērā, paredzot $750,- ieņēmt biedru maksās un $1200,- no sarīkojumiem. Izdevumos paredzēti: DVK valdei biedru naudas $204.-, bēru fondam $100,-, kancelejas izdevumi $50,-, inventāra iegādei $100,- reprezentācijai $100,-, pabalsti jaunatnei $200,-, nama vajadzībām $500,-, ziedojumi trūkumcietējiem $500,-, dažādiem neparedzētiem izdevumiem $196,-. Šai budžetā nav ietilpinātas tās summas, ko Aprūpes komiteja savāks ziedojumu vākšanas akcijā, un kuŗas simtprocentīgi tiks izlietotas aprūpei.

Aprūpes komiteju uzņēmās noorganizēt A. Čivzelis, un to apstiprinās nodaļas valde.

Par nama komitejas priekšsēdi ievēl A. Kvēpu, kuŗš, pēc vajadzības pieaicinās palīgus. Nama pārvaldes budžets paredzēts $5.665,50.

Lai reiz izbeigtu 1953. g. nodaļas valdes un kasiera Adītāja nenokārtoto kases lietu, iepriekšējā pilnsapulce uzdeva revīzijas komisijai, speciālai izmeklēšanas komisijai un nodaļas valdei sastādīt rakstu publicēšanai laikrakstā zināšanai. Izmeklēšanas komisijas rakstu J. Fogels nolasa pilsapulcei, un tā nolemj lūgt valdi šī raksta noraksta piesūtīt katram bijušajam 1953. gada valdes loceklim un kasierim Adītājam ar uzaicinājumu nokārtot savas vecās saistības ar nodaļu. Ja minētās personas 14 dienu laikā nepaziņos nodaļas valdei, ka uzņemas saistības kārtot, valde nodos minēto rakstu publicēšanai laikrakstā.

Tālāk valdes priekšsēdis ziņo par LNAK darbību un uzaicina biedrus atbalstīt šo organizāciju, nomaksājot 50 c. gadā dalības naudu. Maksājot šo dalības naudu caur nodaļu, tā ir tikai 50 c., bet maksājot tiešī LNAK, dalības maksa ir $1,-. Nodaļa uz katriem pirmajiem 50 LNAK dalībniekiem iegūst tiesības sūtīt vienu pārstāvi padomē ar balss tiesībām. Pilnsapulce atstāj valdes rīcībā izraudzīt pārstāvjus LNAK padomei.

Pilnsapulce uzdod valdei reģistrēt DV Toronto nodaļu attiecīgās Ontario proyinces iestādēs kā juridisku personu un nodaļas namu pārrakstīt uz nodaļas vārdu.

Valdes priekšsēdis nolasa laikraksta LA apgāda saimniecības vadītāja rakstu, kuŗā tas uzaicina katru DV organizācijas biedru,lasīt un izplatīt savas organizācijas laikrakstu un iesūtīt ierosinājumus.

DV sporta kopas pārstāvis Sulims ziņoja par sporta kopas paredzamajām nodarbībām, kuŗās mēģinās iesaistīt jaunatni, un lūdz piešķirt šai vajadzībai pabalstu. Pilnsapulce uzdeva valdei, iespēju robežās, rast līdzekļus sportistu atbalstam.

Pilnsapulcē piedalījās 22 dalībnieki, to vadīja A. Čivzelis un protokolēja K. Bencons.

K. B.

BĪSKAPS B. SLOSKĀNS STOKHOLMĀ PIE LATVIEŠIEM

VESTULE NO STOKHOLMAS

Bīskapa apmeklējums bija saistījis ne tikai Zviedrijas latviešu — katoļu, bet visas latviešu saimes lielāko vērību. Bīskapa dievkalpojumā bija visu konfesiju latvieši, tāpat pēc dievkalpojuma sarīkotajās brokastīs un pie kafijas galda, kur notika bīskapa apsveikšana un kur tika teiktas daudzas runas no nekatoļu puses, starp citu, vienu no labākajām runām teica Stokholmas draudzes ev.-lut. baznīcas prāvests O. Sakārnis, pasvītrodams, ka bīskapa Sloskāna ciešanās skaidrotais skats iesaistīs ticīgo brāļu saimē arī tos, kas nav metrikās ievesti, un atgādinot, ka šajā laikā mums ir gan nepieciešamas stingras robežas uz vienu pusi, nenovērsoties no kristieša pienākumiem, bet tikpat nepieciešama ir šo robežu pavēršana uz otru pusi, proti: iesaistot kristiešu pulkā vienmēr jaunus sekotājus.

Bīskapa Sloskāna ciešanu un mocekļa ceļš latviešiem bija zināms, mums visiem vēl brīvajā Latvijā dzīvojot, un ir dabiski saprotama ikkatra latvieša vēlēšanās dzirdēt un redzēt šī mocekļa seju, kas ir augstākā mērā pievilcīga ar savu dziļo garīgumu, ar savu nesalauzto gara spēku un ticību kristietības ideāliem un kristiešu kalpošanas pienākuma augstai nozīmei.

Viss, ko Zviedrijas latvieši bija cerējuši izjust un pieredzēt, ejot uz dievkalpojumu Stokholmas katoļu Sv Ērika baznīcā, pārbagāti attaisnojās, jo dievkalpojums bija patiesi liels un dziļš pārdzīvojums ikvienam, kas tajā piedalījās, neatkarīgi no piederības pie vienas vai otras konfesijas.

Bīskapa atbilde viņa apsveicējiem, stāstot par savām cietēja gaitām un savu runu noslēdzot ar Pāvesta Pija 12. pieminēšanu viņa 80. dzimšanas dienas gadījumā, bija garīga pārdzīvojuma augsta pakāpe, jo visa viņa runa bija lielas zināšanas, stipras ticības un nelokāmas patstāvības apdvests vēstījums par kristieša pienākumiem šajā šaubu, neziņas, vērtību aptumšošanās laikā, kad mūsu tautas vēsture pārdzīvo vienu no vistumšākajiem un baigākajiem laikmetiem.

Cik stipri bīskapa dievkalpojums un viņa runa pie galda bija iespaidojusi sanākušos latviešus, to pierāda no visu [illegible] atskanošie iecinājumi: „Kaut būtu daudz tādu garīdzniekuo, tad nebūtu pasaulē nekāda bolševisma jautājuma!"

Savā runā Viņa Ekscelence bīskaps Sloskāns, pāvesta iecelts augstākais latv. katoļu garīdzniecības vadītājs Rietumeiropas valstīs, atbildēja visiem apsveicējiem. Viņš iesāka ar atmiņām par kādu satikšanos Beļģijā ar šīs zemes prominentām personām kādā sanāksmē, kad pirms šīs sanāksmes laikrakstā, kas ieteic Maskavas valdnieku ieskatus, viņš bijis „apsveikts" tādiem epitetiem, kā: „kaut kāds Sloskāns, krimināls noziedznieks, ieradies, lai propagandētu pret Padomju Savienību." Par personīgo likteni runādams, viņš atcerējās sūtni K. Zariņu un toreizējo sūtni Maskavā Dr. A. Bīlmani, kuŗi bijuši palīdzīgi, lai viņš varētu izbraukt uz Latviju. Bīskaps sakarā ar J. Breikša apgalvojumu viņa apsveikumā, it kā arī viņš Saeimā cīnījies par bīskapa atbrīvošanu un pārbraukšanu uz Latviju, atbildēja, ka viņš gan pirmoreiz dzirdot, ka arī Saeima viņa atbrīvošanas labā būtu ko darījusi. Vēl savās atmiņās kavēdamies, bīskaps atceras, ka viņš, jau bolševiku valdītajā Krievijā. būdams bez kādas informācijas, par Latvijas valsts nodibināšanos dabūjis pirmoreiz zināt, kādā vietā ieraugot uz aploksnes pastmarku ar uzrakstu: „Latvija. 1918. g. 18. novembris." „Prieks bija liels", saka bīskaps, jo jau 1908. gadā Obšteina skolā viņš viens no pirmajiem dziedājis „Dievs, svētī Latviju;"

Kad iesākusies latviešu reevakuācija no Krievijas, tad arī viņam bijis jautājums, kā tikt pie Latvijas pases, kuŗu viņš dabūjis tikai pēc trim gadiem. Reevakuācijas dienās lielas rūpes bijušas, kā dabūt uz Latviju Rancāna bibliotēku, ko paveikt palīdzējis reevakuācijas komisijas loceklis Krūmiņš. „Bet man pašam", saka bīskaps, „bija jāizšķiras starp trijiem stāvokļiem: esmu latvietis, nodibināta bija Latvijas valsts, bet es biju ārzemēs, pie tam padomju valstī, kur man jau bija uzticēta sava latviešu pulciņa garīga apkopšana, un man bija pašam sev jāatbild: vai drīkstu viņus atstāt? Es izšķīros par palikšanu kopā ar šiem latviešiem, un tā 15 gadus paliku Krievijā. 1923. gadā padomju vara nonāvēja mūsu bīskapu, nonāvēja vēl citus garīdzniekus, palika tikai divi, no kuŗiem viens biju es. Un 1926. gada 5. maijā Krievijā pēkšņi ierodas kāds ārzemju garīdznieks un aicina mani pie sevis, parāda svētā Tēva sekretāriāta vēstuli un labajā pusē redzu svētā Tēva parakstu. Tas bija ziņojums, ka esmu iecelts par bīskapu ar visām tiesībām. Bet tas bija jāpatur kā noslēpums, tā kā to 3 mēnešus nezināja pat garīdznieks, kam biju pakļauts kā vikārpriesteris. 10. maijā mani ordinēja par bīskapu."

Un tad iesākās bīskapa Sloskāna mocekļa gaitas: GPU, bīskapam promesot, izdara viņa mājā kratīšanas un pēc tām aiz svētā Tēva attēla pie sienas aizbāztas militāras kartes, uz galda pamesta kāda militāra rakstura statistika, un bīskapu apsūdz par militāru spiegošanu. Viņš izšķiras par bezkompromisa pretošanos vardarbībai, nekā neatbildot uz vajātāju jautājumiem. — „Ceļa soma ar nepieciešamo veļu un sataisītiem sausiņiem toreiz visiem jau bija sagatavota. Tā nokļuvu Lubjankā, tad pie Polārloka, braucot pa Jenisejas upi."

No šīs trimdas bīskaps atceras kādu sirsnīgu draudzību ar latviešu robežsargu virsnieku Vinteri, ko boļševiki bija uz mūsu robežas sagūstījuši un ar varu pārveduši uz Krieviju. — „Tad 1932. gadā tieku vests kaut kur prom no nometināšanas vietas, braucām pusotra mēneša, no 17. novembra līdz 1933. gada 2. janvārim", bīskaps stāsta tālāk, „līdz nonākam Krasnojarskā. Mani, nosalušu, vietējie zemnieki sasedza ar siltām segām, viņi bija mūsu pusē, bet mūsu vedējiem, kas tāpat bija nosaluši, zemnieki tomēr nepalīdzēja."

(Nobeigums 4. lpr.)

Baltijas sieviešu padome Toronto

Baltijas sieviešu padomes pilnsapulce notika 26. martā Lietuviešu namā.

Padomes līdzšinējā priekšsēde O. Riisna deva pārskatu par pagājušā gada darbību, ko sapulce akceptēja.

Šinī gadā rotācijas kārtībā prezidēšanu pārņem latvietes. Sakarā ar to par BSP priekšsēdi ievēlēja latviešu kandidāti Johannu Benjamiņu, par vicepriekšsēdi E. Podnieci; igauņiem par vicepriekšsēdi O. Riisnu, lietuviešiem — E. Jurkevičieni; par sekretāri — lietuvieti Irēnu Sernas un par kasieri — igaun. Lidiju Suursööt.

Sapulce noritēja labā saskaņā un sadraudzībā.

DV HAMILTONAS NOD. VANADŽU KOPAS VALDE 1956. GADAM

No kreisās: pr-ce T. Gailīte, locekles R. Bērziņa, I. Zvaigzne un pal. O. Melķe

KANADĀ TORONTO

Mācītājs A. Čops kristīja Richardu Jāni Reinholdu, Alfreda un Lilijas dēliņu, un salaulājis Valdi Jansonu ar Lolitu Ritumu, un Mārtiņu Blūmu ar Liliju Turšinsku.

Toronto jaunatnes pulciņa Lāpas biedru pilnsapulce LNJAK delegātu ievēlēšanai notiks 22. aprīlī pl. 7.00 Latviešu biedrības namā. Pēc sapulces foto puduris izrādīs filmu, un paredzēta arī saviesīga dzīve.

Juris Benjamiņš Lāpas jaunatnei 25. martā rādīja filmu par izžuvušām upju gultnēm pazemē, Pasaule bez gaismas, dodams arī interesantus paskaidrojumus. Filmu noskatījās ap 35 jaunieši.

Mācītājs A. Lūsis kristīja Lilitu Mirdzu Miezīti, Alfreda un Zinas meitiņu.

EDMONTONĀ

18. martā Edmontonas DV nodaļa rīkoja plkv. Kalpaka piemiņas vakaru. Svinības notika sv. Jāņa baznīcā un sākās ar piemiņas dievkalpojumu, ko vadīja māc. E. Caune. Bija patīkami redzēt kuplo dievlūdzēju un svinību dalībnieku skaitu, kas aizrautīgi klausījās mācītāja izjusto spredīki, kā arī ērģeļu solo Kaŗavīri bēdājās, ko atskaņoja M. Lejmane. Iepriecināja arī Edmontonas jaunās solistes Ainas Saujas korālis.

Pēc dievkalpojuma svētku viesi devās baznīcas pagraba telpās, kur tos laipni uzņēma Daugavas Vanadzes un Vanagi pie krāšņi dekorētiem galdiem. Par Kalpaka cīņu gaitām un tā patriotisko stāju referēja atv. pulkv. Grīķis, bet Lubāne izjusti deklamēja karavīriem veltītas vārsmas.

Č.

MANITOBĀ

DV Manitobas nodaļa 17. martā, kopīgā sarīkojumā atzīmēja Kalpaka un legiona dienu. Vanadzes nodaļas valdei pasniedza pašu darinātu mūsu nacionālo karogu un lūdza Daugavas Vanagus gādāt, lai šis karogs tiktu aizvests uz brīvo Latviju. Saņemot karogu, nod. pr-ks J. Staudžs apsolīja, ka Vanagi darīs visu iespējamo, lai šo lūgumu izpildītu. Karogu iesvētīja Vinipegas ev.-lut. sv. Krusta draudzes mācītājs F. Ruperts.

Par Kalpaku, viņa karavīriem un latviešu legionāru gaitām saistošu referātu lasīja Reinbergs.

Savus sniegumus klavieŗu, akordeona spēlē un dejā rādīja Daugavas Vanagu jaunā paaudze: Ozoliņa, Jandavs, Erdmane un Stendere.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.,
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

Apdrošināšana
14 labākajās sabiedrībās
VALD. BEBRIS
Tel. WA 2-5913,
48 Rathnally Ave, Toronto

AUGUSTDORFAS ĢIMNAZIJAI

Niagaras un St. Katarīnas jauniešu sarīkojums Augustdorfas ģimnazijas atbalstam notiks Niagarā 15. aprīlī, plkst. 18.30, 233 Hickson St. Šai sarīkojumā notiks Almas Skudras koncerts, tam sekos Hamiltonas jaunatnes pulciņa Rotas priekšnesumi, bet noslēgumā būs deja, spēlējot pazīstamajam vācu deju orķestrim Reinas Ritmiki.

Ieeja uz visu šo sarīkojumu tikai 1 dolars, bet jaunieši cer, ka apmeklētāju būs daudz, jo atbalsts vajadzīgs mūsu ģimnazistiem Augustdorfā!

ZIEDOJUMI

Hamiltonas Kristus draudze kopīgi ar Kičeneras draudzi Augustdorfas ģimnazijai savākuši 63 dol. lielu ziedojumu, kas jau nosūtīts uz Vāciju.

LASĪTĀJU vēstules

VAI ATKĀRTOJAS KARLSONA LAIKI?

Latvijas Amerikā redakcijai:

Kad 1950. gada 28. septembrī bija paredzētā DV Toronto nodaļas atklāšana, visi priekšdarbi bija veikti, sludinājumi avīzēs ievietoti, Karlsons piezvanīja toreizējam Toronto nodaļas sekretāram un pateica, ka minētā dienā Vanagu sarīkojums 22 College ielā nevarēs notikt, jo, lūk, viņam telpa esot vajadzīga pašam. Nekas cits neatlika, kā steigā noskaidrot apstākļus pie zāles īpašniekiem. Izrādījās, ka DV rezervētais ieraksts izdzēsts un tā vietā ierakstīts citas latviešu kopas vārds. Zāles menedžeris toreizējiem DV valdes locekļiem paskaidroja, ka Karlsons apgalvojis, ka tas esot viens un tas pats resp. tā pati organizācija, tik lai pārmainot vārdu. Ievērojot to, ka ir notikusi apzināta maldināšana, zāles menedžeris atstāja zāli DV un, paldies Dievam, nodaļas atklāšana notika. Šodien redzam, ka tā ir izvedojusies par spēcīgu organizāciju.

Līdzīgs gadījums noticis šogad. Kolumbus zāles menedžeris Brauna kungs piezvanīja DV Toronto nodaļas pārstāvim un jautāja: vai Vanagi arī šogad vēlētos īrēt zāli Vecgada vakaram? Atbilde bija pozitīva, un menedžeris solīja zāli rezervēt. Kad nodaļas pārstāvis ierādās Kolumbus zālē uz vietas, izrādījās, ka kādas latviešu organizācijas pārstāve, zāles menedžerim Braunam nezinot, jau nolīgusi ar sekretāri līgumu par zāles īrēšanu Vecgada vakaram. Tā Vanadziņi palika ar garu degunu, bet jautā latviešu sabiedrībai: vai atkal atkārtojas Karlsona laiki?

Daugavas Vanags, Toronto.

NAV TAISNĪBA!

Latvijas Amerikā redakcijai:

Jūsu god. laikraksta 24. n-rā vēstulē Preses Pīle un $25. K. Sidars apgalvo, ka par LPB Kanadas kopas Preses balles speciālizdevuma Preses Pīles rediģēšanu es esot viņam iepriekš apsolījusi $25 samaksu,kas nav taisnība.Par šī izdevuma sagatavošanu, ko zina arī pārējie kopas valdes locekļi, tika runāts ar J. Deksni. Viņš arī valdes sēdes laikā 27. decembrī pa telefonu paziņoja, ka uzdevumu veiks kopā ar K. Sidaru un viņa kundzi, neprasot nekādu atlīdzību. Tas arī bija pats par sevi saprotams, jo Preses balli līdz ar Prese Pīli kopa ik gadus rīko talkas kārtībā, lai būtu lielāki ienākumi mūsu kultūrālo mērķu sekmēšanai. Tas zināms visiem kopas biedriem — arī K. Sidaram.

Piezīmējams, ka Preses balles sarīkošana prasa daudz pūlu, kāpēc rīcības komitejas locekļi īpaši pēdējā nedēļā pirms balles, lai tā labi izdotos, ziedo daudz sava laika un pat kavē maizes darbu.

B. Senkēviča

Piezīme: Ar šo izbeidzam tālāku polemizēšanu LA slejās, event. domstarpības K. Sidara un Preses kopas valdes starpā kārtojamas Preses biedrībā.

Red.

1. aprīlī sv. Andreja baznīcas zālē Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas audzēkņu pēcpusdienā A. Brigaderes luga Maija un Paija.
7. aprīlī sv. Andreja baznīcas zālē B. Piekalniša koncerts.
13. aprīlī Mednieku — makšķernieku biedrības biedru vakars, 10 Lansdowne Ave.
14. aprīlī Vecais pilskungs, DV teātra pirmuzvedums Karaliskā Ontario muzeja teātŗa zālē, 100 Queen's Park.
15. aprīlī sv. Andreja baznīcas zālē komponista T. Ķeniņa studijas audzēkņu vakars.
15. aprīlī, pl. 5.00 TLB pēcpusdienas tēja ar filmu par Kurzemi.
21. aprīlī Vecais pilskungs (atkārtojums).
21. aprīlī TLB tautisko deju grupas Diždancis 8. gadskārtējais tautas dziesmu un deju vakars sv. Andreja baznīcas zālē.
28. aprīlī vīru koŗa Viesturs koncerts Parkdale Collegiate.
28. aprīlī Ītona auditorijā Martas Mac Vikares un Vaclova Verikaiša koncerts.
29. aprīlī sv. Andreja baznīcas zālē Pēteŗa Lielzuikas un Jāņa Niedras koncerts.
5. maijā Amerikas latviešu teātŗa Ņujorkas ansambļa viesizrāde Seši mazi bundzinieki.
12. maijā Kurzemes kapitulācijas ateeres akts ar koncertu sv. Andreja baznīcas zālē.
18. maijā Ziedu balle Kolumbus zālē.
25. maijā Baltiešu sporta svētki, Centrālā YMCAā.
26. maijā Sporta svētku noslēguma balle.
26. maijā M. Zīverta Minchhauzena precības TLB drāmatiskā ansambļa pirmizrāde Ītona auditorijā.
26. maijā, Cosburn Junior High School auditorijā Veras Keišes baleta skolas vakars.

SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

7. aprīlī DV Hamiltonas nod. sporta kopas „Sparta" sporta spēles un balle.
27. aprīlī Kristus draudzes dāmu komitejas sarīkojums ar teātŗa izrādi, uzvedot lugu Zvaigznes.
19. maijā Vīru koŗu apvienības Viesturs koncerts Hamiltonā.
23. jūnijā DV Hamiltonas nod. un HLB Jāņu sarīkojums.

DAUGAVAS VANAGI

Jauna DV vadība Ņujorkā

Daugavas Vanagu apvienības Ņujorkā gada sapulcē 24. martā par apvienības priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo Heinrichu Bagāto. Valdē ievēlēja: V. Laiviņu, Antoniju Skulti, J. Pētersonu, A. Skrodeli, L. Valdmani. Revīzijas komisijā — I. Balodi (pr-dis), A. Pūliņu un V. Freiju. Par delegāti ALAs kongresā izraudzīja Olgu Laiviņu, bet par delegātiem Ņujorkas Latviešu organizāciju padomē — H. Bagāto un A. Valteru. Abi pēdējie izraudzīti arī par delegātiem DV sanāksmei Vašingtonā 7. aprīlī. Daugavas Vanadzes par savu vadītāju ievēlēja līdzšinējo Irēni Nadziņu, bet valdē J. Groskopu, V. Freiju, O. Laiviņu, A. Pāvuli un Puķi. Amatpersonu vēlēšanas noritēja gludi, bez parastās kandidātu atteikšanās un kaulēšanās. Sapulce bija kupli apmeklēta.

Darbības pārskatā H. Bagātais ziņoja, ka apvienības biedru skaits pieaudzis no 132 uz 147. Nodibināta futbola kopa ar 57 locekļiem, kas sastāda 3 komandas. Darbības gadā bijuši trīs DV sarīkojumi, bet Jāņu svinēšana rīkota kopā ar Ņujorkas latviešu biedrību. 28. janvārī sarīkots 10 gadu jubilejas akts.

Apspriežot DV apvienības Bostonā lūgumu, tai piešķīra 1000 dol. aizdevumu uz vienu gadu bez procentiem. Bostonas apvienībai naudu vajadzīga nama pirkšanai. Par namu jāmaksā 21.000 dol., pie kam $14.000 apvienība saņēmusi bankas aizdevumu.

Bērzainei jauns pārvaldnieks

Sakarā ar Bērzaines invalidu nama rentnieka Vīnakmeņa izceļošanu uz Kanadu ar 15. martu uzsācis saimniekot jaunais rentnieks St. Ruskulis. Ruskulis pēc profesijas ir dārznieks un cer Bērzaini labi iekopt. Ruskuļa ģimenē ir sieva un 3 bērni.

Lielais sals, kas šoziem plosījās Eiropā, nodarījis arī zaudējumus Bērzainei. Nosaulšas rozes, un arī vīna stādiem apsaluši jaunie dzinumi.

9. un 10. maijā Londonā (Anglijā) notiks DV Centrālās valdes sēde. Uz šo sēdi aicināti ierasties arī ASV un Kanadas DV pārstāvji. Valdes sēdē ir paredzēta plaša darba kārtība, tāpēc būtu vēlami, ka tanī varētu piedalīties vismaz viens pārstāvis no ASV un Kanadas.

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave, tel. LE 4-1681.

Dr. P. BĀRDIŅŠ, 38 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7203.

Dr. SILVIJA UŽĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.

Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.

Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.

Dr. ED. UPENIEKS, 650 Dupont St., tel. LE 4-5196.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

UZ STALINA TRONA DRUPĀM

Tautas pretestība apdraud padomju iekārtu

IV

JAUNĀ TAKTIKA

Savā laikā LA slejās jau rakstīju par to, ka pasīvā pretestība apdraud padomju iekārtu. Tagad manas domas apstiprinājis pats jaunais diktātors Nikita Chruščevs 20. kompartijas kongresā 14. februārī teiktajā runā. Kā lasītājiem būs jau zināms, min. runā Chruščevs „zvērēja laboties", solīdams visas savas rūpes veltīt tautai. Raksturīgākie ir šādi viņa teikumi: **„Mums (vadoņiem) nepieciešams vairot tautas materiālās un kultūrālās vērtības. To prasa no mums tauta, un tas jāpanāk visdrīzākā laikā. Jādara gals politiskai tarkšķēšanai, jo cilvēki gaida darbus. Nepieciešam strādniekus ieinteresēt materiāli — tas ir pirmais priekšnoteikums ražības celšanai. Tikai administrātīviem līdzekļiem vien, bez tautas masu apzinīgas līdzdarbošanās, tas nav iespējams."**

Šie Chruščeva vārdi ir pārāk skaidri; tos pārfrazējot, droši varam teikt, ka 38 gadu valdīšanas laikā komūnisti tautā ieaudzinājuši naidu pret iekārtu, jo solītās labklājības vietā tā devusi tikai postu un ciešanas, tā izraisot pasīvo pretestību, kas nepārtraukti pieaug. Tāpēc, lai novērstu katastrofu — šī pretestība nekavējoties jālauž „humāniem" administrātīviem un saimnieciskiem līdzekļiem.

Tādējādi kļūst saprotams, kāpēc trīs gadus pēc tam, kad mantinieki sava mīļotā skolotāja trūdus svinīgā ceremonijā bija guldījuši blakus Ļeninam, tagad viņiem radusies vajadzība diskreditēt Staļina darbus, viņu nolādēt un revidēt mācību. Uzvelot visas vainas Staļinam, ar to domāts pastiprināt Chruščeva solījumus, lai iegūtu tautas simpatijas, bez kā iekārtai jāsabrūk. Bet tas ir arī jaunizgudrojums — Rietumu valstsvīriem vieglāk iepūst acīs politiskā miega baciļus.

Kremļa vīri labi saprot: lai lauztu pasīvo pretestību, ir tikai viens līdzeklis — nekavējoties celt tautas un valsts labklājību, kas savukārt saistīts ar verdzības grožu palaišanu vaļīgāk.

Bet pašu spēkiem viņi tuvākajos gados varmākas to nespēj veikt un, lūk, tāpēc nepieciešama „koeksistence" — lai dabūtu brīvas rokas pasaules tirgos, kas panākams tikai tad, ja Kremlis iegūs Rietumu labvēlību. Tad arī apspiestajām tautām zudīs cerības uz atbrīvošanu no ārienes. Tas veicinās jaunās taktikas veidošanos, nenovirzoties no pasaules iekarošanas mērķa. Tāpēc arī Chruščevs un Bulgāņins brauca uz Ženēvu, devās pie neitrālajiem uz Āziju, 19. aprīlī brauks uz Londonu un pēc tam droši vien — arī uz Vašingtonu. Ja viņi Āzijā cūkoja angļus, tas tika darīts ar gudru ziņu — lai iegūtu draugus tautās, kas nīst angļus, labi zinādami, ka Īdens, kurš pāniski baidās no komūnistu „varenības" un kam pašam sāk stipri spiest inflācijas kurpe, pārāk jaunā viņiem to neņems.

Vēl vairāk, Chruščevs, šķiet, nolēmis Īdenu pataisīt pavisam „mīkstu," lai mēģinātu Angliju atšķelt no Ziemeļatlantijas organizācijas un ASV. Tāpēc arī pēdējā laikā sākusies Staļina mantinieku „invāzija" Anglijā: tur jau viesojas „elektriiks" Maļenkovs ar divi dučiem vīru, ieradās Čekas pr-ks Serovs ar pusduci miesas sargu un 19. aprīlī iebrauks vislielākie bosi — Chruščevs un Bulgāņins ar 200 miesas sargiem. Augstos viesus audiencē pieņems pati karaliene, lai apliecinātu apspiestajām tautām angļu draudzību ar tās „kolektīvo" vadību. Draudzības panākšanai priekšdarbus jau divi nedēļas veic padomju prese: cildina Īdenu un Anglija, bet nopelī ASV un to vadību. Tā ir ļoti zīmīga parādība, kas liecina, ka Britu salās Kremļa vīri nodomājuši sākt kādu jaunu pasaules iekarošanas posmu.

Katastrofālā stāvokļa novēršana Kremlim ir absolūti nepieciešama, bet iespējamā pieeja — ļoti riskants solis, kas bez labas apsardzības nav veicams. Tāpēc, domājams, maiņas iedzīvināšanu veiks armijas aizsardzībā. Cēka, ko tauta nīst visvairāk, iespējams, tiks kaut kādi pārveidota vai vismaz pārkrāsota tās izkārtne. Katrā ziņā armijai būs lielāka uzticība un plašāki uzdevumi, uz ko norāda tās steidzīga disciplinēšana, kā jau iepriekš minēju, un maršalu celšana augstos godos partijas CK. Bet paturot lielo armiju jāpatur arī smagā rūpniecība, kas ražo lielgabalus, jo droši nevar zināt, vai Rietumu lielie, ja plašajā dzimtenē sāktos jukas, neatbalstītu vergu sacelšanos.

Staļina konstitūcija nav grozīta, mainās vienīgi taktika, lai pielabinātos tautai un iegūtu lielāku brīvās cilvēces uzticību. Tāpēc atkal uzpeld balgais jautājums, vai arī šoreiz Rietumi izglābs vergu valsts iekārtu? Chruščeva lielīšanās nav nekas vairāk kā bailu murgs klusumā pirms vētras. Kremlis miera laikā nav vēl nekad tik stipri grīļojies kā šodien. Ja Rietumi to nebalstītu, varbūt nepatietu ilgs laiks, kad Chruščevs ar visu iekārtu ielidotu mūžības bezdibenī — uz neatgriešanos.

Šķiet, tagad pienācis īstais laiks, lai prez. Eizenhauers reiz nopietni prasītu Kremļa vīriem pierādīt viņu „labo gribu" darbos — Padomju S-bai atiet 1938. g. robežās, pirmām kārtām atbrīvojot Baltijas valstis. Chruščevs taču nosoda Staļinu un atmeta viņa pasaules iekarošanas varmācības tezi, kas saviedrotajiem būtu jāievēro, prasot atbrīvot tās valstis, kuru nelikumīgo iekļaušanu Padomju S-bā Rietumi neatzīst. Šinī sakarā Apspiesto Nāciju Asamblejai un visiem, kam kāda teikšana šinī kardinālajā jautājumā, vajadzētu darīt iespējamo, lai šo juku laiku Kremlī izmantotu mūsu nelaimīgo tautu labā labā. Nav gan ticams, ka tam būs reāli panākumi, taču veikli operējot ar lielā noziedznieka dalībnieku atzīšanos, mēs skalāk kā citām reizēm, varētu brīvajai cilvēcei atgādināt mūsu tautu šausmīgo likteni, kas cietējiem dzimtenē dotu cerības brīvības ausmai.

J. V — Is.

Sievietes grib pasargāt Kanadu no komūnistu iefiltrēšanās

Sakarā ar paredzēto Padomju Savienības sieviešu delegācijas viesošanos Kanadā, Nacionālās sieviešu padomes priekšsēde uzaicinājusi visas Kanadas sieviešu organizācijas izsargāties no jebkādas saskares ar minēto delegāciju, uzsverot nepieciešamību pasargāt Kanadu no komūnistu iefiltrēšanās.

Kanadas sieviešu kongress, ar galveno sēdekli Berlīnē, jau paspējis stāties sakaros ar vairākām prominentām Kanadas vadošās sabiedrības dāmām, lūdzot sarīkot tējas un pieņemšanas Padomju delegātēm.

KOMŪNISTU IEMĪĻOTĀ TAKTIKA

Saruna ar Latvijas sūtniecības padomnieku Dr. A. Dinbergu

Neviens agrākais ASValstu ārlietu ministrs nav veicis tik daudz kilometru kā tagadējais Džons Fosters Dalless. Atomu laikmets, Darba metodes mainās ne vien rūpniecībā, bet arī diplomātijā. Par to stāsta diplomātijas vēsture. Blakus minot, par metodes maiņu diplomātijā vairākas interesantas lekcijas Oksfordas universitātē 1953. gadā nolasījis pazīstamais Harolds Nikolsons. Vēlāk tās sakopotas iznākušas atsevišķā grāmatā „The Evolution of Diplomatic Method" by Harold Nikolson (The Macmillan Co, New York, 1954).

Sekojot „laika garam", arī Latvijas diplomātiskiem pārstāvjiem savandītajā pasaulē mūsu dienās dažu labu reizi jāiet īpatnēji ceļi un jāuzņemas pienākumi, kas agrākajiem diplomātiem varbūt šķistu ne vien neparasti, bet arī pārāk smagi. Latvijai vajadzīgi draugi. Kas ņemsies apgalvot, ka tos tagad vieglāk iegūt lepnos rautos nekā ar priekšlasījumiem un diskusijām universitāšu klausītavās, kur sagatavo nākamos valsts, sabiedrības un kultūras darbiniekus?

Un tā nu vērojam, ka Dr. Alfrēda Bīlmaņa pasāktais darbs šai virzienā tiek sekmīgi turpināts, gan vairs neapmierinoties ar tuvāko apkārtni vien, bet vajadzības gadījumā mērojot arī tūkstošiem kilometru. Jau pagājušajā gadā sūtnis prof. A. Spekke, paklausot aicinājumam, devās uz Jaunmeksiku, kur Las Vegas Hailandes universitātē referēja akadēmiskai saimei par Latvijas pagātni un latviešu mītoloģiju. Šogad šai mēnesī turpat notika sūtniecības padomnieka Dr. Dinberga priekšlasījums par to, **kā boļševiki okupē citas valstis** („Pattern of Soviet Occupation").

Pēc atgriešanās galvaspilsētā D. Dinbergs par saviem iespaidiem un vērojumiem izteicās:

„Lidojums no Vašingtonas līdz Denverai modernā satiksmes līdmašīnā ilga kādas piecas ar pus stundas, nolidojot šai laikā apm. 1900 jūdžu. Tad apmēram 2 stundas no Denveras uz Santa Fe mazākā lidmašīnā, veicot kādas 350 jūdzes.

Jaunmeksikas platība ir 121.666 kvadrātjūdzes ar apm. ¾ miljona iedzīvotāju. Santa Fe ir Jaunmeksikas galvaspilsēta, nodibināta 1610. gadā. Tagad tai pāri par 30.000 iedzīvotāju.

No Hailandes universitātes uz Santa Fe man bija atbraukuši pretī. Laipni ļaudis veselu pus dienu mani vizināja auto mašīnā, iepazīstinot ar Jaunmeksikas šīs daļas dabas un kultūras lieciniekiem un piemineklim.

Kādas 70 jūdzes no Santa Fe ir Taos pilsētiņa. Un vēl pāris jūdzes, un mēs esam īstā indiāņu ciematā. Taos Pueblo ir īpatnēja piecstāvu celtne terašu veidā. Apskatījām arī veco misijas baznīcu, kas domāta indiāņiem un celta ap 1680. gadu. Šai baznīcā nav sēdekļu; sēž uz grīdas.

Las Vegas pilsētā (ap 16.000 iedzīvotāju) iebraucām tikai pirmdienas vakarā. Hailandes universitātes studentu skaits svārstoties ap 700, bet šī nelielā universitāte ir stipri rosīga. Ar tā saucamām „asamblejām" — priekšlasījumu cikliem universitātes vadība cenšas dot saviem audzēkņiem daudz ideju no ārpasaules, gādā, lai viņi sastaptos ar dažādu tautību pārstāvjiem. Par referentiem nereti uzaicina citu valstu diplomātus. Neilgi pirms manis tur viesojies, ir runājuši un piedalījušies diskusijās Vācijas, Korejas un Lielbritanijas diplomātiskie vai konsulārie pārstāvji. Šīs universitātes saime — labs forums arī mums — latviešiem.

Mans priekšlasījums notika otrdien, 6. martā. Tas sākās plkst. vienpadsmitos un bija paredzēts visu fakultāšu studentiem. Lai klausītājiem būtu vieglāk orientēties, lekcijas sākumā devu īsu informātīvu pārskatu par Latviju, latviešiem un Latvijas valsti. Pēc tam pievērsos savam tiešajam uzdevumam, minot tagadnes notikumus, Padomju solījumus un priekšlikumus brīvajai pasaulei — ar Latvijas un pārējo Baltijas valstu piemēru atsegt un parādīt to **īsto dabu un noliku**, atmaskojot boļševiku viltus spēli un iemīļoto taktiku: nekad neatņemt visas cerības, bet ar liekuļotiem solījumiem (piem., Latvija paliks neatkarīga valsts, aneksijas nebūs, kolchozu nebūs, t. s. „vēlēšanām" u. c.) soli pa solim tuvoties savam iecerētam gala mērķim, kad no soļītā vairs nekas nepaliek pāri. Uzskaitīju arī, kādi līgumi Latvijas republikai ar Padomju Savienību bija nolīgti, sākot ar 1920. g. augustu, līdz 1939. gadam, un apgaismoju, cik patvarīgi, bez jebkāda iemesla, boļševiki visus tos lauza, kad viņiem tas likās izdevīgi.

Beigās citēju komūnistu partijas ideologa Dimitrija Manuiļska 1930. gadā kādai dažādu tautību izlases studentu grupai Ļeņina vārdā nosauktā politiskajā akadēmijā teikto, kas dieļsli izgaismo tagad pasaulē notiekošo. Viņa „programmas runas" saturs, īsi izsakoties, ir šāds: Šodien mēs vēl neesam pietiekami stipri. Laiks pienāks 20-30 gados. Lai uzvarētu, mums vajadzīgs pārsteigt. Buržuji jāiemidzina. Šai nolūkā mums būs jāizvēdzina visspilgtākais miera gājiens, kāds jebkad bijis, jāspēlē miera elektrizējošā uvertīra un jāsola nedzirdēta labvēlība, koncesijas. Kapitālistu valstis, mulķīgas un izvirtušas (dekadentas) — priecāsies ar mums sadarboties viņu pašu izšķiršanai. Tās dzīšus dzīsies pēc iespējas būt draugos. Tikko viņu aizdomas būs iemidzinātas, mēs viņus samalsim ar saviktu dūri.

Tas teikts 1930. gadā. Mēs tagad rakstām 1956. un dzīvojam Manuiļska pareģotajā 20-30 gadu posmā.

Priekšlasījumam sekoja dzīvas pārrunas un daudz jautājumu, kas liecināja, ka manis teiktais uztverts pareizi un dziļi atbalsojies klausītājos.

— „Vai sastapāt tur arī kādu latvieti?"

„Nē, Las Vegas, ko, blakus minot, nevajag samainīt ar plaši pazīstamo līdzīga nosaukuma pilsētu Nevadā, — neviena tautieša nesastapu. Atceļā iegriezos Kolorado Springā, kur apciemoju vecus daugus. Tiešas gaisa satiksmes ar Vašingtonu nebija. Nolaižoties Čikāgas lidlaukā, pārplīsa lidmašīnas riepa. Nevienu pasažieri no mašīnas ārā nelaida, un mēs, stipri sakratīti, kādu stundu pavadījām modernajā „ieslodzījumā."

Jaunmeksikā, tāpat Kolorado, liela saimnieciska rosība urāna atradnēs un raktuvēs. Urāns pēdējos gados jo stipri ietekmējot šo valstu tautsaimniecību un iedzīvotāju labklājību.

....P. Īve

Savienotas VALSTIS

ŅUJORKA

◐ Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes bērnu vasaras nometne šogad būs draudzes jaunajā īpašumā Katskilu kalnos. Paredzēti šādi divnedēļu periodi: no 5.-19. jūlijam, no 19. jūlija līdz 2. augustam, no 2.-16. augustam un no 16.-30 augustam. Dalības maksa svārstīsies no 35 līdz 40 dol. Dalībnieku skaits, atkarā no nometnes izbūves apmēriem, varētu būt starp 30 un 60 katrā periodā.

◐ Amerikas Latviešu teātra Bostonas ansamblis viesosies Ņujorkā ar A. Voitkus traģēdiju „Jūdass." Izrādes notiks Master Institute teātra telpās 7. un 8. aprīlī. Režisors J. Lejiņš, Tituļlomā Reinis Birzgalis. Autors, māc. Arturs Voitkus no Hamiltonas ieradīsies Ņujorkā, lai noskatītos savas lugas izrādi. 8. aprīlī māc. A. Voitkus spredikos Betlemes baznīcā Bruklinā.

BOSTONA

◐ Daugavas Vanagu apvienības Bostonā gadskārtējais bazārs notiks 8. aprīlī, plkst. 11, DV mītnē, 194 Heath St.

Tuvāka informācija sekos latviešu radio raidījumos, kurus pārraida WBQS, 1600 uz radio skālas katru pirmdienu no plkst. 19.00 — 19.30.

INDIĀNAPOLE (IND.)

● Pēc viena gada studijām Batlera universitātē, Indiānapolē M. S. gradu komerczinātnēs ieguvis mag oec. Jānis Labsvīrs. Viņš nodomājis studijas turpināt Indiānas universitātē, Blūmingtonā, Ph. D. grada iegūšanai.

Latvijā L. beidza LU tautsaimniecības fakultāti ar maģistra gradu, bija Sabiedriski-kultūrālā departamenta direktors, bet vācu okupācijas laikā — Tukuma valsts ģimnazijas un komerceskolas direktors.

◐ Pēc obligātā ASV bruņoto spēku dienesta 2 gadu nokalpošanas no Vācijas šinīs dienās atgriezies teicamais jaunās paaudzes volejbolists, basketbolists un vieglatlēts Arturs Zāns. G. G.

LEIKVJU (MICH.)

◐ 21. martā Leikvjū un apkārtnēs nedaudzie latvieši saņēma sēru vēsti, ka šīs zemes gaitas beigusi Dr. D. Bīskapa dzīves biedre Olga, dz. Rozenberga. Nelaike bija 74 gadus veca un kopš ilgāka laika atradās uz slimības gultas. Viņas izvadīšanā uz pēdējo dusas vietu Leikvjū kapsētā piedalījās daudz pavadītāju no Grand Rapidiem, Kalamazū u. c. vietām, kā arī vietējie Dr. D. Biskapa un Dr. Kažmera ģimenes amerikāņu draugi un paziņas. Bēru namā sēru runu teica prāv. J. Ozols angļu valodā, vijoles solo atskaņoja R. Jākobsons. Kapos bez prāvesta Ozola vēl runāja māc. J. Turks un māc. A. Piebalgs. V. Z.

NEBRASKĀ

◐ Nebraskas latviešu palīdzības beidrības, Linkolnas latv. ev.-lut. draudzes un Daugavas Vanagu apvienības kopīgi izdotais mēnešraksts Linkolnas Vēstnesis 15. martā kļuvis „jubilārs" — tam iznācis 100. n-rs. Šis izdevums atšķiras no daudziem citiem vietējiem biļeteniem ar savu glīto tehnisko apdari, labi pārdomāto iekārtojumu un ar lietišķību satura ziņā. Linkolnas Vēstnesis iznāk divreiz mēnesī un tā atbildīgais redaktors ir V. Zobens, kuram palīdz čaklā redakcijas kolēģija.

GRAND HEVENA

● 26. februārī prāv. J. Ozols vadīja kārtējo dievkalpojumu Grand Hevenas tautiešiem, kas bija vēlēts Igaunijas valsts atceres svētkiem. Dievkalpojums bija kupli apmeklēts un tajā piedalījās arī tie nedaudzie igauņu tautības locekļi, kas dzīvo un strādā šinī kurorta pilsētiņā. Augšminētā sakarā prāv. J. Ozols savu spredīki teica vācu valodā.

GRAND RAPIDI

◐ Grand Rapidu un apkārtnes latviešu bēru fonda dalībnieku kopsapulce notika 18. martā pēc dievkalpojuma. To atklāja fonda valdes priekšsēdis Andr. Valdmanis, vadīja agr. K. V. Liepiņš un protokolēja P. Vaseris. Sapulcē piedalījās 40 dalībnieku. Pārskatu par valdes pagājušā gada darbību sniedza A. Valdmanis, atzīmējot, ka fondā pašreiz 543 dalībnieki un 190 bērnu un jauniešu zem 18 gadiem. Pagājušā gadā bijuši 6 miršanas gadījumi un katrā gadījumā piederīgiem izmaksāts 400 dolaru. Fonda darbība ritējusi saskaņā ar statūtiem, un biedri savus maksājumus kārtojuši apzinīgi. Revīzijas komisijas pārskatu nolasīja A. Eversons, uzsverot, ka valdes darbība atzīstama par ļoti labu. Saskaņā ar valdes ieteikumu, sapulce akceptēja turpmāk 450 dol. izmaksu katrā miršanas gadījumā, darbvedības nodeva paliek līdzšinējā 75 c. gadā un iestāšanās nauda 2 dol. Tika arī pieņemti daži statūtu grozījumi. Valdē ievēlēja visus līdzšinējos: Andr. Valdmani, Vold. Ostrovu, Aleks. Grīnbergu, Vold. Pogu un A. Ozoliņu (Uzuliņu), tāpat revīzijas komisijā: A. Eversonu, E. Strožu un Konst. Milleri.

◐ Grand Rapidos nodibinājies jauniešu dubultkvartets, un to vada Ivars Gaide. — Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes jauniešu pulciņa sarīkojums 7. aprīlī latviešu biedrības telpās.

◐ Dažiem latviešu saimniecīskiem pasākumiem Grand Rapidos tagad pievienojies vēl viens, ko pašās pēdējās dienās pārņēma savā ričībā divi uzņēmīgi tautieši: Harijs Liedeskalniņš un Elmārs Kalnaraups. Tā ir Shell eļļas pārstāvniecība — Franklin & Lafayette Service (259 Franklin S.E., tel. CH 5-8404), kas piedāvā ne tikai šīs firmas augstākās kvalitātes eļļu, bet arī benzīnu un Firestone riepas, akumulātorus un citus šīs firmas ražotus produktus. Minētā vietā tiek veikti dažādi mašīnām niepieciešamie remonta darbi, un pārstāvniecība atvērta no plkst. 7 rītā līdz plkst. 11 vakarā, ieskaitot sestdienas un svētdienas. Garantēta darba apzinīga veikšana; jaunais latviešu pasākums cer arī uz pašu tautiešu atsaucību.

MILVOKU CHRONIKA

◐ Lieldienās milvokiešiem būs izdevība noskatīties teātra izrādi — Bohemian Hall telpās, Milvoku aktieru kopa uzvedīs L. Fodora Gatavības apliecību V. Krūmiņa režijā. Minēto izrādi rīko sakarā ar tanī laikā notiekošajām studentu dienām; studentiem arī domāts šīs izstādes atlikums.

◐ Pēc Immigrācijas un naturālizācijas biroja ziņojuma spriežot, Milvokos pagājušajā gadā ASV pavalstniecību pieņēmuši 76 latviesi. Šeit latviešus pārspējuši tikai vācieši, poļi un dienvidslavi. No mūsu bāliņiem lietuvjiem un igauņiem pavalstniecību mainījuši tikai 22 un 18.

◐ Kaut gan Milvokos mūsu kolonija ir diezgan liela, tomēr pašiem sava nama vēl nav. Tika izdarīta aptauja, ko tautieši principā šinī jautājumā domā, kā arī, kādi ir ieskati sakarā ar piedāvāto objektu Cass ielā. Izrādās, ka šī īpašuma iegūšanas vajadzībām dažu dienu laikā būtu iespējams dabūt apmēram $10.000, resp. šādu summu milvokieši būtu ar mieru ieguldīt pajās. Gadījumā, ja izšķirtos par kādu citu vairāk piemērotu objektu, tad šī iepriekš sazīmētā summa būtu par kādu tūkstoti lielāka.

● Milvoku latv. ev.-lut. sv. Jāņa draudzei dievkalpojumu 8. aprīlī noturēs prof. E Šmits. Dievkalpojumu kuplinās soliste G. Veidemane.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

TRIS BALTIE LIELUZBRUKUMI

Saka, ka nav jaunuma bez labuma. Apspiesto tautu brīvības ilgas un trimdinieku likteni brīvās tautas pilnīgi sapratīs tikai tad, kad tām pašām uzbruks briesmas un liks tām ciest. Un dažreiz pati daba ir trimdinieku sabiedrotā.

Vienas nedēļas laikā pār Jaunanglijas 6 apgabaliem un vēl tālāk uz dienvidiem brāzās trīs balti „lieluzbrukumi" — sniega vētras, kādas tur nebija pieredzētas kopš 1888. gada. Šīs sniega viesuļvētras izraisīja amerikāņos tādu pat psiholoģisku pārdzīvojumu un reakciju, kādu rada pēkšņš ienaidnieka gaisa uzlidojums. Simtiem tūkstoši cilvēku lielpilsētās meklēja patvērumu slimnīcās, viesnīcās, gaiteņos, patvertnēs.

Kādā veterānu slimnīcā vien sabēga pāri par 2000 cilvēku. Viņi pārpildīja visas priekštelpas, gaiteņus, kāpnes. Veselu nakti cilvēki pavadīja uz grīdas. Reakcija nāca drīzi. Amerikāņi ir pieraduši, ka satiksmes vai citos nelaimes gadījumos iet bojā simtiem cilvēku. Un arī šoreiz ne tas satrauca laužu prātus, ka sniega vētrās gāja bojā simtiem cilvēku, bet šo patvērumā sabēgušo cilvēku šķietami traģiskais stāvoklis, kas atgādināja bēglu ainas.

„Tagad jūs esat līdzīgi DP bēgļu nometnēs kara laikā," — teica kāds ārsts, bijušais DP.

„Sibirija nāk un tai līdzi komūnisti!" — sauca kāds bij. Korejas kara vēterāns.

„Bet kas ar mums notiktu, ja uz mūsu galvām kristu sibīriešu bumbas?" — bažījās kāds cits „bēglis."

„Kara gadījumā bijušie DP varēs mūs vadīt, viņiem ir piedzīvojumi, viņi nepazīst pāniku," — teica kāds cits.

„Tikai tad, kad briesmas skar mūs pašus, mēs meklējam draugus, un cik daudzi no amerikāņiem nesaprot tos, kas zaudējuši savu dzimteni, mantu, piederīgos — bijušos DP", bija atkal dzirdama bij. DP ārsta sirsnīgā balss, sniedzot palīdzību sabēgušajiem.

Un viņi ilgi runāja par briesmām, jo bija izviesti no mierīgās dzīves sliedēm veselu nakti. — Šoreiz vēl Sibirija neatnāca, bet tā droši atnāks līdz ar komūnistiem.

Saturns

Zaķa nedienas Eiropā

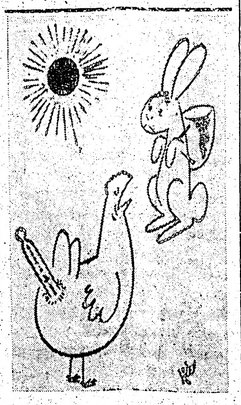

Lieldienu zaķis: — Dod nu šurp savu olu ražu!

Vista: — Nekā nebūs mīļais, ir noticis neiespējamais — man šogad aizsalis dējamais...

LNAK

DARBS UN NODOMI

LATVIJAI UN LATVIEŠIEM

Tūkstošiem vārdu ir teikti Latvijai un latviešu tautai. Lieli un vareni darbi ir veikti šim pašam mērķim. Bet visas mūsu ilgas un visas mūsu domas ir tikai vienas, — sakausēt kopā visus šos vārdus un darbus vienam vienīgam lielam mērķim. Mēs gribētu redzēt, lai tie daudzie dzidrie strauti, kas vēl šodien nepārtraukti un iespaidīgi veļas uz priekšu, satecētu kopā vienā vienīgā lielā upē. Un mēs vēlreiz gribētu piedzīvot tos laikus, kad pāri nāk, kad milzīgie kopā satecējušie ūdeņi salauž visus sprostus, svabadi mutuļo un atnes brīvību Latvijai un latviešu tautai.

Ar šo numuru Latvija Amerikā atver savas slejas LNAK darbam un nodomiem. Lai apsveicam šo labo nodomu un novēlam siltu ceļa vēju jaunajam gājējam. Mēs ticam un esam pārliecināti, ka darbs, kas tiks veikts šinī jaunajā nodaļā, būs veltīts tam pašam mērķim, Latvijai un latviešu tautai. Citu mērķu un nodomu mums šodien nav.

Jau sen ir nobriedusi vajadzība par Latviešu nacionālās apvienības Kanadā darbu un nodomiem informēt plašākas tautiešu aprindas. LNAK darbs arī ir kļuvis jau tik plašs, ka ar dažiem apkārtrakstiem gadā vai ar vienu nepilnīgu gada pārskatu to nav iespējams izteikt. Tāpēc LNAK darbinieki un tautieši būs tikai pateicīgi šī laikraksta izdevējiem un redaktoriem par šī pasākuma īstenošanu.

Šīs nodaļas tiešu vadību ir uzņēmusies Ingrida Viksna un LNAK pārstāvis Bramptonā R. Norītis. Mēs lūdzam un sirsnīgi sagaidām visu LNAK darbinieku un amatpersonu, visu mūsu organizāciju, biedrību un draudžu vadītāju atbalstu šai nodaļai.

Sirsnīgs un nedalīts paldies visai lielajai Daugavas Vanagu saimei par dziļi aizkustinošo un krietno stāju LNAK darba un nodomu sekmēšanai. Mēs zinām, ar kādu sīkstumu un neatlaidību Daugavas Vanagi ir turējuši un tur savu laikrakstu Kanadā. Mēs augsti vērtējam šo darbu un sagaidām no Daugavas Vanagiem sirds degsmi un cīņas sparu arī turpmāk par godu Tēvzemei un brīvībai.

A. SVENNE, LNAK valdes priekšsēdis

BRĪVĀS PASAULES LATVIEŠU APVIENĪBA SĀK DARBU

LNAK valdes priekšsēdis A. Svenne saņēmis vēstuli no ALAs valdes pr. prof. P. Lejiņa, kurā tas ziņo par pēdējās ALAs valdes sēdes gaitu Filadelfijā 25. februārī, kur pieņemts lēmums uzskatīt BPLA par nodibinātu. Šis lēmums pieņemts uz statūtu pamata, sakarā ar vienošanos, kāda panākta atsevišķo zemju apvienību vairākuma starpā. Līdz ar to prof. P. Lejiņš uzaicina LNAK sūtīt savus pārstāvjus un paziņot to vārdus.

Jautājumu par BPLA darba sākšanu apspriedīs nākošajā LNAK valdes sēdē, kuŗa cik paredzams, notiks aprīļa vidū. Sakarā ar LNAK pēdējā padomes sesijā pieņemto lēmumu, par šo jautājumu vistuvākā nākotnē rakstveidā balsos padomes locekļi.

APSPRIEDE ZIEMEĻAMERIKAS LATVIEŠU KULTŪRAS FONDA JAUTĀJUMĀ

Kā zināms, jautājums par Ziemeļamerikas latviešu Kultūras fonda dibināšanu vēl joprojām nav tik tālu atrisināts, lai Fonds varētu sākt darbu. Lai noskaidrotu visus jautājumus, šai sakarā risinās intensīva sarakste ALAs un LNAK valdes pr-ņu starpā. Pašreiz tiek projektētas apspriedes par darbas uzsākšanu, un ļoti iespējams, ka jau aprīļa mēnesī notiks pirmā Fonda valdes sēde ar Kanadas pārstāvju piedalīšanos.

LNAK BIROJS

Atvērts pirmdienās, trešdienās un piektdienās no plkst. 7-9, sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī, tel. WA 4-1563.

LNAK BIBLIOTĒKĀRE

H. Hevele izsniedz grāmatas katru trešdienu no plkst. 6-8, Apvienības mītnē.

LNAK biroja darbinieki

Jānis Kalns, vadītājs, 390 Balliol St., Toronto, tel. MA 6806; Ede Gūtmane, darbvede, 28 Falcon St., Toronto HV 9-4448; Marta Millere, grāmatvede, 409 Glenayr Rd., Toronto, H 9-3178; Aina Hevele, kartotēkas pārzine un bibliotēkāre, 82 Cambridge Ave, Toronto, GL 7941.

LNAK VALDE

Svenne Ādolfs, priekšsēdis, 17 Southvale Dr., Leaside, Ont. tel. — MO 9283; Upeslācis Viktors, 1. vicepriekšsēdis, 147 Hendon Ave W., Willowdale, Ont., BA. 1-8959; Grīslis Jānis, 2. vicepriekšsēdis, 220 Torrens Ave, Toronto, Ont., tel. — GL 2043; Uiska Vilis, sekretārs, Sheridan Nurseries, Sheridan, Ont.; Priedītis Kārlis, kasieris, 51 Redwood Ave, Toronto, Ont., RI 6245; Kalns Jānis, biedrzinis, 390 Balliol St., Toronto, Ont. MA 6806; Lūsis Arnolds, valdes loceklis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., LE 6-2510; Mežaks Jānis, valdes loc., 1 Classic Ave, Toronto, Ont., WA 3-2702; — Kronbergs Tālivaldis, valdes loc., 32 Rowanwood Ave, Toronto, Ont., WA 1-5515.

J. KREIĻA

FOTO STUDIJA

Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes.

Amatieru filmas attīsta un kopē.

Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt

HA 3800. 445 Pape Ave

CEĻA VĀRDI

Mana mācība saka: dzīvo tā, lai tu vēlētos mūžīgi dzīvot. Ničše

*

Lai mācāmies, kā pagarināt savu dzīvi! Labāk mācīsimies dzīvot tā, lai šo dzīvi varētu panest. Šopenhauers

*

Gars pats sevi izsmej, raudzīdamies no viena gadsimta otrā. Ortega i Gasē

*

Kad viss kopā kustas, mums šķiet, ka viss stāv uz vietas. Žans Kokto

*

Cik ļoti daža laba teorija atgādina liķi, kad to konfrontē ar dzīvi! Kr. Morgenšteins

R. BLAUMAŅA

KOPOTI RAKSTI

8., 9., 10. sējumi,

ies. $11.60

Dabūjami

DV GRĀMATNĪCĀ

123 HURON ST., TORONTO

LATVIEŠU PUĶU SALONS

CALLA

727 Danforth Ave, pie Pape,
tel. HA 9911, Toronto

Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem ● Bagātīgā izvēlē griezti ziedi ● Podu puķes. ● Zaļumi un tropiskie stādi. Tautiski izstrādājumi. ● Keramika.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus
Mēs piegādājam mājās

MODISTE
Z. BRIGADERE
pieņem darbus.
ZEMAS CENAS.
Zvanīt
Tel. LE 4-0323
Toronto

IZVĒLIETIES SEV MĀJU!
pie RIDOUT — plašāk pazīstamās īpašumu pārdošanas firmas. Mums ir mājas, kas piemērotas katra kabatai.
PAPE — DANFORTH: $1.500 iemaksa 8 ist. dubultķieģeļu mājai. Privāts ceļš un garāža, jauna gāzes apkure. Mēnesī mēnesī maks. Kopīgā cena $15.500. Lūdz zvanīt. (M 735)
BALSAM — KINGSTON RD.: dubultķieģeļu duplekss — 9 istabas. $5.000 iemaksa. 4 istabas apakšējā un 5 istabas otrā stāvā, priv. ceļš un garāža, eļļas apkure, māja ir ļoti labā stāvoklī un skaistā vietā. Lūdzu pārliecināties, ja vēlaties māju pirkt. Prasītā cena $17.800. (N063).
Vispusīgas informācijas iegūšanai īpašumu pirkšanas jautājumos zvaniet
Mr. DOBEY — RI 7311
1318 Danforth Ave, Toronto
RIDOUT REAL ESTATE LIMITED
RIDOUT
Kanadas lielākais īpašumu pārdošanas birojs.

MODERN DELICATESSEN
281 Danforth Ave., Toronto, GE 3331
Lielā izvēlē visāda veida gaļas produkti, augstākās kvalitātes Eiropas meistaru ražojumi, piemēroti jūsu garšai. Svaigi žāvēti zuši un laši. Krievu kaviārs. Labākie Eiropas zivju konservi. Dažādu šķirņu sieri. Maize, kūkas un citi cepumi.
Jūsu gaumei piemērota galda klāšanai un jūsu izsmalcinātā apetīta apmierināšanai visi produkti dabūjami mūsu veikalos.
Pārliecinieties par preču kvalitāti!
2. veikals: 746 Dovercourt Rd. (pie Bloor), tel. LE 2-4805, Toronto
ZELMA BELTE

A. SILAVS
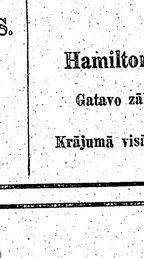
Kungu un dāmu drēbnieciba
Tīra, krāso.
Par pazeminātām cenām.
Garantēts darbs.
415 DUNDAS St., E.
Toronto,
Pie Parliament St. EM 4-0089

Toronto ģimnazijas audzēkņi rež. M. Bērziņas vadībā cītīgi gatavojas Maijas un Paijas izrādei, ko skatīsim 1. Lieldienās sv. Andreja baznīcas telpās.

J. Kreiļa uzņ.

SKAUTU PRESES BALLE GRAND RAPIDOS

Viens no īpatnējākiem sarīkojumiem notika latviešu biedrības telpās 24. martā. Šis sarīkojums bija skautu un gaidu žurnāla Sirojums redakcijas organizētā Preses balle. Telpas bija piemēroti dekorētas

Vienā stāvā varēja skatīt Sirojuma darbu izklāstu. Zīmējumi, žurnāli, raksti un citi melnā darba liecinieki rotāja sienas un galdus, netrūka rotātora un citu redakcijas un spiestuves atribūtu.

Visas guntiņas un mazskauti par saviem rakstiem saņēma balvas, bet čaklākie bijuši guntiņa Lija Celmiņa un mazskauti J. Eriņš un E. Ozoliņš. Redaktrise M. Asare saņēma velti par literāriem un idejiskiem rakstiem. Viņa bijusi arī viena no čaklākajām rakstītājām. Apbalvoja arī citus līdzstrādniekus: zīmētājus, dzejniekus, recenziju rakstītājus un techniskos darbiniekus, kā J. Auziņu, M. Graubi, M. Jirgensoni, R. Jirgensoni, N. Leimani, J. Melngalvi, B. Pētersoni, G. Puriņu, I. Ungelnieci un A. Ziediņu. Daudz skaistus ziedus saņēma vadītāji A. Grigors, A. Kangars un E. Grigore. Grigoru ģimene savu māju nodevusi vai pilnīgi Sirojuma redakcijas rīcībā. Tālākā sarīkojuma daļā bija dažādi uzjautrinājumi, dejas un citi izklaidēšanās prieki vecajiem un jaunajiem. Puķu meitenes pasniedza krāšņus ziedus, darbojās amora pasts un iznāca Preses ballei veltīts izdevums — Preses Pīlīte.

TĒVOCIS DŽĒRIJS AICINA DAIRU UZ BAFALO

„Amerikas onkulis" Džērijs Veras Keišas baleta skolas audzēkņei Dairai Sprogei piesūtījis vēstuli, aicinot mazo balerīnu uzstāties Bafalo televīzijas raidījumā kopā ar citiem bērniem, kuri izturējuši attiecīgus pārbaudījumus. „Bagātais onkulis" jau vairākus gadus palīdzējis daudziem jauniem talantiem savas spējas un māku parādīt miljoniem skatītāju, kas vienam otram arī pavēris plašākas iespējas.

„Junior Talent Show", kā sauc svētdienas priekšpusdienas raidījumu no pl. 10.30 līdz 11, 8. aprīļa uzvedumā tad arī piedalīsies Daira Sproģe ar Veras Keišas iestudētu klasisko polku, kuŗai mūziku uzrakstījis Alfreds Štrombergs. Kaut gan dejot nāksies tikai 4 kvm šaurajā laukumā, Daira savus vingrojumus veikusi lieliski. Arī kā baletskolas audzēkne Daira savā klasē atrodas priekšgalā, un viņai kā vienīgai audzinātāji māca jau nākamās klases programmu. Kā izsakās Vera Keiša, Dairas dotumi ir tik ievērojami, ka varbūt tikai no tūkstoš bērniem vienam lemtas lielākas dāvanas. **Liekas, ka to uztvēris arī „Amerikas onkulis" un vēlējies Dairu parādīt miljoniem skatītāju, kuri vienā laikā darbosies arī kā galvenie tiesneši un izraudzīs labākos debitantus, pēc raidījuma nosūtot atklātni ar diviem vārdiem — uzvārdu un izpildījuma nosaukumu uz šādu adresi: Uncle Jerry's Club, WBEN-TV, Hotel Stadler, Buffalo 2, N. Y., U. S. A.**

Jaunatnes talantu sacensība noslēdzas ar divpadsmito raidījumu, pēc tam rīkotāji pie sevis aicina finālistus, no kuŗiem otrā gājienā skatītāji izrauga godolgojamos.

Tā kā šis jaunatnes talantu sacensības posms prasa arī lielu pacietību un rutīnu, tad pats uzvedumā vadītājs rūpējas, lai pēc raidījuma visi vienkopus uz brīdi papriecātos pie klātiem galdiem un tā rastu jaunus draugus.

Kad par aicinājumu dejot Bafalo televīzijas raidījumā uzzinājis Meseja-Harisa fabrikas direktors Toronto, kuŗa departamentā strādā mazās Dairas tēvs, viņš nodevis braucienam uz Bafalo savu automobili. Cerēsim, ka mūsu mazai Dairai būs atsaucīgi ne tikai latvieši, bet arī amerikāņi un kanadieši, kas šim televīzijas radījumam sekos ar sevišķu interesi.

BĪSKAPS B. SLOSKĀNS...

(Pārnesums no 2. lpp.)

Bīskaps atkal ir Maskavā, kur viņam tiek ierādīta laba istaba, ēst dod 4 reizes dienā, kaut gan apsargā „divi eņģeli ar šautenēm", ironiski saka bīskaps. Kādu dienu viņu ieved telpā, kur starp citiem stāv padrukns kungs, acīmredzot, ne krievs. Tas ir Latvijas sūtnis Dr. Bīlmanis, kuŗš oficiāli paziņo, ka tā ir svētā Tēva vēlēšanās, ka bīskapam jābrauc uz Latviju ar viņa svētību. — „Sūtnis iedeva 100 rubļus, kabatas lakatiņus un vēl citus sīkumus, ko vedu līdz, bet tos 100 rubļus čekisti man tūliņ atņēma", ironizē bīskaps, pie kam čekisti piekodinājuši ārzemēs nekā nestāstīt par to, ko viņš Krievijā pieredzējis, uz ko bīskaps neielaidās. Tad bīskaps stāsta par savu iebraukšanu Latvijā, par braucienu tālāk uz Romu, kur viņš veselu gadu bijis svētā Tēva viesis, pēc kam saņēma savus amata uzdevumus.

Noslēdzis savu atmiņu stāstu, bīskaps piemin pāvesta Pija 12. 80-to dzimšanas dienu, iesākot ar viņa audienci pie svētā Tēva 1946. gada 6. novembrī. „Neaizmirstama audience", stāsta bīskaps, „Es stāstu un viņš klausās, un viņa sejā redzamas lielas ciešanas. Ne vien ar dziļu sirsnību, bet ar cietēja zīmēm sejā viņš saņēma manas rokas. Vai tas bija tas, ko Jēzus sajuta Ģetzamenas dārzā? Pēc tam es izmeklēju vislabāko no lūgšanām, liku to tulkot latviešu valodā, aicinot visus lūgt par svēto Tēvu. Viņš ir liels vientuļnieks," saka bīskaps. „Cilvēkiem viņu nesaprast, jo viņš dzīvo ļoti augstu garīgu vērtību pasaulē. Ja tagad no 1000 katoļiem varbūt viens lasa svētā Tēva enciklikas, tad to vajag darīt no simts katoļiem vienam, un jau tad pasaule būs atjaunota", uzsver bīskaps. „Tad šie katoļi būs kļuvuši par personīgām, kas spētu iedzīvināt svētā Tēva idejas."

Ekselence beidz savu runu ar novēlējumu trimdas latviešiem turēties un izturēt, dzīvojot kristietībā, nešķirojoties pa atsevišķām konfesijām, bet katrai ticībai par sevi ejot pretim vienam mērķim, kas mums visiem kopīgs, ikkatram no mums uzstādot prasības sev pašiem, lai mēs būtu spējīgi citiem rādīt, kā jāmīl Dievs un kā jāmīl savs tuvākais. Ka ir konfesiju domstarpības, par to varam teikt — paldies Dievam, jo tas sekmē vispusību: maz ir cilvēku, kas lietām meklē arī otru pusi.

„Lai nav mums mazvērtības kompleksu," savu sirsnīgo runu nobeidz Ekselence Sloskāns, „ka esam kristieši, un lai visiem spēkiem cenšamies pēc brāļu mīlestības idejas iedzīvināšanas mūsu dzīvē."

Protams, šis ir tikai nekompetents un visai nepilnīgs Ekselences domu atreferējums, kas tik aptuveni lasītājiem var rādīt to gara pasauli, kādā dzīvo Viņa Ekselence Sloskāns, šī augstākā mērā pievilcīgā garīgā personība.

A. V.

Par 10 guldeņiem var ēst 100 minūtes

Roterdamā nesen atvērts restorāns, kuŗa sauklis — katrs par 10 guldeņiem 100 minūtes var ēst un dzert, cik tik lien iekšā. Restorānā ieejot, viesiem iepriekš jāsamaksā, un viņi saņem apzīmogotu ieejas karti. Pēc 100 minūtēm kartes derīgums izbeidzās, bet šajā laikā viesu izvēlē nodota ēdienu karte ar 25 ēdieniem, un dzērienu karte ar 4 vīnu šķirnēm. Lielizēdāji, ja viņiem no lielajām ēdienu porcijām vēders drīz vien nav pilns, var pieprasīt pēc kārtas kaut vai visus ēdienu kartē minētos ēdienus.

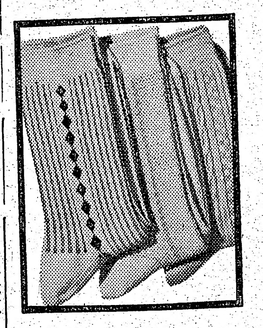

KANADIEŠU FIRMA IZGUDRO JAUNA VEIDA ZEĶES

Dubultpēdu zeķes ir PENMANA izgudrojums. Ērtības un praktiskuma ziņā ļoti piemērotas; tās cenšas atdarināt arī citi ražotāji visā pasaulē. PENMANS vienīgais ražo šī veida zeķes Kanadā... ADĪTĀS: dubultpēdu zeķes sniedz dubultērtības. Šinī pavasarī PENMANS laiž apgrozībā patīkamu krāsu zeķes. Jums ir iespēja dabūt kā vienkrāsainas, tā arī musturotas... ilgi valkājamas neilona, neilona un vilnas vai arī neilona un kokvilnas. Esiet patīkami smaidīgi — smaidi nāk no kāju ērtības! Iegādājieties dubultpēdu zeķes pie 20-S-6

Penmans

PRIECĪGAS LIELDIENAS
NOVĒL

DAUGAVAS VANAGU HAMILTONAS NODAĻAS VALDE
79 SMITH AVE. Tel. JA 8-3247

ATLANTIC JEWELLERY
Hamiltonā, 170 James St., N. (pie Cannon ielas)
Tel. JA 9-1487
Pulksteņi, rotas lietas, keramikas izstrādājumi, briljanti, latviski izstrādājumi
M. ZITMANIS

CROSSTOWN GARAGE
Hamiltonā, 388 Cannon St., E., pie Steven St.
IZDARA VISĀDA VEIDA AUTO REMONTDARBUS.
Tel. garāžā JA 7-2871, nakti JA 8-5884
A. BELĀRS

Dr. E. L. Grabis, MD, LMCC
slimniekus pieņem Hamiltonā, 20 Emeral St. S. no plkst. 2-4 un 6-8, izņemot trešdienas.
Tel. kabinetā JA 8-7154, mājās JA 8-1047

CANNON DRUGS
G. EIKERTS
Hamiltonā, 154 James St., N. Tel. JA 2-5110
Gatavo zāles pēc receptēm, kā arī zāles nosūta uz Latviju.
Krājumā visādas zāļu tējas. Balderjāņu pilnieni, Arnica un citi.

GAIŠUS AUGŠĀMCELŠANĀS SVĒTKUS!

Allflex Company Limited

110 MANVILLE RD., TORONTO

NORTHFLEX COMPANY LIMITED

(ALLFLEX FIRMAS NODAĻA)

Augusta Nopūtas Lieldienu stāsts par šķelšanos biedrības dzīvē, īsterparādi un Taisnības kundzes jauno cepuri. Bildēm pušķojusi Zete Palete

Nelokāmā stāja veselīgā trimdas gara un tradiciju kopšanā un saglabāšanā, Pigbridžas kopu bija nemanot izvirzījusi globālā uzmanības centrā. Viss, ko šeit runāja un darīja, dziļi atbalsojās tautiešu dvēselēs, un tās kļuva tramīgas kā svētku laikā, kad jābīstās no ziedojumu vācējiem.

Pigbridžas sabiedriskās dzīves vadītāji savu stāvokli apzinājās, un, Lieldienām tuvojoties, sasauca Biedrošanās Biedrības valdes sēdi, lai izlemtu jautājumu par svētku svinēšanas kārtību.

„Dāmas un kungi," Taisnība atklāja sēdi, „piedošanu, tikai kungi, jo dāmu te nav, mums šodien jāapspriež principiālais jautājums par gaidāmo svētku svinēšanas organizatoriskās puses būtisko daļu, izejot no internacionāli ekonomiskā, ir arī no eksīlā globālā viedokļa. Liktenis mūs izvirzījis starptautisko notikumu pirmajās rindās, un mums jāapzinās mūsu atbildība vēl nedzimušo paaudžu priekšā, kas jautādamas raugās uz mums. Starptautiskā situācija vairs nelauj kavēties, bet ar dzelžainu neatvairāmību pavēl izšķirties. Es beidzu."

Kamēr Taisnība dzēra ūdeni, lai atsvaidzinātu nogurušās balss saites, sēdes dalībnieki nopietni raudzījās uz galda noliktajās papīra lapās.

Pirmais atguvās Lampatāns.

„Kas tur daudz ko gudrot? Pērn bija pie tevis, šogad kur citur. Kaut vai pie manis. Caurums dārzā vēl neko nav stādījis — tur var uzkārt šūpoles.

„Cienītie kungi, tas nav tas, ko es domāju," Taisnība nolika glāzi atpakaļ un pārņēma runāšanu savā ziņā, jo viņš bija dziedrdējis kaut ko par dažiem nodomiem, kas tika perināti sieviešu pasaulē, „mums vispirms principā jāizšķiras: vai svinēsim svētkus tautiskā vai starptautiskā plāksnē?"

„Tas pareizi," Pusmuca piebalsoja, „jābūt skaidrībai, kas mēs gribam būt un ko Lieldienās gribam darīt. Es domāju — jādara tāpat kā pērn. Ar šūpolēm un olu kariem.

Ar balsu vairākumu PBB valde nolēma, ka Lieldienas rīkojamas ar šūpošanos un kā vietas izraudzīšana uzticama Lampatānam.

Valdes lēmumu Dāmu Komiteja tomēr neapstiprināja. Pirmais dabūja ciest Taisnība.

„Ak Lampatāns meklēs vietu Lieldienu svinēšanai! Ak šūpošanās tur notiks! Tā tā tā! Ak valde tā nolēmusi? Tā tā tā!" Taisnībene mīļi runāja, bet tad parāva balsi uz augšu, „Tad jau žūpojiet vien, žūpojiet! Izsvied pēdējo centu! Un mēs tad uz Īsterpērēd varēsim plikas skraidīt! Labi, labi. Nebūs jau mans kauns — visi jau redzēs un zinās, ka Taisnības kundzei tāpēc nekā nav mugurā, ka vīrs par ģimeni negādā. Labi, labi."

Līdzīgas sarunas risinājās arī pārējās mājās, un kad valde sanāca ārkārtējā sēdē, noskaidrojās, ka Pigbridžas tautiešos radušies plaisa, kas nesaudzīgi šķel un ārda trimdas vienību, jo Dāmu komiteja savukārt bija vienbalsīgi nolēmusi šogad sekot Taisnības kundzes ierosinājumam un vienoti iziet Lieldienu parādē.

„Īsterpērēd — tā ir daļa no Jaunās Pasaules skaistākajām kultūras ierāžām. Lieldienu pēcpusdienā tad visas augstākās aprindas jaunos tērpos pastaigājas pa ielu, un tad tur ir redzama gaume un skaistums un īstais Lieldienu gars!" Taisnībene skaidroja, un tā kā dāmas visas bija no augstākās sabiedrības, tad lēmums bija vienprātīgs.

„Bet mēs nepadosimies!" Taisnība aicināja parādīt stingru stāju, „Lai viņas asimilējas un pazūd savai tautai, — mēs paliksim pie tās arī grūtā stundā!"

Līdz ar to pirmsvētku gatavošanās posms tinās noslēpumu un neuzticības plīvurī.

„Ach nu, ko nu jūs, kundze! Kas un jūs nezina! Jums jau drošī vien būs kaut kas pavisam fascinējing mugurā!" Pusmucene pa tālruni glaimoja Žēlastībenei, kas tai bija piezvanījusi, lai izstāstītu, ka Lieldienās nekā jauna nešūs, bet uz parādi dosies vecajā kostīmā, „Jums tak tik laba tēste! Bet iedomājiet, Taisnības kundze pārtaisot savu pērno — to ar tiem volāniem un puffiem! Hahaha!"

„Tā jau viņai arī nemaz nestāvēja!" Žēlastībene atzina Taisnībenes rīcību būtībā par pareizu, „Un kad jau oilvēks reiz par trīs gadiem drēbi pērk, tad jau žēl, ja neizskatās. Bet jūs gan savā jaunajā dresī izskototies kā tinēzers! Tik slender un jauna!"

Pusstundu vēlāk Žēlastībenei gadījās sarunāties ar Taisnībeni. Ar to viņa saucās par tu.

„Un padomā, Hildā," viņa tālrunī čukstēja, lai neviens nedzirdētu," pie sava stāva viņa taisa ar plisē! Vai tu to vari iedomāties?! Apaļa kā Pulvertornis, bet plisē!"

Hildā to nevarēja iedomāties, bet no savas puses piebilda, ka pasaulē vienmēr atrodami cilvēki, kam nauda vairāk kā saprašanas.

„Un kas tev būs galvā?" draudzenes domu apstiprinājusi, Žēlastībene klaušināja tālāk, „mans vīrs mister Žēlastīb domā, ka man vajadzētu jaunu, bet es nezin, vai tas būs labi?"

O, mīļā, es gan jaunu nepirkšu!" Taisnībene jauca pēdas, „Man tā ar zaļo spalvu vēl ir laba diezgan ... es gan jaunu ne...

Taisnības kundze gatavojas īsterparādei

Stundu vēlāk Taisnībene cepuru veikalā pielaikoja trīsdesmit pirmo modeli. Pārdevēja stāvēja aiz muguras un, katru jaunu galvā liekot, vienmuļā balsī skaitīja cenu. Kā pannu uz plīts, katru cepuri uz galvas riņķī lēni apgriezusi, Taisnībene to pievienoja vienai no trīs cepuru kaudzēm savā priekšā: pa labi gāja tās, kuŗu cena bija pāri trīsdesmit, tieši pretī starp divdesmit un trīsdesmit, bet pa kreisi divdesmit un lētākas.

Viņu starpā pa to laiku valdīja gaiss un nesavtīgs sagatavošanās prieks un Lieldienu īpašmes ieskaņas. Tā kā Lampatāna ledusskapja plauktā bija visdrošākā vieta, tur tika novietoti un uzglabāti svētku svinēšanai nepieciešamie pirkumi. Lampatāns reizēm gluži apjuka, sabiedrības mantas starpā savu ēdmaņu meklēdams — konservu kārbas ne vienu reizi vien ar lielu blīkšķi izvēlās uz grīdas, un Caurumīša nāca skatīties, vai nav šās mantas.

(Nobeiguma 6. lpp.)

MŪŽĪGAIS PAVASARIS

A. SPOĢA MEDITĀCIJA AUGŠĀMCELŠANĀS SVĒTKOS

Ar dienu garumu aug arī saules spēks. Tas izēdas caur sniega segu un modina dzietu asnus. Tas notiek ik gadus, tiklīdz pārvarēta garo ziemas nakšu stinguma elpa. Bet cilvēks to arvien pārdzīvo kā jaunu pavasari ar vēl nejaustu atdzimšanas brīnumu, jo tā ir ritmiskā atjaunošanās dabas mainīgajā tērpā. Tā ir atmoda un ziedēšana gaismai mūžīgi jaunā rotaļā, kas arī cilvēka sirdij liek atplaukt kādam brīnumam dziļā maigumā. Atdzīvojas aizsalusī sakne, sāk rītēt dzīvības sula, un maigs zieds tiecas prēt sauli. Sairst vecais grauds jauna dzieta esmei; to modina neredzamā dzīvības elpa. Šķietami mirušais kādā jaukā dienā atkal iesilst dzīvības priekā. Sastingums un augšana seko ritmiskā plūdumā; atpūta un likuma piepildīšana nozīmē visuma ritēšanas jēgu.

Tāpat cilvēks briest jaunam pavasarim savā dvēselē un ilgojas atpestītāja vārda. Un nereti tas notiek paralēli dabas atmodai, kad kāda netieša nojauta vai ieskaņa aizkar dziļākās dvēseles trīsas. Tā ir satikšanās ar Dievu, ko ticīgais var sasniegt garīgā tieksmē. Pakrišana vēl nenozīmē mūžīgu ziemu, jo atzīšanās nes pavasara vēdas atjaunotai dzīvībai. Šī atjaunošanās iespējama Lieldienu zīmē: „Dies venit, die tua, in quo reflorent omnia" (Nāk diena, Tava diena, kuŗā viss būs ziedos). Caur krusta ceļu, nāvi un augšāmcelšanos Kristus cilvēkam dod pavasaŗa gaisu, bez kuŗa tas būtu nolemts mūžīgai nāvei. Tāpēc Lieldienas cilvēkam ir mūžīgais pavasaris, ja tikai cilvēks pats darbojas līdz savā brīvības atgūšanā. Visas gaismas ilgas jāsaņem vienā kopējā tieksmē uz augšu pie Patiesības labākai nākotnes dzīvei. Tā netīrais tiek nomazgāts ražena gaismas lietus straumē. Un skaudība tam vairs nekaitēs, jo tās staigā sargātājas gaismas apspīdēts gaišā pavasarī.

Neşamērīgi lielāks par cilvēka iekšējo spēku ir kārdinājums iekāres brīdī, un vājais padodas straumes varai. Caur grēkā krišanu izsīkst sakramentu žēlastības straume, un izvedzētais cilvēks kļūst dumpinieks personiskās brīvības sfairā. Šādā stāvoklī nav iespējams cerēt uz Lieldienu brīnumu un žēlastību psiholoģiskā izpratnē, jo jaunuma „vecā, skābā mīkla" neder svētku mielastam. Tas ir psiholoģisks aicinājums uz Lieldienu grēksūdzi, **atjaunot mieru un sūkti mālainā peļķē iemērcis, sniedza to viņam kārts galā, bet kad viņš sajuta kāda garša bija ģlotām, ko viņam sniedza, viņš negribēja ņemt tās pretim, par ko gājās, bet kad atgriezās pie biedriem, viņi visi, gulus izlaidušies, par to smējās. Velni tādi!**

ra un žēlastības veldu dvēselē, lai varētu piedalīties neskābētās maizes laušanā „skaidrībā un patiesībā" (1. Kor. 5,8). Uz to aicina cilvēka labākā daļa resp. nesamītais psīchiski — dievišķais, kas ir cilvēces magnētiskais pols uz augšu, uz jaunu augšāmcelšanos, uz mūžīgo pavasari...

Ir pienācis laiks klusumam, pašapsūdzībai un meditācijai. Tā ir sagatavošanās nedēļa jaunam pavasarim. Ciešanu svētdienā aizplīvuro krucifiksu kā zīmi tuvojošās Augšāmcelšanās dievbijīgai inspirēšanai. Lielajā Piektdienā to atkal atklāj, rādot Golgātas traģēdijas īstenību cilvēka dvēseles pestīšanas interesēs. Tās ir ārējās zīmes iekšējo dvēseles spēku mobilizēšanai šī notikuma patiesai izpratnei atjaunošanās un svētā pavasaŗa gaidās. Šai upuŗgājienā cilvēces dēļ atklājas cilvēka vērtība un esmes nezūdība augstākās instances interesēs. **Visa pasaules tumsa un jaunie spēki izniŗst gaismas iedirbē. Tumsa un nāve nevar pastāvēt Augšāmcelšanās rītā. Tas ir mūžīgūs atmodas princips, kas aplieciņa cilvēka dvēseles nemīrstību.** Lieldienu zīmē un liecībā ir mūžīgs pavasaris. Tas liecina, ka arī cilvēkam pieder šī pavasaŗa jausma, ja tas tiek kristīts un brīvībā seko mūžīgās dzīvības gaismai Lieldienu brīnuma ticībā. „Augšāmcēlies no miroņiem!"

Tāpēc nopietni ņemams sagatavošanās laiks pirms Lieldienām. Tā ir klusēšana un piebriešana jaunam pavasarim, jaunai ziedēšanai un apskaidrotai dzīvei. Vecā sakne dzen jaunu dzietu dzīvības saules iedirbē. Šie pavasaŗa svētki katram kristītam nozīmē atdzimšanu un iekšējā satura pārbaudi jaunā pavasaŗa sējai. Kristība ir tā privilēģija, kas garantē mūžīgu pavasarī un jaunatdzimšanu caur Kristus mistisko augšāmcelšanos. Bet kristietība ir arī uzdevums un pienākums, jo dotā gaisma jāizlietā augšanas un patiesības lietā. Kristība ir sējas brīdis mūžīgajā pavasarī, kad aizmetas jauns dziets.

Cilvēka dzīves patiesība nav ikdienas rūpes un raizes, kas to tā ieslēdz un nomāc, ka neatliek laika par ko svarīgāku domāt. Īstā dzīves patiesība meklējama kristībā saņemtās žēlastības vairošanā, t. i. šī dvēseles stāda rūpīgā kopšanā un laistīšanā. Tā ir garīgā dzīve Dieva īstenības sfairā, kas cilvēkam sagādā vieglāku un tīkamāku nu. **Tad cilvēka dzīve kļūst pavisam citāda, ja tas prot pārvarēt pasaulīgā nemiera un aroda neapmierinātības dusmu uzplūdus mūžīgā pavasaŗa zīmē.** Tas katram kristītam iespējams. Tikai drusku piepūles un uzupurēšanās! Vairāk gribas un pienākuma apziņas! Tad katrs var staigāt šī pavasaŗa saulē un dalīties gaišā prieka pārdzīvojumā. Tas ir ik dienas pārdzīvotais svētbrīdis rīta lūgšanā vai svētās mesas upurī, kas cilvēkam jānes un jāpārdzīvo savas esmes interesēs. Tas nav spaidu darbs, bet gan brīvas dvēseles kārotā saruna un savienošanās ar otru brīvu būti mūžīgā pavasaŗa gaismā. Tā ir divu būšu savienība pilnīgākā brīvībā, kas garantē dzīvi un misijas piepildīšanu gaišā pavasaŗa svētībā. Ar to novērstas visas eksistences šausmas un modernā laikmeta mēchanizācijas briesmas. Cilvēks no chaotiskām bezizejas stāvokļa bailēm tiek ievests kārtībā un drošā esmes stadijā. Kārtība rada drošu pamatu zem kājām un paļāvību nākotnei. Tā ir nemākslotā cilvēka eksistence, ko arī vienkāršais cilvēks savā ikdienas gaitā var piepildīt ,jo tā neprasa prātulošanu par neiespējamām lietām, bet gan dvēseles atvēršanos mūžīgā pavasaŗa brīnumam.

Atvērsim dvēseles durvis, jo tuvojas šī brīža atcere, kad gaismas straumēs saaudās debess velve, novēlās kapa akmens, un Dievs piecēla savu Dēlu! Tas ir kristietības pamatakmens, ko neviens tās ienaidnieks nespēj atspēkot un noliegt, jo mūžīgā pavasaŗa gaismā viss ceļas jaunai dzīvei, kaut arī šķietami miris būtu. Spīvais kristietības pretinieks Davids Friedrichs Štrauss saka: „Kristietības īstā sirds un viduspunkta viduspunkts ir ticības apliecinājums: „Augšāmcēlies no miroņiem..." Tas nozīmē: ir kāds pavasarīgs gaismas spēks, kuŗa iedirbē mirusī materija atdzīvojas. Ar to jau materiālisms būtībā pārvarēts un noliegts, jo gars ir visuma nesējs un jaunradītājs kā materijas iekšējā substance vai īstā esme. Augšāmcelšanās brīnumā manifestē gars un cilvēka garīgā ievirze. To sludināja arī pirmie apustuļi: „Ja Kristus nebūtu augšāmcēlies, tad veltīga būtu mūsu mācība un nepastāvīga jūsu ticība" (1. Kor. 15, 14). Viņš dzīvo! Nevis kā kāda vēsturiska pagātnes persona mūsu atmiņā, bet gan ik brīdi mūsu dzīvē un savstarpējās attieksmēs. Viņš

(Nobeigums 6. lpp.)

LIEDIENAS SENAJĀ LATVIEŠU SĒTĀ

Svināmo dienu pamatā un latviskā gada izkārtojumā ir saules stāvoklis debesu lokā, auglības un dzīvības izpausme un zemkopja darbs sētā un druvā. Lieldienās gaisma un dzīvība atkal tuvojas. Čalo strauti, bērziem aizmetušies pumpuri. Viss, kas saistās ar Lieldienām, ir saules apmirdzēts un prieka caurstrāvots, vienalga, vai tā būtu dziesma vai rotaļas, vai citas izdarības.

Latvietis ilgojas un traucas ne tik daudz pēc vieglas, bet gan vairāk kuplas un skaistas dzīves. Garlaicīgo un smago darbu pēc iespējas padarīt tikamāku. Kā katriem svinamiem svētkiem ,tā arī Lieldienām ir savas tradicijas un izdarības, kuŗas paaudze no paaudzes piesavinājusies un iemīļojusi.

Lieldienu sestdienas vakarā, kad visi mājas darbi nodarīti, meitas poš istabu ar pavasaŗa zariņiem, pūpoliem un dzied:

Teici, teici, valodiņa,
Ko upīte burbuļoja,
Ko upīte burbuļoja,
Ko pogāja lakstīgala.
Kur upīte burbuļoja,
Tur uzplauka pumpuŗi,
Tur lautiņi klausījās,
Tur valodas daudzinā?

Saulei lēcot, mūsu senči gāja avotā mazgāties, lai noskalotu ziemas smagumu un kļūtu spodri un moži kā lēcoša saule. Meitas mājās mazgājušās olu ūdenī, lai būtu ilgi jaunās un skaistas.

Saime, atgriežoties no strautiņa, jautri dzied:

Nāc nākdama, Liela diena,
Visi bērni tevī gaida,
Visi bērni tevī gaida,
Aiz vārtiem sasēduši.

Saimniecei jau Lieldienu sestdienas vakarā jānovāra olas, ja viņa grib labi satikt ar saimi un kaimiņiem. Jo vairāk saimniecei olu Lieldienās, jo lielākas izredzes, ka nākošajā gadā būs liels ganāmpulks un līdz ar to daudz piena.

Meitas saklājušas galdu, un saimniece aicina ar dziesmu pie galdā:

Nāc, māsiņa, mielotiesi
Lielas dienas rītiņā:
Būs oliņas, būs zirnīši,
Būs ziedošs plācenītis.

Arī cieminī ieradušies un aiz durvīm dzied:

Veriet vārtus, verlet vārtus,
Iekšā laidiet olusalšķus;
Lai lenāca svētībiņa,
Ar cieminu īstabā.

Ievērojamākā Lieldienu izdarība bija šūpošanās. Jau laikus meklēja vietu, kur šūpoles kārt, tāpat laikus tika sagatavots attiecīgs materiāls, lai šūpoles nečikstētu.

Brāļi, brāļi, Liela dienas,
Kur kārsim šūpolīti?
— Aiz upītes kalniņai
Stāv sidraba ozoliņi.
Lieldienīte man vaicā:
Kur tu kārsi šūpolītes?
Augstā kalna galiņā
Ozoliņa zariņā.

Mājas laudis un cieminī pulcējās pie šūpolēm. Puiši šūpoja meitas, bet meitām bija par šūpošanos jādod izrakstīts cimdu vai zeķu pāris, tāpat arī skaisti krāsotas olas. Pati šūpošanās simbolizē dzīvības ritmu dabā un prieku par dzīvības atmodu. Šūpoties vajadzēja visiem jo tad ne tikai augs liniņi un kaņepītes, bet arī odi nekodīs vasarā.

Ai bāliņi — masalīši,
Neēdieti šovasar;
Kam es gan šūpojos
Visas trejas Lieldieniņas!

Notika arī putnu dzīšana mežā. Kā aizdzenamie putni domātas nelaimes, skauģi un citas klizmas.

Kad visas izdarības veiktas vienā priekā un smieklos, diena jau iet uz beigām, tad ap saules rietu meitas pulcējas pie rijas, kur sākas rotāšana — gavilēšana.

Dziedlet, meitas vakarā,
Vakarā tālu skan;
Tālu tautas klausījās,
Cepurītes noņēmušī.

Puiši meitām nepalika parādā, un tā īsts dziesmu gars valdīja klusā vakara stundā. Tālu pār novadu atskanēja dziesmas, ilkšmoja un gavilēja un guva spēkus vasaras darbiem.

Tā gausi nāca, drīz aizgāja tā bagātā Lielā diena. **M. Krone**

Pērs Lāgerkvists

BARABA

ROMĀNA FRAGMENTS

Visi zina, kā viņi tur karājās pie krustiem un kas tie tādi stāvēja viņam apkārt. Marija, viņa māte, un Marija no Magdalas, Veronika un Šimanis no Kirēnas, kuŗš bija nesis krustu, un Jāzeps no Arimatijas, kuŗš viņu ietina līkautā. Bet pa gabaliņu, zemāk uz nokalnes, mazliet savrup, stāvēja kāds vīrs, kuŗš, acis nenovērsis, raudzījās viņā, kā viņš tur karājās un mira, vērodams viņa nāves cīņu no pat sākuma līdz beigām. Viņa vārds bija Baraba.

Vīrs bija tā ap trīsdesmit gadu vecs, varena auguma, bet dzeltenbālu ādas krāsu, bārda bija iesarkana, mati melni. Arī uzacis bija melnas, bet acis gulēja pārāk dziļi dobumos, it kā skatiens vismļāk gribētu pabēgt. Zem vienas acs bija dziļa rēta, kas pazuda bārdā. Bet kā cilvēks izskatās, tam gan maza nozīme.

Viņš bija sekojis ļaužu pūlim caur ielām no pat prētorijas, bet notālēm, mazliet iepakaļ citiem, un kad pārgurušais rabīns sabruka zem sava krusta, viņš bija apstājies un brīdi kavējies, lai nepagūtu aiziet līdz turienei, kur gulēja krusts, tā viņa vietā bija paņēmuši Šimani un piespieduši viņu to nest. Pūlī nebija daudz vīru, protams, ja neieskaitīja romiešu zaldātus, tās pa lielākai daļai bija sievas, kas pavadīja uz nāvi notiesāto, kā arī bariņš bērnu, kuŗu nekad netrūka, ja kādu pa viņu ielu veda ārā sist krustā, tā viņiem bija izklaidēšanās. Bet viņi drīz piekusa un atgriezās atkal atpakaļ pie savām rotaļām, kad bija uzmetuši acis vīram, kuŗš gāja citiem nopakaļ un kuŗam pār vaigu uz leju süepās gara rēta.

Nu viņš stāvēja še augšā soda vietā un raudzījās uz to, kuŗš karājās pie vidējā krusta, nespēdams ne acu atraut no viņa. Patiesībā viņš nemaz nebija gribējis nākt šurp augšā, jo viss te bija netīrs, te varēja tikai tapt nešķīsts, bet ja kas cēla savu kāju šai baigajā briesmu vietā, no tā droši vien kaut kas pallika te, kaut kas vēlāk varbūt spieda viņu atkal atgriezties uz šejieni, lai tad nekad vairs šo vietu neatstātu. Visapkārt mētājās galvas kausi un slaistījās pussatrupējuši krusti, kuŗus vairs nevarēja lietot, bet kuŗus tomēr neveda projām, tādēļ ka neviens še nekam negribēja ķerties klāt. Kādēļ viņš še stāvēja? Viņš taču šo vīru nepazina, viņam nekā no viņa nevajadzēja. Kas viņam bija meklējams Golgatas kalnā, viņš taču bija atlaists brīvā!

Galva krustā sistajam nokarājās, viņš smagi elpoja, visai ilgi viņš vairs nevarēja dzīvot. Nekāds spēka vīrs viņš nebija. Augums bija tikai kauli un āda, roķas tievas, it kā ar tām nekad nekas nebūtu strādāts. Savāds cilvēks. Bārda bija šķidra un krūtis gluži bez spalvām, kā jaunam zēnam. Viņš viņam nepatika.

Jau ar pirmo brīdi, pils sētā viņu ieraugot, viņš bija jutis, ka šim cilvēkam piemīt kaut kas savāds. Kas tas bija, to viņš nevarēja pateikt, tikai juta to. Viņam šķita, ka neviena tāda cilvēka viņš nekad agrāk nebija redzējis. Kaut gan tas droši vien bija tikai tādēļ, ka viņš nāca tieši no cietuma alas un acis vēl nebija pieradušas pie gaismas. Tikai tādēļ viņš vispirms bija redzējis viņu it kā žilbīgas gaismas apņemtu. Tūliņ gan gaisma, protams, nozuda, viņa redze kļuva tāda pati kā aizvien, tā uztvēra visu, ne tikai to vien, kā viņš tur viens pats stāvēja pils pagalmā. Tomēr arī vēl tagad viņam visu laiku līkās, ka ar šo vīru ir kaut kas ļoti savāds, ka viņš nelīdzinās nevienam citam. Bet gluži neizprotams viņam līkās, ka tas bija gūsteknis, notiesāts uz nāvi, gluži kā viņš pats. To viņš nevarēja saprast. Ne jau tādēļ, ka viņam gar to būtu kāda daļa, bet kā tā varēja spriest tiesu. To taču katrs varēja redzēt, ka viņš bija nevainīgs.

Jā, un tad viņi šo vīru bija veduši ārā sist viņu krustā, bet pašam viņam bija noņemtas važas un viņš atlaists brīvā. Tur viņš, protams, nekā nevarēja darīt. Tā bija viņu darīšana. Viņi varēja izraudzīties jebkuru no viņiem, viņiem bija lauta pilna vaļa. Viņš pats bija pārsteigts par viņu izvēli. Kamēr viņam noņēma važas, viņš to otru redzēja vidū starp kaŗa kalpiem nozūdam caur vārtu velvi, jau ar krustu uz pleciem.

Viņš stāvēja, noraudzīdamies tukšajā vārtu velvē. Tad sargs deva viņam dunku un uzblāva viņam: Ko tu te stāvi un boli acis, taisies ka pazūdi no šejienes, tu taču esi atlaists brīvā! Tad, it kā no miega pamodies, viņš bija izgājis caur to pašu vārtu velvi un, ieraudzījis, ka otrs ar savu krustu jau iet uz leju pa ielu, bija sekojis viņam. Kādēļ, to nezināja. Tāpat kā viņš nezināja, kādēļ viņš te stundām ilgi bija stāvējis, noraudzīdamies uz krustā sišanu un viņa ilgo nāves cīņu, lai gan viņam gar to nebija nekāda daļa.

Droši vien tiem, kas tur augšā pulciņā stāvēja ap viņu, nemaz tur nevajadzēja būt, ja viņi paši to nevēlētos. Taču laikam nekas viņus nespieda nākt viņam līdzi še augšā un kļūt nešķīstiem. Bet laikam jau tie bija viņa piederīgie un tuvi draugi. Savādi gan, ka neviens viņi nebaidījās tapt nešķīsti.

Tā sieva droši vien bija viņa māte. Kaut gan līdzināties tā viņam nelīdzinājās. Bet kas gan viņam varēja līdzināties. Viņa izskatījās kā lauku sieva, īgna un skarba. Reizēm viņa ar plaukstu novilka gar muti un degunu, kuŗš tecēja tādēļ, ka viņai nāca raudas. Bet raudāt viņa neraudāja. Viņa neskuma par viņu tādā veidā, kā pārējie un arī neskatījās viņā tā, kā tie citi. Tā katrā ziņā bija viņa māte. Domājams, tā juta visdziļāko līdzjūtību ar viņu, bet tomēr līkās it kā pārmetam viņam, ka viņš tur karājās, bija izdarījis kaut ko tādu, par ko bija ticis krustā sists. Kaut kādā ziņā viņš tak tomēr bija vainīgs pie tā, ka tas tā bija noticis, lai cik tīrs un nevainīgs viņš arī būtu, un to atzīt par labu viņa nevarēja. Ka viņš bija nevainīgs, to viņa zināja, jo bija viņa māte. Ko arī viņš būtu darījis, bet tā viņai visādā ziņā būs licies.

Pašam viņam gan nebija mātes. Patiesībā nebija arī tēva, par tēvu viņš pat nekad nebija dzirdējis runājam. Un radu viņam nebija nekādu, cik viņam bija zināms. Tā kā, ja krustā sists būtu viņš, nebūtu tik daudz vaimanu. Ne tik daudz, kā tam tur apkārt. Viņi sita sev pie krūtīm un izturējās tā, it kā nekad nebūtu cietuši tādas bēdas, visu laiku nerimās liela raudāšana un gaušanās.

To tur pa labi pie krusta viņš pazina labi. Tas, ja varbūt redzēja viņu še lejā stāvam, droši vien domāja, ka viņš stāv še viņa dēļ, lai tā labi atskatītos viņa mokās. Tā tas tomēr nebija, tādēļ nu gan viņš še neatradās. Bet nekas viņam arī nebija pretī redzēt viņu krustā sistu. Ja kāds bija pelnījis nāvi, tad tas bija šis neliētis. Kaut gan ne par to, par ko bija notiesāts, bet gan par ko gluži citu.

Bet kādēļ viņš skatījās uz viņu, ne uz to tur vidū, kuŗa dēļ viņš še atradās, kuŗš še karājās viņa vietā. Bija viņu spiedis atnākt šurp, kuŗam bija tik savāda vara pār viņu. Vara? Ja kāds izskatījās nevarīgs, tad tas bija viņš. Tik nožēlojami kā viņš gan neviens nekarātos pie krusta, tie divi citi nemaz tā neizskatījās un, kā likās, necieta tik ļoti kā viņš. Tiem bija vairāk spēka, kā varēja manīt. Viņš pat nespēja noturēt galvu augšā, tā nokarājās.

Nu viņš to tomēr mazliet pacēla, vājās krūtis, uz kuŗām nebija spalvu, cilājās, viņš smagi elpoja, mēle kustējās starp kopā sažuvušajām lūpām. Viņš ievaidējās, ka viņam slāpstot. Kareivji, kuŗi gulus izlaidušies meta kauliņus pa gabaliņu zemāk uz nogāzes, apnikuši, ka pakārtie nevar un nevar nomirt, to nedzirdēja. Kāds no viņa piederīgajiem nogāja un viņiem to pateica. Viens no kareivjiem it kā negribēdams piecēlās, aizgāja, sniedza to viņam kārts galā, bet

Radi, vai kas nu viņi tādi bija, izmisuši raudzījās augšup uz nabaga krustā sisto, bet tas elpoja smagi, un varēja redzēt, ka viņš drīz izlaidīs garu. Labi arī būtu, ja drīzāk pienāktu gals, lai viņam vairs tā nav jāmokās. Tā šķita arī tam tur lejā. Kaut jele reiz būtu gals! Tiklīdz visam būs beigas, viņš steigsies projām no šejienes un nekad vairs par to nedomās! ...

Bet pēkšņi pār pakalnu nolaidās krēsla, it kā saule būtu zaudējusi gaismu, bija iestājusies gandrīz pilnīga tumsa, bet augšā tumsā krustā sistais stiprā balsī sauca: „Mans Dievs, mans Dievs, kāpēc tu mani esi atstājis?" Tas skanēja baigi. Ko gan viņš ar to domāja? Un kādēļ bija tapis tumšs? Bija taču pats dienas vidus. To nekādi nevarēja saprast. Trīs krusti tur augšā tikai neskaidri krēslojās, tas izskatījās drausmīgi. Laikam notika kaut kas briesmīgs. Kareivji bija uzlēkuši kājās un pārkēruši ieročus — kas arī notiktu, tie aizvien ķērās pie ieročiem. Ar šķēpiem rokā viņi stāvēja augšā ap krustu, viņš dzirdēja, kā viņi uztraukti sačukstējās viens ar otru. Nu viņiem bija bail! Nu viņi vairs ilgāk nesmējās Viņi, protams, bija māņticīgi.

Viņam pašam arī bija bail. Bija prieks, kad kļuva mazliet gaišāks un viss tapa atkal tāds kā ierastāks. Pamazām metās gaišāks, kā mēdz būt no rīta. Gaisma izpletās pār pakalnu, un putni, kas bija apklusuši, no jauna sāka vīterot. Gluži kā no rīta.

Piederīgie tur augšā stāvēja tik klusu. Ne raudu, ne vaimanu vairs nedzirdēja. Viņi tikai stāvēja, raudzīdamies augšup uz krustā sisto — to darīja pat kareivji. Viss bija tapis tik kluss.

Nu viņš varēja iet, kurp patīkās. Jo nu viss bija pāri. No jauna spīdēja saule, un viss bija kā arvienu. Satumsis bija tikai uz brīdi, viņam nomirstot.

Nu vajadzēja iet. Protama lieta. Tas bija jādara. Te viņam vairs nebija ko palikt. Tagad, kad tas otrs bija miris, nebija nekāda iemesla te vēl ilgāk kavēties. Tie noņēma viņu no krusta — to viņš redzēja pirms aiziešanas. Abi vīrieši ietina viņu smalkā linu audeklā — tā viņš redēja. Viņa miesas bija gluži baltas, viņi apgājās ar tām tik saudzīgi, it kā baidītos jebkādā ziņā darīt tām sāpes vai tamlīdzīgi, viņi izturējās tik savādi, jo viņš taču tomēr bija krustā sists un tā tālāk. Tie tomēr bija dīvaini cilvēki. Bet māte stāvēja sausām acīm un noraudzījās uz to, kas bija bijis viņas dēls, bija tā, it kā viņas raupjā, tumšā seja nespētu parādīt viņas sāpes, bet gan tikai, ka viņa nesaprot to, kas bija noticis, un nekad nevarēs to piedot. Viņu viņš saprata labāk.

Kad viņi visi, pa gabaliņu no viņa, gāja viņam garām, viriem nesot audeklā ietītās miesas, bet sievietēm sekojot sēru gājienā, viena no sievām kaut ko pačukstēja viņa mātei, norādīdama uz Barabu. Tā apstājās un noraudzījās viņā, un viņas skatienā bija tāda nevarība un tāds pārmetums, ka viņš to nekad nevarēja aizmirst. Viņi devās lejup pa Golgatas ceļu un tad pa kādu citu ceļu nogriezās pa kreisi.

Viņš sekoja viņiem tik tālu iepakaļ, ka viņi nevarēja to ievērot. Kādā dārzā, gabaliņu tālāk, viņi guldīja mironi kapā, kas bija izcirsts klintī. Pielūguši Dievu pie kapa, viņi aizvēla lielu akmeni ieejai priekšā un devās projām.

Tad arī viņš piegāja tur klāt un pastāvēja brīdi. Bet Dievu viņš nelūdza, jo bija laundaris, un viņa lūgšanu Dievs nepieņemtu, jo sevišķi tādēļ, ka viņa nozieguma nebija izlīdzināts. Turklāt viņš nepazina nomirēju. Tomēr viņš tāpat pastāvēja tur kādu brīdi.

Tad arī viņš devās uz Jeruzalemi.

*

Viņš gulēja sarāvies aiz kāda tamariska krūma otrpus ceļam, kapam iepretim. Kad ausīs gaisma,

(Nobeigums 7. lpp.)

1956. gada 31. martā

...as vadībā cītīgi gata-
1. Lieldienās sv. An-

J. Kreiļa uzņ.

...DAIRU UZ

„Amerikas onkulis" un
...airu parādīt miljoniem
...kuŗi vienā laikā darbo-
...galvenie tiesneši un iz-
...bākos debitantus, pēc
...nosūtot atklātni ar di-
...em — uzvārdu un izpil-
...saukumu uz šādu adresi:
...rry's Club, WBEN-TV,
...ter, Bufalo 2, N. Y.

...ēs talantu sacensība no-
... divpadsmito raidījumu,
...rīkotāji pie sevis aicina
... no kuŗiem otrā gājienā
...zrauga godalgojamos.
...šis jaunatnes talantu sa-
...osms prasa arī lielu pa-
...rutīnu, tad pats uzvedu-
...is rūpējas, lai pēc raidī-
... vienkopus uz brīdi pa-
... pie klātiem galdiem un
...unus draugus.
...aicinājumu dejot Bafalo
...s raidījumā uzzinājis Me-
...sa fabrikas direktors To-
...ra departamentā strādā
...airas tēvs, viņš nodevis
...m uz Bafālo savu auto-
...ērēsim, ka mūsu mazai
...s atsaucīgi ne tikai latvie-
...ri amerikāņi un kanadieši,
... televīzijas radījumam se-
...evišķu interesi.

...guldeņiem var ēst
100 minūtes

...rdamā nesen atvērts resto-
...ra sauklis — katrs par 10
...m 100 minūtes var ēst un
...k tik lien iekšā. Restorānā
...iesiem iepriekš jāsamaksā,
... saņem apzīmogotu ieejas
...ēc 100

Alb. Veselauks

SPALVAS KĀTA, KAMERAS UN MIKROFONA BRUŅINIEKI

LATVIEŠU KARA ZIŅOTĀJU GAITAS OTRĀ PASAULES KARĀ

IV

Ierodties atkal Elizabetes ielas telpās, mums kļūst skaidrs, ka jau sākot no Latvijas robežas esam bijuši pamesti savam liktenim. Bet ja kāds jautātu — kāpēc? tad neviens nezinātu atbildi. Bet tā tas bija. Mums visiem fronteniekiem nākošā dienā tūlīt jāierodas Kalēja PK stābā un redakcijā, kur sevišķi Alb. Eglītim, J. Rolavam, J. Graudiņam, kā arī P. Kalvem jāpiedzīvo Geslinga apvainojumi. Taču frontes stāvoklis pasliktinās ar katru dienu. Straujas, negaidītas situācijas drūmi pārsteidz cilvēkus visās Latvijas malās. Ienaidnieks, kurš mums launāks kā nāve, neapturami gūst panākumus. Vāciešiem vairs nav nozīmīgu atvaires spēku.

Arī Rīgai šinīs dienās bija mīlzīgi nervoza seja, jo pēdējā cīņa risinājās par Jelgavu, un krievu tanki bija jau izbrāzušies cauri Tukumam un sasnieguši jūrmalu. Rīgas kara laika iktdienu visvairāk satrauca civīlo vāciešu histēriskā bēgšana, galvenokārt Igaunijas virzienā — pretī frontei, kur niknās kaujās asiņodamas atkāpās 18. un 16. armija. Mums visiem bija savādi to noskatīties, partijas vāciešu kundziskajās sejās pēkšņi bija vairs tikai bailes. Bet viņu komisāriātu papīrus vējš šinīs dienās daudz nēsāja pa operas un Esplanādes apstādījumiem, raustīja pa Elizabetes ielas, pa Raiņa un Aspāzijas bulvāru asfaltu. Šinīs bēdīgajās dienās no latviešu kara ziņotāju rotas Rīgā rada kaujas vienību, kuŗu paredzēts nosūtīt uz Jelgavu, bet beigās to novieto netālu no Babītes stacijas un ieskaita Rīgas aizstāvjos. Turklāt jāpiezīmē, ka 19. divīzijai piekomandētie PK vīri vienmēr turas pie savas divīzijas un seko viņas bargajām kaujām Vidzemē. Toties no 15. divīzijas nav vairs nekas ievērojams atlicis, un no tā paša daļu paņem 19. divīzijas pastiprināšanai, bet atlikumu nosūta uz Vāciju apmācībām un papildināšanai ar jauniesauktajiem.

Šinī laikā Jekelns sāk Geslingam beidzot pieprasīt no lielā PK sastāva vīrus kaujas vienībām. 1944. gada septembŗa pirmajā svētdienā no Elizabetes ielas novietojuma uz Krusta kazarmām pulkv. Apsīša ricībā nosūta pirmos 11 vīrus. Vesela nodaļa pienākas dinamiskajam kapteinim Blūmam, kas mūs vienmēr sirsnīgi sagaidīja, jo viņš mums, tāpat kā mēs viņam — bija priecīgs pārdzīvojums frontes ikdienā. Kā pēc sava auguma, tā gara, kā elegancē, tā izdarībās, bataljona komandieris kapteinis Blūms bija Januma pulka Virza, mūsu lielā dzejnieka līdzinieks kareiviskajā pasaulē. Tāpat neaizmirstams paliks Šlepcu saimnieks Mīlmanis, tāpat Kripēna aristokratiskie virsnieki, par kuŗiem vēl šodien ir tik daudz skaistu atmiņu, sevišķi par to, cik garīgi viņi mācēja dzīvot pat tanīs īsajos starpbrīžos, kad nebija kauju, kad nāves tuvums bija pārvērties klusumā. Un tad mēs paši: Pēterpils pievārtē, Volchovā, Lieldienās Ostrovā, atpūtā Bazichino ciemā, Kudaveri, Bordovo. Atmiņas par to, kā Gulbis, Eglītis un Graudiņš paglāba Romanovas ciema iedzīvotājiem kartupeļus no vāciešiem; Kārlis Rasauskis Berlīnes apmācību laukumā; Gulbju Jānis Parīzē; Visčakālākais kara ziņotājs Jānis Buduls; Rolova nelaimīgā mīlestība; Dzīvošana Molokovā; pavasaris; vasara frontē starp ezeriem; lielā atkāpšanās no Krievijas; Andrejs Eglītis kopā ar Soikānu Juri pie Bauskas; Un viss, kas pelna atmiņēšanu, viss tas toreiz bija tēvzemes mīlestības pārdzīvojums uz nāves un dzīvības rabežas tev, man, mums.

PĒDĒJĀ NAKTS RĪGĀ

Tā bija bezmākoņaina, tumša 1944. gada oktobŗa nakts. Augšā debesīs zvaigznes, pilns mēnesis. Apakšā degošā Rīga, melni mirdzošā Daugavas straume un nepārtraukti spridzinājumu uzliesmojumi, no kuŗiem zemē paliek drebēšana, gaisā draŭsmīgi vaimanājošs troksnis. Cīņas jau kopš pāris dienām risinās pašā pilsētā, jo Vidzemes beidzamām stundām, sevišķi no tā brīža, kad mūsu 19. tika nomainīta Mores tīrumos un purvos, bija pārāk strauja gaita. Cilvēkus šajīs oktobŗa dienās Rīgā tikpat kā nemanīja, tie bija noslēpušies, izbēguši. Vienīgā dzīvā parādība vēl bija karavīrs, tas pats vācu, bet viņam cīņas mērķis vairs nebija mūsu pilsēta, jo steigdamies uz Daugavas kreiso krastu, tas vienīgi atvairās un, lai sekmīgāk atrautos no uzmācīgā ienaidnieka, vēl aiz sevis pamet daudz drupu un ugunsgrēku.

1944. gada 12. oktobŗa naktī tumsa pār Rīgu Zija pārvērtusies lielā izmisumā, kuŗā bieži iegavilējās nāve, un tad tūlīt iestājās baigs sastingums. Atsevišķiem karavīriem tumšajās ielās jau uzglūnēja sarkanie aizmugures bandīti, no kuŗiem smagi cieta arī divi latviešu kara ziņotāji, kuŗu dzīvības izdevās glābt tikai pateicoties laimīgam gadījumam.

Jāpiezīmē, ka šai vienīgajai mūsu vienībai, kaut arī pati vācu priekšnieciba bija jau Liepājā, vēl vienmēr nebija pavēles atkāpties. Šīs vienības vīriem bija kaut kas jāgaida un bezgalīgā drūmumā jāvēro savas pilsētas beigas. Nebija jau viņu arī vairs daudz, bet tomēr... Beidzot ap pusnakts stundu var sākties brauciens no Elizabetes ielas uz viļņojošās blāzmās apgaismoto Kurzemi. Gandrīz līdz Zemgales tiltam latviešu kara ziņotāju ātrās mašīnas pavada nejaušas ienaidnieka mīnmetēju granātas, un veselas divas reizes sprādzieni ap viņiem izveido spožus liesmu vārtus, kuŗiem cauri braucot Ernests Jansons pirmo reizi savā mūžā met krustu un kāds cits mašīnā skaita — Mūsu Tēvs. Vēl šodien dzīvie šo brīdi atcerēdamies jūt asinīs karstumu. Tās vēl vienmēr ir atmiņas par pārdzīvojumiem 12. oktobŗa naktī, toreiz, kad Rīgā bija tikai dūmi, pelni, un smaržoja saplosītu cilvēku asinis.

KARA ZIŅOTĀJI KURZEMĒ

Neliela grupa kara ziņotāju caur Rīgas jūrmalu, apstājoties Lestenē un Irlavā, 1944. gada oktobŗa otrā pusē nonāk Liepājā. Šinī laikā jaunajā frontē notiek arī jau pirmā lielkauja Dobeles apkārtnē, kuŗā smagas cīņas piedzīvo arī mūsu 19. divīzija. Kurzemē kara ziņotāju organizācijā ir mainījies ne tikai sastāvs, bet stipri vien arī strādāšanas gars. PK Rīgas redakcijas sastāvam tiek doti jauni uzdevumi, vīri nonāk jaunos darbības laukos. Latviešu PK „Kurt Eggers" vīri pārņem savā ricībā Liepājas raidītāju, laikrakstu Kurzemes Vārds, Ducmanis Kuldīgā rada vēl vienu jaunu avīzi, bet vairākus mūsu kara ziņotājus, sevišķi filmētājus, fotografus un arī dažus rakstītājus Geslings aizkomandē pie vācu vienībām.

Latviešu vienības Kurzemē mūsu PK vīri apciemo arvien retāk, un tieši kaujas līnijās degušajiem grenadieriem vairs neizdodas satikt tikpat kā nemaz. Bet nav jau arī vairs pilnībā vecā sastāva, sevišķi tā, kas bija tik sirsnīgs Krievijā, jo tas ir iziris. Alb. Eglītis ir nonācis Laumaņa triecienbataljona pirmajā rotā. Daudzus ziņotāius nosūta uz Vāciju t. s. būvpulkos, kā arī pie 15. divīzijas. Tāpat daudzi, starp tiem kādi nāris pavisam ievērojami zēni, vēl nirms atkāpšanās no Rīgas vienkārši nozūd. Iespējams, ka tie mēģina dezertēt, kaut gan līdz šai dienai taisni no tiem nav nekādu ziņu. neviens nav vairs satikts.

Un tomēr, kuŗš vēl šodien neatcerēsies mūsu frontes karavīriem veltītos Lienājas radiofona raidījumus! Visus kurzemniekus turēja savā varā stipro, lielo vārdu izsauktās saītas, jo tie bija vārdi, kuŗi kā zibeni meta latviešu sirdīs spēku un mīlestību.

(Turpinājums sekos)

VAKARS FR. BĀRDAS PASAULĒ

Hamiltonas jauniešu un HLB sarīkojums Augustdorfas ģimnazijas atbalstam. — Kas paredzēts šim mērķim domātajā sarīkojumā — 14. aprīlī Niagarā?

Hamiltonas latviešu jaunatnes pulciņa un HLB sarīkojumu atklāja jaunatnes pulciņa pr-ce Izolde Silkovska, norādot, ka rīkotāju mērķis ir līdzekļu vākšana Augustdorfas ģimnazijai.

Klausītāji arī nevilās, vakara programma bija vērtīga un rūpīgi izstrādāta. Tās iniciātors un vadītājs bija Dr. P. Vasariņš. Viņš bija Fr. Bārdas biografiju un darbus sadalījis klausītājiem interesantos posmos, un katram sekoja raksturīgāko dzeju deklarācijas Hamiltonas latv. drāmatiskās kopas un jaunatnes pulciņa dalībnieku izpildījumā. Deklamēja Upīte, M. Martinova, G. Vilks. Z. Upīte, M. Voitkus un I. Silkovska.

Ar dziesmām sarīkojumu kupliņāja M. Zemīte, pavadīja pianiste A. Medne-Silkovska.

Priekšnesumu noslēgumā HLB pr-ks O. Zvirgzdugrauds pateicās izpildītājiem un Dr. P. Vasariņam, kas pratis atlicināt laiku, lai sagatavotu interesanto stāstījumu.

Sekoja jauks grozīņu vakars, kur jaunatnes pulciņa dalībnieces kā čaklas skudras apkalpoja vakara viesus. Kad klausītāji bija iestiprinājušies ar garšīgajām sviestmaizītēm un cepumiem, vakara dalībniekus uzrunāja sirmais profesors Ķiķauka. Savā runā viņš uzsvēra, ka mūsu dzimtenei pāri gājuši ienaidnieku bari, tie postījuši un grāvuši, nodarījuši milzīgus materiālos zaudējumus, bet cauri visam tam mūsu gara mantas palikušas neskartas.

Sarīkojumā bija ieradies LNJAK valdes pr-dis T. Kronbergs un sirsnīgi pateicās Dr. P. Vasariņam par skaisto referātu un uzupurēšanos Augustdorfas ģimnazijas labā.

„Mēs, Kanadas jaunieši, nevaram aizmirst savus biedrus Vācijā, kuŗi cīnās ar ikdienas grūtībām, un pēdējo cietoksni — latviešu ģimnaziju brīvajā pasaulē!" teica T. Kronbergs un norādīja, ka lielākais jauniešu sarīkojums sopavasar, kuŗā piedalījies St. Katarīnas — Niagāras jaunieši notiks 15. aprīlī, plkst. 18.30, 233 Hickson St., Niagarā.

J. L.

Fr. Bārdas vakarā Hamiltonā priekšnesumus sniedza: 1. r. no kr.: pianiste A. Medne-Silkovska, dziedone M. Zemīte, Dr. P. Vasariņš, M. Martinova, G. Upīte. 2. r.: O. Zvirgzdugrauds, M. Voitkus, G. Vilks, I. Silkovska un Z. Upīte. Foto J. Ligers

LIELDIENAS PIGBRIDŽĀ...

(Pārnesums no 5. lpp.)

„Mēs Lieldienas svinēsim tautiski! Taisnība jau simts pirmo reizi apgalvoja, „Un kaut arī bez šūpolēm, ja Cāurums nepiellaižas un savā dāmzā nelauj, bet citādi pēc visām tradicijām — ar olām un tā." Pārējie viņam piekrita, jo saprata, ka nopietnākā un lietišķākā Taisnības runā bija tā daļa, kas slēpās aiz īsajiem, bet nozīmīgajiem vārdiem „un tā."

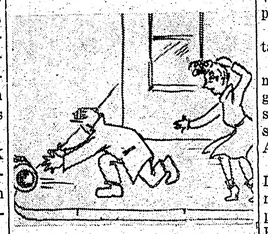

Taisnīhene metās cepurei pakaļ

Kā bites uz stropu pa visām Pigbridžas ielām centra virzienā gan lielākos, gan mazākos bariņos steidzās pavasarīgi ģērbti laudis. Jo tuvāk galvenai ielai, jo gaita kļuva lēnāka un gājēju vairāk. Gandrīz reizē, kaut arī pusstundu pirms norunātā laika, pie pasta nama ieradās pirmo ģimeņu pārstāves. Sasveicināšanās bija jūsmīga un silta.

„O — kas jums par burvīgu kostīmiņu mugurā!" Taisnībene lielīja Pusmucas kundzes tērpu, „Kas jums to šuva? Nē, , ja tā ko var iztaisīt, tad es arī likšu Mister Taisnības veco vasaras uzvalku pārtaisīt!"

Pusmucene saprata.

„Hm, jā kundze... manējais šogad varēja uzšūt jaunu, jo es jaunu cepuri nepirku, bet — vai jūs savējo neesat uzlikusi otrādi? Vai tai truša ļipaī nav jānāk uz priekšu?"

Taisnībene ķēra pie cepures, bet tad attapās un tikai nošņācās.

„Tava cepurīte, Hilda, ir šīsdienas grāvējs!" Želastībene savu greizsirdību slēpa aiz paskābā smaida, „kā visi skatās uz šo pusi! — Kā tev viņa turas galvā? Ar adatu?"

Taisnībene bija apmierināta. Lepni galvu savicinājusi, lai jaunās cepures spalva vējā labi izplandītos, viņa paķēra zem rokas Florentīni, kas visu laiku bija klusā godbijībā raudzījusies māsas cepurē, un sāka stūrēt uz lielā pieminekļa pusi.

„Tā esot cepure!" aiz abām māsām pārī ar Pusmuceni ejot, Želastībene čukstēja, „Pankūka ar zīdaiņa krekliņu spalvas vietā! Un par tādu trīsdesmit baku izgāzt! Un vispāri — ko mēs te skrējām, šai klausīdamas?!"

Pēdējo domu lielā mērā bija ietekmējusi spējā laika maiņa — bija sacēlies vējš un izskatījās pēc lietus.

„Ko skrējām?" Pusmucene zīmīgi pārprasīja, „Kam vajadzēja jauno cepuri izrādīt? Mums laikam? Man laikam? Kam t', tā dullā ideja par īsterperēd bija? Man laikam?"

Šai brīdī spējš vēja rāviens notrieca Taisnības kundzes galvas rotu vispirms uz ietves, tad parāva gaisā un straujā virpulī sagriezis, uzsvieda uz ielas.

Nevērojot braucēju straumi, Taisnībene metās cepurei pakaļ kā māte pēc slīkstoša bērna, bet viņa vēl nebija sasniegusi ielas vidu, kad kāds straujš un neapzinīs braucējs to jau bija pieplacinājis asfaltam.

Kad Taisnībene to pacēla, tā izskatījās pēc dilonslimas tūtas.

„Vai tā vairs cepure?" viņa to rādīja draudzenēm, „Un riepas musturis virsū — kā galošai!"

Piepeši viņai acis iemirdzējās.

„Bet vai jūs numuru uzņēmāt?! To man viņa īsīrenc samaksās!"

Želastībene skatījās Pusmucenē. Pusmucene skatījās Bumerandzenē. Bumerandzene skatījās Želastībenē.

Numuru neviena nebija ieņērojusi..

„Tā! Draudzenes tās esot! Pat tik daudz priekš manis nevarējāt izdarīt! Un tās es vedu uz īsterperēd! Tādām gribēju ceļu uz saulaino tālī rādīt! Tādas kultūrā celt gribēju! Pfī! Tādām! ..."

„Nāk nu, iesim, lai šī iztrakojas!" Pusmucene paķēra Želastībeni zem elkoņa, bet tad vēl pagriezās atpakaļ pret Taisnībeni, lieciet vien, kundzīt, savu plecku galvā — tādā vējā pliku galvu viegli apsaldēt!"

Lampatāna istabā pa to laiku sprēgāja asprātības, skanēja dziesmas un risinājās valodas sirsnībā un saticībā līdz tam brīdim, kamēr viri sāka pārrunāt politiku un Želastība sāka pratināt Pusmucu, kāpēc tas teicis, ka nebalsošot par šā kandidātu Eizenhaueru.

Nelīdzēja Pusmucas taisnošanās, ka viņam nav tiesības izvēlēties citas zemes prezidentu, Želastība šai apstāklī nekāda šķēršļa neredzēja, un no Pusmucas novērsās.

„Viņam cita platforma," viņš par Pusmucu žēlojās Taisnībai, „un man ar viņu vairs nevar būt pa ceļam."

⁂

Bet citādi Lieldienas Pigbridžā noritēja kā vienmēr — ar olām, pīrāgiem, auksto gaļu, dziesmām un ēšanu.

RAKSTĀMMAŠĪNAS
ar un bez latviešu taustiņu iekārtas uz izdevīgiem noteikumiem un lēti piedāvā
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto
Iznomā rakstāmmašīnas ar latviešu taustiņu iekārtu.

MŪŽĪGAIS PAVASARIS...

(Pārnesums no 5. lpp.)

ir savas Baznīcas galva mūžīgajā pavasarī, Viņš nodrošina mūsu esmes neiznīcību šodien, rīt un mūžīgi. Tā ir reāla arvien patstāvīga cilvēka drošība tā apdraudētajā šīs zemes eksistencē, bez kuŗas cilvēkam draud mūžīga nāve. Tā nav vienīgi ētiska mācība vai reliģisks pasaules uzskats, kā tas ir pie citām pasaules reliģijām, vai izdomāta filozofiska sistēma cilvēka prāta apmulsināšanai, bet gan pati dzīve mūžīgā pavasara gaismā. To apliecina apustuļi un neskaitāmie mocekļi un svētie, kuŗi dzīvoja šajā gaismā ar visu kaistošo asiņu degšību līdz pēdējam pilienam un elpas vilcienam. Šī pašaizliedzīgā mīlestība tiek veltīta Kristum purpura mētelī, kuŗš nejaustas gaismas apspīdēts cēlās augšām dievišķā godībā. Kristietība nav tikai tukšs vārds kā reliģiska sistēma, bet gan cilvēka eksistenci nodrošinātāja dzīve mūžīgā pavasara jeb Lieldienu zīmē. **Atvērsim dvēseles gaismai, tuvojas saules dienas!..**

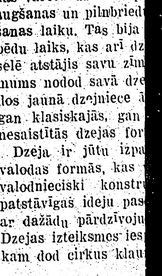

Jānis Baltvilks Negantnieks ROMANS

67. turpinājums

Visbiežāk domām apmainījās Kronvalds ar Matīsu, kurpretī Reinis tikai pa retam bilda kādu vārdu, kamēr Krogzemis cieta pavisam klusu. Likās tā, ka viņš it kā būtu šai vidē svešs un ar kaut ko neapmierināts.

Viņi bija sapulcējušies, lai kopīgi skatītu cauri un apspriestu Kronvalda un Kaudzītes Reiņa sarakstīto vēstures mācības grāmatas manuskriptu. Par dažiem jautājumiem radās domstarpības, un jo īpaši Matīss allaž pārtrauca lasītāju ar savām piezīmēm. Reinis klausījās šais piezīmēs cieši sakniebtām lūpām, it kā baidīdamies, lai pār tām neizsprūk kāds neapdomāts vārds. Krogzemja tumšajās acis reizēm pavīdēja ironisks smaids.

Beidzis lasīšanu, Kronvalds nolika manuskriptu un griezās nu tieši pie Krogzemja. Un Krogzemis diezgan asos vārdos paskaidroja, ka grāmatā izrādīta pārāk liela cieņība pret krievu ķeizariem un vispār pret krievu valdību. Viņš lika arī manīt, ka tas būtu it kā vairāk Reiņa, bet ne Kronvalda nopelns. Reinis aizstāvējās mierīgi un lietišķi, nepaceldams balsi, un runādams skatījās Krogzemim pāri, kā kaut kur lasīdams savas domas. Krogzemi šī nosvērtība ļaikam kaitināja,un viņš kļuva savos pārmetumos arvien asāks, kāpēc abu pretinieku starpā radās īgnums un vēsums. Kronvalds ar saviem piebildumiem to centās novērst, kamēr Matīss smalkjūtīgi atturējās aizstāvēt brāļa viedokli.

— Ja gribam būt īsti tautas skolotāji, tad skolas bērniem drīkstam mācīt tikai to, ko vēstures pētītāji pārbaudījuši un par pareizu un patiesu atzinuši. Kas savus audzēkņus tikai ar tikumīgiem prātojumiem grib barot, tas lai neuzdrošinās teikt, ka ir tiem patiesu vēsturi mācījis, — Krogzemis noslēdza savu aizrādījumu virkni. Reinis viņam pretojās savē mierīgajā un lietišķi saussajā valodā:

— Es nepretojos tam, ka zināšanas savā vietā jo lieti der, bet nav labi, ja skolmeisteris tās arvien pirmā vietā stāda. To darīdams, viņš skolas bērnu atmiņēšanu notrulina un nokausē, aizmirsdams viņu sirds spēku atmodināt un stiprināt. Tas jo īpaši vēstures mācīšanā noder. Tak patiesība, mīlestība, uzticēšanās un drošsirdība ir augstākas lietas nekā zināšanas, kas tikai par palīgu šīm noder. —

— Tādām domām gan jo dzirdīgas ausis radīsies bizmaņos un tumsoņos, kas jo labprāt grib tautu nezināšanā turēt, lai ar to paši sev kādu labumu gūtu. Bet kaut šādas domas ilgu laiku valdījušas, tām tagad jāizzūd, jo ir jums laiks pienācis, un šī laika gars prasa, lai skolas bērniem citādas zināšanas top mācītas nekā tikai tās, kas katķismā un bībeles stāstos atrodamas. Negribu lepoties ar to, ka tās būtu tikai manas domas vien. Tā domā daudzi apgaismoti vīri ne vien svešās zemēs, bet arī pie mums un mēs, skolmeisteri, tām pretodamies, ejam laika garam pretī.—

— Tas, pēc kā daudzi cenšas, mani nebūt neapmulsina, — Reinis mierīgi turpināja, — jo kad daudzi par kādu lietu to pašu domā, tad spriežu, ka šī lieta jau līdz savai galotnei izaugusi un tai jānozūd un jāiznīkst, lai dotu vietu kādai citai, kam uzpriekšu būs valdīt. Vai nav tā, ka gadsimti, kad cilvēki šķiet sapnieguši to, pēc kā ilgi centušies, kļūst savos centienos slābani un grimst atpakaļ nespēkā? —

— Kaut jel kuŗas domas un centieni reizi noveco un kļūst nederīgi, bet tas mūs nevar atbaidīt no mūžam jaunu domu meklēšanas. Un jo vairāk un jo dedzīgāki tās top meklētas, jo vairāk izplatās zināšanas un jo lielākai cilvēku daļai tās par īpašumu kļūst, jo drīzāk vienlīdzība cilvēku starpā radīsies un tie cits citu mācīsies cienīt. —

— Šādu vienlīdzību cilvēku starpā nevaru par pareizu atzīt, nedz arī to cienīt. Pati daba, kuŗai pakļauts mazspēcīgais cilvēks, savā varenībā rāda, ka pakļautība ir tās negrozāmais likums. Vai pati zeme jau nav pakļauta debesu dažādām pārmaiņām — vasarā saules karstumam un lietum, bet ziemu aukstumam un sniegam? Un vai krūmi neaug koku pavēnī tāpat kā savukārt zāle zem tiem? Kā gan cilvēks domā panākt ko labu, pret šo likumu saceldamies un vienlīdzību prasīdams? —

— Lielais cilvēku vairums nodzīvo mūžu savu šauro domu aplokā, necenzdamies zināt to, kas ārpus tām notiek... Tie tikai zemi redz, kur, ar savām kājām nostājušies, vēro kokus un krūmus sev apkārt, bet neredz sauli un zvaigznes pār sevi, kas runā par tālām un svešām pasaulēm, kuŗas tiem jāizprot un jāizpētī, lai tad jo labāk saprastu, kas ir paši un kādiem tiem ir jābūt. —

Krogzemja acīs mirdzēja nievīga zobgalība, bet vaigos un pierē sāka iezīmēties sārtie laukumi, kas rādīja viņa satraukumu. Bet arī Reinis nu nespēja savaldīt savu nepatiku, un viņa vārdi kļuva griezīgāki.

— Bet ir vēl lielāks to cilvēku vairums, — viņš teica ar tikko jaušamu smaidu plānajās lūpās, — kuŗiem trūkst gara spēka, lai meklētu un atrastu patiesību tai vietā, kuŗa tiem vistuvākā, proti — savā galvā. To spēdami, tie varbūt samanītu, ka daža laba viņu doma, ko tie par jo augstu gudrību noticējuši, par tīru zeltu vērtēdami, ir vien tikai tukšs burbulis, ko viņu prāta ūdeņi, savvaļā skalodamies, uzmetuši.—

— Tiem pretī stādāmi jo daudzi tādi, kas, baidīdamies no prāta ūdeņu skalošanās un no grūtumiem, kas tiem būtu jāpārvar, bez mitas meklējot un pētījot, jo labprāt sauc par savām domām tās, kas, ar pelējumu un rūsu pārklātas, svešās galvās glabājušās nezin no kādiem laikiem, kāpēc jo lētas kļuvušas.—

Abi runātāji bija pamazām no pārrunājamo lietu plāksnes novirzījušies tīri, personisko pārliecību lokā. Krogzemja zemā balss skanēja skarbi, un viņš reizām tvēra ar roku pie sastīvinātās apkakles, it kā tā spiestu kaklu. Strauji runājot, viens otrs vārds izplūda neskaidri, pārāk piespiežot mēli zobiem. Viņš pats to juta un kaunējās no tā.

Reiņa balss plūda skaidri, plānās lūpas veidoja vārdus drošā un brīvā rītumā. Viņa acis zem mazliet piemiegtajiem plakstiņiem spulgoja, rādīdamas domu spraigumu.

Redzēdams, ka ar saviem skarbajiem vārdiem nav nekā panācis, un nojauzdams, ka arī Kronvalds un Matīss ir Reiņa pusē, Krogzemis uztraucās vēl vairāk un, pēkšņi pietrūcies kājās, izgāja tik ātri no kambaŗa, ka neviens nepaguva viņu atturēt. Uz mirkli tur radās neērts klusums.

— Tev nevajadzēja, Reini, ar Krogzemi tik asu vārdu maiņu iesākt, — Matīss teica, — jo, kaut arī straujš runā, viņš dažu īsti patiesu domu zina pateikt. —

— Ko varu darīt, ka man patiesība pašās mazākās lietās ir jo mīļa, — Reinis aizbildinājās.

— Bet taču, Reini, tā katram sava var būt. —

— Gan tā, bet tādēļ tā nav citiem uzspiežama. —

— Viss kopā malts, dod galā miltus, — Kronvalds smaidīja, satvēris plaukstā brūno bārdu, — tā krievu paruna, kas arī mums it labi der. Krogzemja un Reiņa domas, lai cik tās naidīgi cita citai slejas pretī, tomēr dod arī kādu gaismu, kas nes labu mūsu darbam. Tāpēc pārbaudīsim to vēl reizi. Ceru, ka rīt vai parīt, kad visu no jauna pārrunāsim, arī Krogzemis būs dažu ko pārdomājis un mēs cits citu sapratīsim labāk nekā šodien. —

Visi trīs no jauna iedziļinājās manuskriptā, pārspriezdami izlasīto lappušu saturu un izdarīdami tur labojumus. Laiks ritēja, un bija dzirdams, ka aiz sienas klases lielais stundenis svinīgi paziņoja pusnakts stundu. Bet lasītāji to neievēroja un turpināja darbu. Tikai tad, kad kambarī ienāca Kronvalda kundze un, uzlikusi vīra plecam roku, pārmeta:

— Aber du musst doch mal Ruhe haben, Otto! — arī Matīss atcerējās, ka viņam jāiet uz Kaibēniem, bet Reinim uz Laskates meitu skolu un ka rītu ir darba diena.

XLII

Ja būs silta istabiņa,
Tad būs laipna valodiņa.
Taut. dz.

Veļķu doktorāta lielo viesistabu apgaismoja vēla rudens svētdienas pēcpusdienas saule. Tā sildīja vairs ļoti maz, tāpēc tai talkā nāca lielā balto podu krāsns. Tās tuvumā sēdēja vai stāvēja tie ciemiņi, kas pagaidām nebija parūpējušies par siltākiem tērpiem. Pats mājastēvs dakteris Jurjāns sēdēja patālu no krāsns, jo viņam siltumu pietiekamā mērā gādāja viņa paša ļoti pilnīgā miesas būda. Viņš sēdēja platā atzveltņa krēslā un šad un tad piedāvāja viesiem sudraba šaņucamās tabakas dozi, kuŗu nupat šodien bija saņēmis kā dāvanu no saviem ciemiņiem. Dozes vāka iekšpusē bija iegravēts dāvinātāju sveiciens līdz ar paskaidrojumu, ka tie visi apvienojušies ar vienu vārdu — **Ķ I R P S.**

(Turpinājums sekos)

PAZEMĪGAS DVĒSELES DZIESMAS ŠĪSZEMES EKSISTENCES CĪŅĀ

Es saku paldies. Ingridas Vīksnas jaunais dzeju krājums. Meduslāča apgādā, 1955. gadā

Pēdējā laikā apsikusi mūsu dzīvās dzejas straume, kas izmocītai tautai dotu veldzi, jaunas ceribas un taisnīgās cīņas iedvesmi — izturēt līdz galam. Jauni dzeju krājumi iznāk visai reti. Tāpēc saprotama interese par katru jaunu grāmatu, nemaz nejautājot, ko slēpj šīs grāmatas rindas, kas būtībā pats galvenais. Vīksnas jaunā grāmata latviešu trimdas rakstniecībā ienes ievērojamu devumu, ko mēs varbūt vēl īsti neapzināmies. Kā glīta grāmata vienkāršā apdarē tā rotās grāmatu plauktus daudziem grāmatu draugiem, kuŗus vairāk interesē grāmata par sevi; kā dzeju grāmata tā ierindojas starp ievērojamākajiem mūsu trimdas dzeju jaunizdevumiem.

Ingrida Vīksna jau ar savu pirmo dzeju krājumu, kas iznāca Latvijā, vērsa ievērību ar dzejas gatavību: savu īpato lietu redzēšanu, jūtu kontroli un izteiksmes svaigumu. Jaunajā krājumā uzņemti pēdējo divpadsmit gadu dzejoļi. Šo atstarpi no pirmā krājuma izdošanas varētu uzskatīt par dzejnieces augšanas un pilnbrieduma sasniegšanas laiku. Tas bija mūsu tautas bēdu laiks, kas arī dzejnieces dvēselē atstājis savu zīmogu, ko viņa mums nodod savā dzejā. Mūsu gados jaunā dzejniece ātri pieaugusi gan klasiskajās, gan brīvākās un nesaistītās dzejas formās.

Dzeja ir jūtu izpausme rakstu valodas formās, kas var izvērstles valodnieciski konstruētas pilnīgi patstāvīgas ideju pasaules apmērā ar dažādu pārdzīvojumu iespējām. Dzejas izteiksmes iespējas dzejniekam dod cirkus klauna un mēnešsērdzīgā spējas, kur pārējie nevar pastaigāties. Būtībā dzeja ir pati dzīve, kas apzināti izteic savu eksistenci caur dzejnieka dvēseli. Katrā situācijā un ik dienas nerodas dzejas darbi, nepieciešami zināmi priekšnoteikumi, kas veicina un pieļauj fantazijas rotaļu. Nenoteicamais un neizdibināmais ir īstas dzejas būtiskā iezīme; tur slēpjas dzejas brīnums un burvība.

Krājuma nosaukums ņemts no ieskaņas dzejas, kas ir ļoti zīmīgs un visam krājumam piešķir zināmu eksistenciāli apzinātu paļāvības drosmi. Tā šī ievaddzeja it kā nejauši instruē lasītāju, ka modernā civilizācijas dzīve steigas un sacensības zīmē grūti nesama, ka tā cilvēku padara par sīku smilšu graudu ar dienas sapņiem un mazo cilvēka laimi, bet arī apliecina dzejisko atrašanos pakārtotā žēlastības „pasaulē, kur sāpes un prieks dzejarni no viena kausa. Tā ir apzināta eksistence brīvā atkarīgā un padevīgā ievirzē. Pazemība un lēnprātība dara dvēseli skaistu. Tas ir senais latviskais tikums savienots cilvēka brīvības augstākā izpratnē, kas dod esmes apzināšanu („Esmu vēl dzīva!") un misijas piepildīšanu pilnīgā brīvībā. Šis motīvs kļūst par simbolu visam dzeju krājumam, jo arī vairākās pārējās dzejās jūt šīs atkarības svētību.

Krājumā uzņemtās dzejas iedalītas piecās nodaļās ar zīmīgiem nosaukumiem, kuŗi pilnīgi izteic iecerēto un skarto domu strāvojumus.

Pirmā nodaļa – Iesvaidīšana – ir it kā ievaddzejas motivēts aicinājums paļāvīgas eksistences dzīvei. Tās ir drošā cilvēka dzīves iesvaidīšanas ilgas, kur tām sevi apzinīgi jāapliecina visās situācijās. Tā ir visas tautas ciešanu tragēdijas dvesma padevīgā likteņgaitā (Pacieties, pacieties droši,/Lai tevi moka un plēš.). Tas cilvēka augstākais pienākuma ceļš, ko apstaro „skaidrības gaisma"; vienīgi pa to sagaidāma pēc mokām ievešana jaunā, labākā un pelnītā dzīvē. Dzejoļi „Klaidonis sapnī" dzejniece runā par klaidoni bezmiega naktīs, kuŗš pašsarunā pārdzīvo savu izdzītā postu svešumā. Nejūtīgā pasaule priecājas tālāk savā kārē pēc laimes, kas tik nepastāvīga, ka nākošā mirklī var izjukt pa „svaidīgās dzīves spožajām krācēm" kā putu burzgala. Dzejoļi „Ticība" vilktas dzīves apliecināšanas un ticības parallēles; abas iespējamas vienīgi tad, ja cilvēks dziļā ticībā paļaujas un saka: „Es ticu." Arī pārējās šīs nodaļas dzejās ieskaņas ciešanu, apskaidrotas gaismas, mierinājuma paļāvības motīvi, piem. „Šīs šaubas mani neuzveiks, Tās neaptraipīs sirdi."

Otrā nodaļa „Vasaras saule" kopo cilvēka intimās iekšējās tveices un ilgu atbalss izskaņu. Variācijas vasaras tveicē ir vasaras dienas un dzīves reālitāte, kas dažkārt liek kaist un nekur nav izejas, visur dezina, bet reizē arī nomoda sapnis un ilgošanās

Vīksnas mīlestības dzejas nav nekad tikai vienkārša jūsma, tās arvien izskan kādā kosmiskā rezignācijā vai cēlā paļāvībā noliktam dzīves gājumam: „Jo liktens ir stiprāks par mums" (Saruna). Mīlestība dzejniecei ir „liels spožums", kas visai dzīvei piešķiŗ saturu un virzienu: „Nu Dieva un debesu ziņā, /Vai iemts man dzīvot vai mirt, / Jo zinu, ka nespēju savu Elpu no tavas vairs šķirt." Tā ir jūsmīga likteņsaistība dziļā padevībā dzīves gājuma pieplīdīšanai.

(Nobeigums 10. lpp.)

Vidvuds Kļava

LABAIS VĪNS

Ai, labais vīns, ai, jaukais vīns,
Ai, dārgais dzīves vīns!
Pats sevī rūdzis sīvs un kvēls,
Pats savā gaismā dzirkstī cēls,
Tu reizē rūgts un sūrs un salds,
Tev patiesība kļūst ik malds,
Ir pasaule Tev dzīru galds,
Ai, dārgais vīns!

Kas Tevi ņem, kas Tevi dod?
Man Tevī sevi jāatrod,
Lai līdz ar Tevi pazūd viss,
Kas bijis un kas nebijis,
Līdz galam Tevī jānogrimst,
Tur pašā veldzē slāpes dzimst
Un kārošana nenorimst,
Līdz Tevi ņem, kas Tevi dod.

Ai, labais vīns, ai, dārgais vīns,
Ai svētais dzīves vīns!
Tu brīnums. Kas gan mums to sniedz?
Tu iznīcības traukā liets,
Bet mūžību ver lūpām skarts,
Tu esi pestīšanas vārds,
Pat nāves rūgts Tu trīskārt gards,
Ai, svētais vīns!

Kanadiešu kritiķis slavē T. Ķeniņa Trio

Par Kanadas koncertu līgas rīkotā kamermūzikas koncertā atskaņoto Tālivalža Ķeniņa Trio vijolei, čellam un klavierēm Globe and Mail mūzikas kritiķis Džons Krogluds raksta: „Starp koncertā dzirdētajiem 6 autoru skaņdarbiem vismaz divi bija ievērības cienīgi kā stila, tā satura ziņā." Tālāk Dž. K. analizē montreāliešu Papino — Kitūra sonātu vijolei un klavierēm, un par Tālivalža Ķeniņa trio raksta: „Šis darbs koncertam bija sevišķi iespaidīgs noslēgums. Starp elementiem, kas valdzināja mūsu izteīli, bija 1. daļas kontrasti un loģiskais izveidojums, lēnās daļas dziedošā tema un sekojošais emocionāli saistošais izstrādājums, kā arī noslēguma daļas spraigais kāpinājums."

ĀRIJS KELLIJS — DAUDZSOLOŠS BARITONS

Latviešu savu tautiešu koncertus vairs neapmeklē. Tā tas ir Toronto, tā Nujorkā un Bostonā. Daži desmiti klausītāju jo bieži ir viss, ko pulcina vokālās mākslas sarīkojumi. Varam rīkot grandiozās zālēs, varam rīkot parasto namu istabās — rezultāts tas pats, tikai izdevumi dažādi. Varētu piekrist, ka daudzi kļuvuši skeptiski pēc mūsu veco slavenību izbalēšanas un daudz jauno „zvaigžņu" ne vienmēr pieklājīgi sagatavotām debijām. Šādos apstākļos īstam talantam tikt pie prāva klausītāju pulciņa jau ir grūtāka lieta, nekā tas bija dzimtenē vai Vācijas nometnēs. Atliek neatlaidība un bezpretenziju ziedošanās savam dziesmu priekam.

Ārijs Kellijs nav pārāk jauns vārds. Pēc Regensburgas operas skolas absolvēšanas Vācijā viņš arī šeit nav savu dziesmu rotu dīkā turējis. Nujorkas privātās operu sabiedrības viņam jau ir labs vārds. Bet Bostonas klausītājus, kuŗi tomēr šoreiz bija bāri pussimtam, koncertam nepiemērotajā telpā viņš krietni pārsteidza — pieķļūdams viņu sirdīm jau ar pašu pirmo dziesmu, kas, pretēji koncertu „tradicijām", bija jau brīva no katras indispozicijas un nervozitātes.

Apveltīts ar respektējamu mūzikālitāti, personisko šarmu, delikātu priekšnesumu un jauka tembra izlīdzinātu lirisko baritonu, Kellijs rūpīgi un ļoti apzinīgi bija iestudējis savu priekšnesumu. Perfektā dikcija un nenoliedzams „skatuves nervs" vēl visu to papildināja.

Jau ar A. Kalniņa, A. Žilinska un J. Ķepīša dziesmu iztulkojumiem Kellijs apliecināja tādu gatavību, kādu pēdējo 10 gadu laikā neviens latviešu baritons nav spējis sasniegt. Bostonas publika nav aplaudēšanas entuziasti, bet šoreiz bija izņēmums — tā jau bija „tautas kritika" pati par sevi. Kellijam nav nepieciešamas obligātās operu ārijas ovāciju gūšanai — arī mūsu pašu „Svešumā klīstot", „Liepu tēja" vai „Brīnos es" pietiekami iesilda pateicīgo klausītāju.

Šūberta un Šūmaņa dziesmu atskaņojumi bija izlīdzināti visās detaļās, un katra fermāte tīksmināja ausis ar balss skaidro metallu, Vienīgi „Cīmdu pāris" un „Zilie sapņu kalni" ilka vēlēties drusku dziļāku dvēseliska smelšanu iztulkojumā. No operu āriju klāsta Kellijam vispiemērotākā bija „Fausta" Valentīna lūgšana un Figaro ārija. Balss visumā viņam nepagura arī pēc daudzo piedevu nodziedāšanas. Tikai „pašas augšas" vietām nebija tik pārliecinošas kā viss pārējais dziedājums, kas varēja būt arī sekas tam, ka dziedonis bija pavadījis 8 stundas sniega putenī, ceļā uz Bostonu. Piezīmējams, ka programma bija sastādīta ļoti kupla un izlīdzināta. Labā reputācija, vismaz Bostonā, Kellijam pilnīgi nodrošināta.

Auseklis.

Anšlavs Eglītis

JĀŅA VESEĻA SEŠDESMIT GADI

Jubilārs J. Veselis

Šogad 1. aprīlī Jānim Veselim, vienam no mūsu neatkarīgākajiem un savdabīgākajiem rakstniekiem paiet 60 mūža gadi. Kopš 1920. gada, kad Veselis sāka apstaigāt jaunās Latvijas redakcijas un parādīties rakstnieku sanāksmēs, nedz Rīgas, nedz arī trimdas literārā dzīve nav iedomājama bez viņa smagnējā, plecīgā auguma. Reti kāda mūsu rakstnieka attīstība bijusi tik stabila un sevī loģiska.

Laikmetā, kad netrūka nedz literāru, nedz politisku chameleonu, Jānis Veselis soloja mierīgi un nesteidzīgi reiz uzņemtajā gaitā. Viņš papildinājās gan amata izmaņās, paplašināja nemitīgās studijās erudīciju, bet gaitas virziens vienmēr palika tas pats, un nekad Veselim nav bijis jāņem reiz teiktais atpakaļ. Šo apskaužamo stabilitāti viņam nodrošina no vienas puses — dedzīgais latviskais naiconālisms, no otras — filozofiski plašā, aptverošā tuvošanās problēmām.

Kaut gan Jānis Veselis ar iedziļināšanos pētījis un labi pārzina pasaules literātūru, viņu pašu ir grūti ietilpināt kādā no pazīstamajiem literārajiem virzieniem. Pavisam maz viņu iespaidojuši modernie, mainīgie „ismi." Vienīgi jaunības dienās viņš jutās tuvs tajā laikā populārajam ekspresionismam, bet arī vairāk tikai tāpēc, ka ekspresionisma skaļums un pārspīlētība bija savā ziņā pa ceļam topošā rakstnieka jauneklīgajam skaļumam.

Veselis ir vīziju redzētājs fantasts un reizē plastiķis reālists. Šī pasaules literātūrā diezgan retā kombinācija samērā bieži sastopama pie latviešu autoriem. Arī mūsu dainas iezīmē šī pati tiekšme pārvērst reālitāti sapnī un, ja meklējām pēc „latviskajām" īpašībām mākslā, tad šī, liekas, būs vienā no iezīmīgākajām. Veselis lūkojas uz pasauli kā nedalāmu kopumu. Atsevišķie notikumi viņam nozīmē tikai neviļši izgaismotus locekļus nepārtrauktajā un nesaraujamā esmes ķēdē, kuŗas sākumi pazūd aizmūžos un turpinājums iemirst nākotnes bezgalībā. Veseļa varoņi staigā it kā pa plānu ledu, virs neizmērojamām tumšām dzelmēm, klausīdamies savu soļu noslēpumainajās atbalsīs. Tāpēc Veseļa personāžu izjūtas ir allaž vairāk vai mazāk sublimētas, bieži pārdabisku kosmisku spēku vai pat dievību ietekmētas, neatvairāmas un likteņīgas. Šinī noskaņojumā labi iekļaujas arī mīlestības problēmu īpatnēji veseliskais skatījums. Viņš piešķiŗ izcilu iespaidu tā dēvētajai „profānajai" mīlestībai, galējā konsekvencē cilvēku dabiskajai ietekmei vairoties, un allaž rāda to kā stichisku spēku, kas ietekmē un pārgroza laužu dzīves.

Arī Veseļa stilā grūti saskatīt tuvību kādiem zināmiem paraugiem vai literārām skolām. Viņa smagnējais, dunošu ritmu piesātinātais stils ir izveidojies tik īpatnējs, ka to var pazīt no vienas vienīgas rindiņas. Gandrīz katrā teikumā sastopams kāds neparasts, bet izteiksmīgi veselisks vārdu sakārtojums, jēdzienu piešķiebums vai archaisms. Šīs īpatnības nekad nav uzbāzīgas, nav darinātas tikai vārdu rotaļas pēc, bet izriet dabiski, secot pēdas kādai domai vai tēlam. Veselis izveidojis veselu rindu jaunvārdu, kas „au pilnīgi pārgājuši ikdienas valodā.

Latviskās senatnes, dainu un teiku pasaulē Veselis iedziļinājies varāk nekā jebkuŗš no patlaban dzīvajiem latviešu rakstniekiem un patiesībā visi viņa darbi nav nekas cits kā šī senā, mūsu tautas pamatos dusošā gara un noskaņu meklēšana un projicēšana tagadnē un nākotnes vīzijās. Tas saprotams nav gadījums, bet loģiska konsekvence, ka Veselis allaž tuvu stāvējis mūsu tautas senatnes pētītājiem un restaurētājiem latvju dievturiem.

Jau pašā sākumā Veseļa raksti dalās it kā divos zarojumos: tīrās fantazijās un samērā reālistiskos darbos. Tā nav pretruna, abi nozarojumi tikai papildina viens otru; tādu dalījumu uzspiež jau pati dzīve. Kaut gan Veselis pēc dabas nav analitiķis, bet sintetiķis, kas rauga tvert lietas un parādības visā kopumā, tīrā fantazija un mītoloģija nav visai ērti savienojama ar zinātnes atradumiem un meklējumiem, kas izšķirīgi pārvalda mūsu ikdienu.

Veseļa agrīnajos stāstos, kas apvienoti krājumos „Pasaules dārdos" 1920. g. „Aklais ezers" 1921. gadā, „Neticīgā Toma mīlestība," „Rēgi un cilvēki," pārsvarā fantastika, kamēr romānos „Dievu gulta" 1922. g. un tā turpinājumā „Eņģeļa Ufīrs", 1924. g. Veselis aplūko Latvijas tapšanu un atbrīvošanu samērā reāliski. Arvienu vērojama rakstnieka apzinīga cīņšanās pretim lielākiem uzdevumiem un formām. Nereti stāstos vai pirmajos romānos skicētie un aizmetinātie raksturi darbojas un izveidojas vēlākajos sacerējumos. Problēmas paplašinās. Nelielais romāns „Saules kapsēta" 1921. g. šķiet savā veida sagatavošanās plašajam Kultūras fonda godalgotajam romānam „Tīruma laudis." Abos aplūkota latvju literātūrā iemīļota tēma: zemkopja cīņšanās ar dabu, kas pa laikam izpaužas purvu no-

(Turpinājums 10. lpp.)

PA CEĻA GAIŠO PUSI

Almas Mačas vakarā

Balts zirneklis mīt galšos ziedos,
Balts sermulis pa sniegu skrien.
Tā teku es — tas Kungs man piedos —
Pa ceļa galšo pusi vien.
Eriks Ādamsons

Klausoties Almas Mačas plūstošajā valodā un skanīgajā balsī, nāk prātā šīs Erika Ādamsona dzejas „Gaišā cilvēka dziesma" pirmās rindas.

Tur nu viņa stāv, liela, stipra, gaiša un skanīga un, skatoties un klausoties viņā, liekas, ka esam atkal ar Almu Maču Latvijā, Rīgas Dailes teātrī. —

Pa krēslainajiem teātŗa gaiteņiem un akmens kāpēnm aizskan raiti viegli soļi un nosmaržo svaiga gurķa smarža. Un visi zina, pat nepaskatījušies: tur aiziet Mača kundze un uzkož „kaut ko svaigu," jo viņas spirgtais darba prieks to prasa.

Un kad teātrī ir kāda no mēģinājumiem brīva diena, kamēr dažs labs aktieris vēl grozās zem segām, gudrodams, kā labāk izlietot retu brīvdienu, Alma Mača jau ir gabalā ar slidām padusē... Viņas sārtie vaigi to tā prasa.

Ja kāds viņai stāsta kaut ko nepatikamu, vai bēdīgu, viņa gan it sirsnīgi un līdzjūtīgi klausās, bet viņas acu kaktiņos sēdošie smieklu velniņi it kā jautā: „Nu, vai tu nevarēji man pastāstīt kaut ko priecīgāku?" Jā, Almas Mačas sirds to tā prasa...

Viņas sirds prasa un dod. Viņas tēli vai nu paši gaiši smej, vai, ja loma tik īsti skaļi nelauj smiet, tad viņa meistariski prot rīkoties uz skatuves tā, lai vismaz skatītājs smej. Šī viņas mēmā nianse no skatuves nāk tik negaidīta, kā nikņu pilna puikas svilpiens no klētiņas stūŗa, kas dod ziņu tumšajā skatītāju zālē un — tūliņ ar šalkoņu tie atsaucas.

Jā, tur nu viņa stāv un ap viņu pulcējas viņas radītie skatuves tēli, skatās tai pār pleciem, no drēbju vīlēm, no aciņ, no pirkstu galiem. Un retais, retais no viņiem ir tumšā krāsā...

Lepnās, varenās spīzmanes, „smalkā gala" kundzenes, grāfienes un baroneses, dziedātājas, dejotājas saimnieces... Tur „Vecā Pilskunga". Sprogiene, kas kā vilku māte sarga savus mazos apcirkņus no plendera vīra izšķērdīgās rokas, rauc un sauc par savu postu, bet, noraususi asaru, pie ratiņa paritina dziesmu. Tamsāres Zemē un mīlestībā Aitas purniņa, varmācīgā Pearu sieva, apkaunotā un vīra izlamātā, pēc brīža apaļi griežas Tuljakā dejā. Gesta Berlinga Ekebijas majoriene, šī sieva, kam lāči aug klinšu pagalma stūŗa aizā, ar pīpi mutē un pātagu rokā skarbos vārdos vada alku pīlnos kavalieŗus — uz ceļa gaišo pusi.

Almas Mačas skatuves tēli smej un joko biežāk nekā raud un skumst, bet joku un smieklu mīļotāji bijīgi apstājas, ja dzird ziņu: Alma Mača spēlēs drāmā, un viņas smieklu draugi steidzas uz teātri. Tik daudzi, tik daudzi ir teikuši, ka viņi Almu Maču skatās vienlīdz labprāt kā komēdijā, tā drāmā. Te viņai ir cits burvju dzēriens, ko skatītāji tik aizraut̄īgi dzer. — Viņas tēlotās sievietes drāmās ir aizkustinoši nevarīgas lielo apstākļu sarežģījumu varā vai augstākas likumības priekšā. Marike Karašas „Vēlava" tikpat kā nerunā lūpām, bet acīm, kas vienmēr jautā: „Vai tad es esmu vainīga, ja viss tas tā nu ir?" Tikpat nevarīga un sievišķi apmulsuši ir Almas Mačas „Silmaču" Antonija, kas nevar un nevar saprast, ka visas rūpes no Silmaču durvju priekšas nav dejas solī aizputināmas un Aleksa sirdī ar mulsiem vārdiem un dziesmām vien nevar iekāpt. Liekas, šī aizkustinoši atdotā mulsā nevarība drāmās ir Almas Mačas mākslinieciskais spēks, tik skops ārējā izteiksmē, bet pārliecinošs un bagāts.

Ja, bagāta viņa ir. Un klausoties šovakar viņas stāsītās Skalbes pasakās gribas jautāt: „Alma Mača, vai tik tu pati neesi tā brīnumainā saimniece Skalbes pasakā, kas rauš no savas aizputinātā auglu dārza sniegu prom un klausās sniegoto koku zaru dzīvības sulu pulsā?

Vai tikai tavā pagalmā nav tā neaizsalstošā aka ar vēsiem spirdzinošiem ūdeņiem? -Un tava dārza stiprā ozola sēta pret stindzinošo austrumu vēju? Tu esi stiprāka par to... Stāvi droši!

E. Z.

TĀLIVALDIS DANGAVS

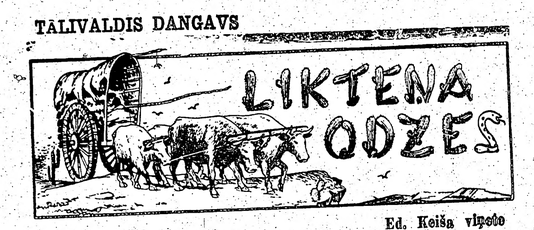

Ed. Keiša vinjete

STĀSTS

no cikla Strandējošo sala

(26. turpinājums)

Žannete bijusi pilnīgi slima no kauna, bet Mirjama tik svilpojusi, it kā nekas nebūtu noticis. Nu mātei uznākusi histērija.

Tad viņas atgriezās estansijā, māte un meita.

Žannete tūdaļ man sacīja:

„Šovakar jau paziņosim Mirjamai, ka precēsimies. Ja viņa negribēs iekļauties ģimenē, atstāsim šo velna bērnu un dosimies uz Buenosairesu."

Tas bija svinīgs brīdis, kad salonā dega dučiem sveču un mēs sēdējām pie galda trijātā. Katram priekšā stāvēja piepildīta vīna glāze, galda vidū cepumi.

Uztraukta Žannete paskatījās uz mani, tad grieza seju pret meitu un teica:

„Mīļā Mirjama, man tev jāatklāj kāds noslēpums. Tas ir, ka mēs precēsimies ar De Gavjē kungu."

„Kuŗi „mēs"?" Mirjama jautāja.

Meitas balsī jutusi izsmieklu, viņa uztraucās:

„Saproti tak! Es precēšos ar Gavjē kungu. Tev atkal būs tēvs. Mīļš tēvs, vai ne, Eduard?"

„Jā. Mīļu Mirjamu kā savu meitu," es apstiprināju.

„Vai tas ir viss?" meita noprasīja.

Mirjama nesaņēma atbildi, un klusums iestājās. Viņa to izmantoja, lai pieceltos un atstātu mūs.

Māte sabruka elsās.

„Kāds bērns! Kāda meita! Aiziet... Neapsveic savu māti..."

Ilgi nācās viņu mierināt. Tad viņa aizmiga. Es ņēmu sveci un gāju pie Mirjamas.

Viena pati savā gultiņā. Viena arī šai istabā. Viena dzīvē. Bārenīte.

Redzēju, ka spilvens mitrs: tātad viņa bija raudājusi. Tagad likās iemīgusi. Es noglāstīju viņas galvu un gāju prom.

„Neaizej!" viņa teica nomoda balsī.

„Vai tad nebiji aizmigusi?"

Viņa neatbildēja, piecēlās sēdus un skatījās kaut kur stingušu skatienu.

„Es jūtu, kaut kas nebūs labi," viņa pareģoja. „Bēdz ar mani, Eduard! Vēl ir laiks. Bēgsim! Es tevi ļoti mīlēšu, un tu arī gribi mani. Neliedzies!"

„Mirjam, Mirjam! ja tu tā runā, man jābēg no tevis," un es atstāju viņu vienu.

Var jau gan kas atgadīties, nodomāju, otrā rītā redzēdams augstu debesīs virs estansijas riņķojam Likteņa patrulu — melnus maitu putnus. Un Mirjama nebija ne brokastīs, ne pie pusdienu galda. Esot agri izjājusi, māte zināja teikt. Mani tas uztrauca, bet māti ne. Viņai bija galvā tikai mūsu precības un estansijas mantas uzņemšana, lai zinātu, cik viņai pienākas jaunas dzīves sākšanai.

Kāda aprēķinātāja! Kāda materiāliste! es pukojos.

Mirjamu nesagaidījis, pēcpusdienā devos ar kalpiem prom. Arī lopu skaitīšanu vadot, man prātā stāvēja tikai Mirjama: Kā nu viņai klājas? Ko viņa dara?

Apkaunējies sev jautāju:

„Kuŗu tad galu galā mīlu: māti vai meitu?"

Lopu skaitīšana nav vienas dienas darbs, jo lopiem jāiededzina arī estansijas zīme. Tiek kurināti sārti, cepts, ēsts un dzerts. Ja naktis siltas, paliek uz vietas, iekām darbs nav nobeigts, sevišķi, ja estansija ir liela un lopi nodalīti vairākās ganībās.

Arī te gaisā lokus vilka melnie putni, bet ne Likteņa uzdevumā. Tos bija pievilinājusi asā deguma smaka, kas pacēlās no lopu gurniem, kad tiem pieskārās nokaitētais dzelzs zīmogs.

Kur smalks deguns tiem! nobrīnījos. Vēl it nekas nebija sākts ar lopiem, kad tie jau parādījās virs estansijas.

Biju prom no mājas jau otro dienu. Viena ganība arī bija izskaitīta, jaunlopi apzīmogoti un nu sagatavojāmies pārcelties uz nākošo, kad no estansijas ataulekšoja peons ar ziņu, ka seņora saslimusi un saucot mani. Tā kā ziņas nesējs vairāk neko nezināja pastāstīt, nekavēdamies devos pie zirga un triecos uz mājām.

Vēl gabalā biju, kad redzēju vārtus valā. Pie pils durvīm drūzmējās kalpu sievas un daži veči. Nolēcu no zirga, kad tas vēl aulekšoja, un cirtos iekšā.

„Es nāku, Žannete!" mana balss skrēja ziņot.

Viņa to vairs nedzirdēja.

Es nokritu salonā pie kušetes, uz kuŗas atdusējās Žannete, jau mirusi, un blakām man, tāpat sabrukusi, šņukstēja Mirjama.

Kā tas iespējams, ka tu vairs neesi, Žannete? Ai, nav vairs tevis — manas sievas, mana drauga... vaidēja sirds. Kāpēc tie visi aiziet, kas bijuši mīļi? Kāpēc?...

Mani kustināja kāda roka. Tā bija doņas Rosas.

„Seņor, mirušā jāuzposmo. Jāgādā zārks. Ij ar visām dzīvām sirdīm vairs nevar vienu mirušu iepukstināt."

Tā bija īstenība, un tanī bija jādzīvo dzīvajiem.

„Te māti neraks," ierunājās Mirjama. „Jāved uz Viļariku, ģimenes kapiem."

Pēc dažām stundām mana Žannete jau atradās vienkāršā šķirstī, kas bija novietots uz divu mūļu mugurām, un šis sēru gājiens izkustējās no estansijas. Blakām šķirstam jāja strādnieki, es un Mirjama nopakaļus.

Tikai tagad man bija vaļas domāt par nāves cēloņiem. Taujāju Mirjamai.

Esot pusdienojušas. Pēc ēšanas māte atlikusies uz kušetes, jo jutusies nelabi. Tad sākušies krampji, pēc tam jau agonija. Šī sūtījusi kalpu pēc manis.

„Varbūt viņa ko sabojātu ieēdusi?" izsacīju domu.

„Bet es jau arī ēdu to pašu," Mirjama nepiekrita.

Tiešām savādi. Jo nekad viņa nebija sūdzējusies par sirdi vai ko citu. Nebija arī resna. Un tā uzreiz, — man bija par to jādomā un jādomā.

Ieradāmies Viļarikā ap pusnakti. Tikko tas bija iespējams, strādnieki nometās gulēt uz grīdas priekštelpās, bet es un Mirjama, kas nu bija gluži nerunīga, palikām nomodā pie šķirsta. Mazā gaismiņā jau tika izziņots radiem par nāves gadījumu. Tie saradās drīz vien un bija ļoti palīdzīgi, it kā vēlēdamies, lai mirušā ātrāk būtu kapā un šie varētu sēsties pie bēŗu galda.

Pa mielasta laiku redzēju, ka Žannete bijusi un palikusi svešiniece vīra radiem. Tāpēc arī viesi ilgi neuzkavējās, katrs izdomādami kādu svarīgu iemeslu aiziešanai. Arī es taisījos prom ar kalpiem.

Atskanēja gluži svešāda Mirjamas balss:

„Peoni jau var doties atceļā. Te viņiem būs vīns un smalkā maize. Jūs palieciet, Gavjē kungs, pavadiet mani uz estansiju!"

Bija runājusi kundze un pavēlniece.

Tikko viesi bija prom, Mirjama lika kalponēm novākt galdus. Tad viņa ieveda mani tēva darba istabā, turpat ,kur Žannete mani bija pieņēmusi darbā, un teica, ka šī nejūtoties visai labi. Esot auksti ap sirdi. Tāpēc šī atlikšoties uz divana. Bet es nedrīkstot aiziet, ja šī aizmigtu.

Viņa mocījās aizmigt: bieži grozījās, spēji pietrūkās — un atkal viss miegs pāri. Piegāju klāt, novilku viņai kurpes, labi ievīstīju lakatā, un tad atsēdos uz maliņas.

„Paldies," viņa teica, „nu gan iemigšu."

(Turpinājums sekos)

V. PALMA

RI 3670 no plkst. 6 rītā — 12 vakarā visu dienu

G. Batcheller, Broker — 33 Fairview Blvd.

GAIŠUS KRISTUS AUGŠĀMCELŠANĀS SVĒTKUS

VISIEM SAVIEM KLIENTIEM UN LATVIEŠIEM

Mēs cagādājam aizdevumus uz visizdevīgākiem noteikumiem. Lūdzu vērojiet obligāciju noteicēšanas termiņus.

Ja jums ir $500 vai vairāk naudas, tad svaniet mums nesaistošai informācijai. Mēs piedāvājam mājas visos pilsētas rajonos.

HILLCREST MOTORS LIMITED

1498 BATHURST ST., TORONTO

FORDA UN MONARCHA PĀRSTĀVNIECĪBA

1956. gada Fordi, sākot ar $1865 un iemaksu

$200 uz nomaksu līdz 3 gadiem

Pārstāvis P. BERNĀTS

Tel. darbā LE 3-1104, mājā HU 8-1488

RADIOTECHNIĶIS A. EGLĪTIS LABO

Eiropas un vietējos radio, auto radio, televīzijas aparātus, plašu spēlētājus. Rūpīgs un garantēts darbs. Visi labošanas un noskaņošanas darbi tiek veikti ar vismodernāko instrumentu palīdzību.

62 Langley Ave, Toronto Tel.: RI 6477

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St. W. Toronto, pie Grace, LE 5-6792

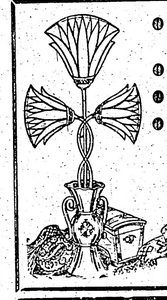

- Līgavu buķetes un citi ziedu sakārtojumi eiropiešu un kanadiešu stilos.
- Visplašākā izvēlē griezti ziedi un podu puķes.
- Kanadas latviešu dailamatnieku savienības
- salons.

802 Bathurst ielā pie Bloor, tel. LE 3-3884, Toronto

LOTUS

ARNOLDS BĒRZIŅŠ REAL ESTATE

Piedāvā mājas, veikalus, apbūves gabalus visos pilsētas rajonos; farmas visā Ontario. Palīdz aizdevumu un obligāciju sagādē. Apdrošina automobiļus, mājas, mēbeles, kažokus, vērtslietas; slimības un nelaimes gadījumiem, zādzības u. c.

316 Harbord St., LE 4-8447, Toronto

Pārstāvis: JĀNIS VEISS, EM 8-7385

Farmas: HUGO OZOLIŅŠ, tel. 2 R 2 Grand Valley

Visu jūsu daiļumam sniedz

ELZA PĒRKONE

Amaryllis Cosmetological Institute

61 Charles St., W., Toronto, WA 1-9011.

DEJU STUDIJA

N. ŠVĀNEBACHS

175 College St. (pie McCaul), WA 1-4318

Fokstrots — lēnais valsis — tango — valsis — mambo — samba — rumba — Swing.

PRIVĀTSTUNDAS Pieteikšanās un izziņa katrā laikā

KAKTIŅŠ

Transporta firma un mantu glabātuve

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt

1997 Keele St., Toronto, RO 7-6697, katrā laikā

JAUNAIS CENRĀDIS AR

LIELU CENU NOLAIDI

nodrošinātiem saiņiem uz

LATVIJU

un citām Eiropas zemēm, arī uz Sibiriju, dod iespēju jums palīdzēt saviem tuviniekiem, tas ir drošākais un lētākais ceļš.

Plašākā firma Ziemeļamerikā.

JANIQUE TRADING CO

Īpašnieks J. KAMIENSKI

Galvenais birojs: 835 QUEEN St., W., Toronto, Ont., tel. EM 4-4025

Nodaļas: Winnipeg, Man., Edmonton, Alta., Hamilton, Ont., St. Catharines, Ont., Buffalo, N.Y., Chicago, Ill., Cleveland, Ohio, Newark, N.J., Philadelphia, Pa., un citās lielākās pilsētās.

Fort William, Ont. — 627 Simpson Road, tel. 3-9613

RIDOUT REAL ESTATE LTD.

A. KAMPE, 490 College St., WA 4-7121

Tel. mājās OX 1-8179

AIZDEVUMU SAGĀDE PAR 3% GADĀ

BLOOR — EUCLID: iemaksa $2.500 6 istabu dubultķieģeļu pusmājai, ūdens-eļļas apkure, garāža. Pilna cena $12.500

HIGH PARK — EWELYN, iemaksa $6.000 11 istabu dubultķieģeļu savrupmāja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, ūdens-eļļas apkure, garāža. Pilna cena $21.800.

RIDOUT — Kanadas lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs

Par pazeminātu maksu A. Šiņķa (Kurzemes cīņu atcerei)

KURZEMES CIETOKSNIS I $2.50

KURZEMES CIETOKSNIS II $2.50

DABŪJAMI

DV GRĀMATNĪCĀ, 123 Huron St, Toronto, Ont.

VENUS

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

231 Roncesvalles Ave. (pie High Park Blvd.)

LE 4-4645, Toronto

Ziedi un ziedu izstrādājumi katram gadījumam. Latviešu keramika. Ādas izstrādājumi. Laikraksti.

Delikatešu veikals LITTLE RIGA

343 RONCESVALLES AVE., TORONTO

Tel. LE 4-8974

Īpašnieks JURIS DZEGUZE

Kungu un dāmu apģērbus

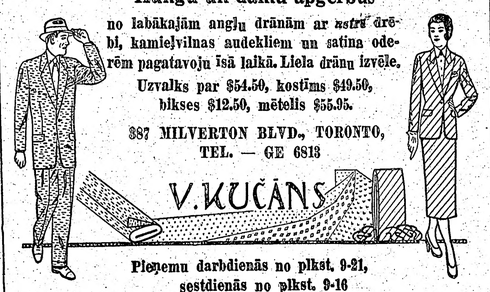

no labākajām angļu drānām ar *extra* drēbi, kamieļvilnas audekliem un satina odekrēm pagatavoju īsā laikā. Liela drānu izvēle.

Uzvalks par $54.50, kostīms $49.50, bikses $12.50, mētelis $55.95.

387 MILVERTON BLVD., TORONTO, TEL. — GE 6813

V. KUČĀNS

Pieņemu darbdienās no plkst. 9-21, sestdienās no plkst. 9-16

MODEL DĀMU FRIZIERSALONS

VIJA GRIMBA

109 Moberly Ave Toronto, tel. OX 4-0464

Danforth—Woodbine, 2. stāvā

850 Bloor St. W. pie Ossington Ave, Toronto, Tel. LE 6-7076

MATINEE HATS

DĀMU CEPURU VEIKALS

Krājumā: Salmu, puķu un kokteiļu cepures.

Pagatavojam arī no pienesta materiāla, — tāpat arī gatavojam līgavām un līgavas māsām.

Marta Šverns

LATVIEŠU UZŅĒMUMS

OVERSEAS GIFT PARCELS CO.

Birojs 316 Harbord St., Toronto 4, LE 3-2258

Sūta uz zemēm krievu orbitā pārtiku, drēbes, apavus, medikamentus, kā arī personiski sagatavotus saiņus.

Piegāde garantēta.

Pārdodam West- un Ostmarkas, krievu rubļus u. c. valūtu.

Birojs atvērts no plkst. 6-10 pp.

Dr. JĀNIS REKAI Dr. PAULS REKAI

chirurgs un dzemdību palīdzība iekšķīgās slimībās un Rentgena uzņēmums.

219 St. Clair Ave, W. Toronto, Ont. WA 3-2395

Iepr. telef. pieteikšanās

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)

Zvanīt WA 3-2063 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodas

EURO-TRADE

144 ARGYLE ST., TORONTO, ONT., TEL. LE 6-5105

Galvenais birojs Kanadā sainīšu nosūtīšanai uz aizjūras zemēm — LATVIJU — LIETUVU — IGAUNIJU u. c., ar vienīgo pārstāvi ANGLIJĀ, paziņo, ka tiek atvērts birojs

SUDBURY, ONTARIO

Pārstāvis: SUDBURY, Ont., Mr. F. Szczupski, 84 Riverside Dr., tel. OS 5-5001. Citi pārstāvji: MONTREAL, Que., Mr. V. Solowij, 6565 Sherbrooke W., Apt. 4, tel. HU 9-1313; CALGARY, Alta, Mrs. H. Wieckowska, 827-3 Ave N.W., tel. 84-4415; VANCOUVER, 10, B.C., Mr. N. W. Chtiej, 276 E. 18-th Ave, - DI 0660

Cenrāži uz pieprasījumu. Plašā izvēlē jauni drēbju paraugi, daudz visādu preču.

Izpildu visāda veida pasūtinājumus no Vācijas.

MIĶELIS LUSIS,

Daimlerstr. 44, (24a) Hamburg-Altona, Germany

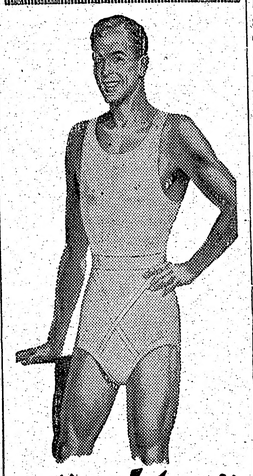

Watson's 555

Krustām šķērsām

(Patentēts 1945)

Franču īsās biksītes

Speciāli pieprieztas ērtai valkāšanai - elastīgas ap vidukli - patentēts, kas pats aizveras, „Krustām šķērsām" priekšējais labi pieguloš izveidojums - ražotas no labas kvalitātes kokvilnas auduma. Vieglī mazgājamas — nav jāgludina. Ilgi valkājas. Labi pieguloš.

W-18-56

J. GRĪSLIS

Drēbnieks

188 Davenport Rd., Toronto, tel. WA 3-5295

Agrāk: Rīgā, Berlīnē, Stokholmā

BRUCE D. PALMER

ADVOKĀTS UN NOTĀRS

229 YONGE ST., Room 203, EM 4-3141, Toronto

A. KERSON

IGAUŅU JURISTS

229 YONGE ST., Room 203, EM 4-3141, vakaros MA 0141

Runā vāciski un krieviski

Dr. MICHAEL BALKANI

speciālists sieviešu slimībās un dzemdību palīdzībā

202 ST. CLAIR AVE pie Avenue Rd., Toronto, pieņem slimniecēs

Tel. WA 1-5632 un HU 8-7841

Dr. med.

K. ZYMANTIENE

Arste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1393 Dundas St. W., Toronto (darbā Rusholme - Gladstone). Pieņem katru dienu no 1-3 un 6-8, sestdienās no 11-2 un pēc vienošanās. Tel. LE 4-6851

Runā latviski un vāciski

BARABA

(Pārnesums no 5. lapp.)

viņam tas būs redzams. Tad viņš no šejienes labi varēs redzēt. Kauts jele nu reiz uzlēktu saule!

Ka mirušais necelsies augšā no miroņiem, to viņš jau gan zināja, bet viņš gribēja redzēt to pats ar savām acīm, lai būtu pilnīgi drošs. Tādēļ viņš bija piecēlies īsti agri, labi pirms saules lēkta, un apgulies še aiz krūma noskatīties.

Nu sāka aust gaisma, un tikai īsu brīdi pēc tam atspīdēja pirmais saules stars un uzkrita uz klints sienas, kur bija izcirsts kaps. Tas notika tik ātri, ka viņš nevarēja labi izsekot līdzi — taisni tagad, kad viņam tā īsti vajadzēja to darīt! Kaps bija tukšs! Akmens bija novelts uz zemes turpat priekšā, un klints sienā izcirstais caurums bija tukšs!

Šākumā viņš bija tā pārsteigts, ka tikai gulēja un raudzījās uz dobumu, kurā pats bija redzējis krustā sisto noguldām, un uz lielo akmeni, kuru bija redzējis priekšā aizveļam.

Baraba izlīda no savas paslēptuves un gāja tuvāk apskatīt kapu. Iedams garām pelēkajam augumam, kurš bija nometies uz ceļa, viņš uzmeta tam acis un sev par brīnumu ieraudzīja, ka tā bija Zaklūpe. Viņš apstājās — stāvēja un skatījās uz viņu. Viņas bālā, izgindusī seja bija pagriezta pret tukšo kapu, un viņas ekstātiskais skatiens redzēja tikai to. Lūpas bija pavērtas, bet viņa tikko elpoja, neglītā rēta virslūpā bija gluži balta. Tā nemanīja viņa.

Beidzot tā viņu ieraudzīja. Arī viņa drošī vien bija pārsteigta par sastapšanos, par to, ka viņš bija še. Nebija jau nekāds brīnums — viņš jau pats bija pārsteigts, ka tās tā bija. Kas gan viņam te bija meklējams?

Barabam vislabāk būtu paticis izlikties, ka viņš gluži vienkārši bija nācis pa ceļu, tikai guži nejauši bija nācis še garām un nemaz nezināja, kas tā bija par vietu un ka te bija kāds kaps.

Zaklūpainā nepaskatījās uz augšu un nepakustējās, tikai gulēja celos kā pirms tam, skatienu pret kapa dobumu klintī pavērsusi. Viņš tikko sadzirdēja, ka tā čukstēja pati pie sevis:

— Dieva dēls ir augšām cēlies...

Viņš jutās savādi aizkustināts, kad dzirdēja viņu sakām tā. Pats pret savu gribu viņš juta kaut ko — viņš nevarēja saprast, ko īsti. Viņš stāvēja brīdi nezinādams, ko lai viņš saka, vai ko lai dara.

Viņas seja bija tik pilna bijības un aizrautīgas laimes, ka viņš patiesi juta līdzjūtību.

Vienu mirkli viņa izbrīnījusies pacēla acis uz viņu. Vai viņš to nezināja? Bet tad viņa sīki un jūsmīgi savā šlupstīgajā balsī izstāstīja, kā eņģelis šāvies zemē no debesīm, roku kā šķēpa smaili izstiepis, mēteli kā uguns liesmu aiz sevis vilkdams. Bet šķēpa smaile iedūrusies starp akmeni un klinti un tos atšķīrusi vienu no otra. Tas izklausījās tik vienkārši, cik vien var būt, un tā tas jau arī bija, lai gan tas bija brīnums. Tā tas bija noticis. Vai tad viņš to nebija redzējis?

Baraba raudzījās uz zemi nu teica, ka neesot to redzējis, bet sevī viņš domāja, ka ir visai apmierināts ar to, ka nebija to redzējis. Izrādījās, ka viņa acis tagad bija kārtībā, tādas pat kā citiem, ka nu viņš vairs neredzēja parādības, bet pašu īstenību. Tam vīram vairs nebija nekādas varas par viņu, viņš nebija redzējis nekādu augšāmcelšanos, neko tamlīdzīgu. Bet Zaklūpe vēl aizvien gulēja celos un acis viņai mirdzēja, vēl atceroties to, ko bija redzējusi.

Kad viņa beidzot piecēlās, lai dotos no turienes projām, viņiem izdevās gabaliņu iet kopā uz pilsētas pusi. Daudz viņi viens ar otru neruna, bet vismaz to viņš dabūja zināt, ka viņa pēc tam, kad viņi toreiz šķīrušies, bija sākuši ticēt tam, kuru viņa dēvēja par Dieva dēlu, bet viņš no savas puses sauca par mirušo. Bet kad viņš jautāja, ko tad īsti šis vīrs mācot, tad viņa uz to negribēja atbildēt. Viņa raudzījās projām, lai nebūtu jāsastop viņa skatiens. Kad viņi bija nonākuši līdz tai vietai, kur ceļš dalījās, un viņa, kā varēja redzēt, taisījās nogriezties pa to, kurš veda lejup uz Gē-Hinnoma ieleju, kamēr viņš domāja iet tālāk līdz Dāvida vārtiem, viņš no jauna jautāja viņai, kas tā esot par mācību, ko viņš sludinājis un kam viņa ticēja — lai gan patiesībā viņam gar to nebija nekādas daļas. Tad viņa brīdi stāvēja, raudzīdamās uz zemi, bet tad, uzmetusi viņam nedrošu skatienu, teica caur degunu: Mīliet viens otru.

Tad viņi izšķīrās.

Baraba ilgi stāvēja un noraudzījās viņai pakaļ.

Labākais draugs

kāds jebkad bijis jūsu degunam!

Uzmeklējiet FACE-ELLE sainīti: triju locījumu oranža krūsas lesaņojumā un divu locījumu zaļās kastītēs.

Uzmeklējiet FACE-ELLE paciņas

Face-elle

MUTAUTINI

OSKARS PERRO

REAL ESTATE
LE 5-5555
1597 BLOOR ST., WEST
TORONTO

PRIECĪGAS LIELDIENAS
MŪSU KLIENTIEM UN VISIEM TAUTIEŠIEM!

BLOOR — CLINTON: $1000 iemaksa 11 ist. dubultķieģeļu mājai ar 3 virt. Māja daļēji mēbelēta. Garāžas iespēja, 10 gadu obligāeija. Zvanīt I. Jankovskim.

GLENLAKE — BLOOR: $4.000 iemaksa 7 ist. divstāvu atsev. dubultķieģeļu mājai ar garāžu un dārzu. Radiātoru - eļļas apkure. Ļoti izdevīgs pirkums. Zvanīt I. Jankovskim.

EGLINTON — YONGE rajonā: 6 ist. ķieģeļu māja, liels dārzs un garāža. Iemaksa apm. $2.500. Zvanīt P. Ķellem, LE 5-9922.

KINGSTON RD. — VICTORIA PARK rajonā: 6 ist. bungalovs, moderna virtuve, kamīns, garāžas iespējas. Cena apm. $13.800. Zvanīt P. Ķellem, LE 5-9922.

DANFORTH — PHARMACY: $2.500 prasītā iemaksa 5 ist. gaisti. bungalovs, mod. virt., ūdens-eļļas apkure, mod. vannas ist., duša, garāžas iespējas. Iemaksa apm. $2.500. Zvanīt P. Ķellem,— LE 5-9922.

ANNETTE — HIGH PARK: 9 ist. atsev. ķieģeļu māja, eļļas apk. MAIN — GERRARD rajonā: 5 duplekss, $41.00 nedēļas ienāk., saimn. dzīv. par brīvu, cena — $16.000, iem. $4.000. Zvant K. Bullem vai R. Johsonam, LE 5-5555.

BLOOR — HIGH PARK: 7 ist. atsev. ķieģ. māja 2 stāvos, ūdens-eļļas apk., garāža. Cena $16.800, iem. $5.000. Zvanīt K. Bullem vai R. Johsonam, LE 5-5555.

BLOOR - RUNNYMEDE: 8 ist. atsev. ķieģ. divstāvu māja, ūdens-eļļas apk., garāža. Cena $22.000, iem. $8.000. Zvanīt K. Bullem vai R. Johsonam, LE 5-5555.

DUNDAS—OSSINGTON: 7 ist. ķieģeļu māja, lielas telpas, garāža, tuvu satiksmei. Cena $16.000, iem. $3.000. Zvanīt A. Bullem vai R. Johsonam, LE 5-5555.

ANNETTE — HIGH PARK: 9 ist. atsev. ķieģeļu māja, eļļas apk. mēneš mājai ar izbūvētu pagrabu. Radiātoru-eļļas apkure. Māja apmēram 5 g. veca. Skaists dārzs un garāža. Zvanīt I. Jankovskim.

VASARNĪCU PANSIJAS: $15.000 pilna prasītā cena ar zemu iemaksu 20 ist. vasarnīcai - pansijai vienā no skaistākām Ontario vasarnīcu vietām, 85 jūdzes no Toronto. Apm. 200 pēdu ezera krasts - peldētava. Ezerā zivju bagātība. Iepriekšējā īpašnieka nedēļas ienākumi sezonas laikā $800.

$14.000 pilna prasītā cena 12 istabu vasarnīcai - pansijai, ieskaitot visu inventāru. Apm. 175 pēdu ezera krasts. Uz īpašuma bez tam vēl ir 5 istabu vasaras māja (cottage), 85 jūdzes no Toronto. Iemaksa — jūsu piedāvājums.

LAWS — ANNETTE: apm. $4.000 iemaksa 7 ist. divstāvu dubultķieģeļu mājai ar skaistu dārzu un garāžu. Viena atklāta obligācija uz 10 gadiem. Pilna cena — jūsu piedāvājums (Estate sale). Māja apm. 15 gadu veca un ļoti labā stāvoklī. Zvanīt I. Jankovskim.

KINGSTON RD. raj.: ļoti moderna 5 ist. ķieģeļu māja, akmens priekšpuse, ķieģeļu garāža, atpūtas telpa pagrabā, eļļas-ūdens apkure. Cena apm. $14.800. Zvanīt P. Ķellem, LE 5-9922.

PAPE rajonā: 6 ist. ķieģeļu māja, garāža, ūdens-eļļas apkure, 2 virtuves. Cena apm. $14.800. — Zvanīt P. Ķellem, LE 9922.

EGLINTON — BAYVIEW rajonā: 6 ist. ķieģeļu māja, garāža, 2 mod. virtuves, eļļas apkure. Cena apm. $14.800. Zvanīt P. Ķellem, LE 5-9922.

WANLESS PK. rajonā: jauka 6 ist. ķieģeļu māja, ūdens-eļļas apk., garāža. Cena apm. $16.700. Zvanīt P. Ķellem, LE 5-9922.

FARMAS

200 akru, (latv. pagastā) 5 ist. dzīv. ēka, labās saimn. ēkas, elektrība un ūdens, 25 akru mežs, 175 akru apstr. zeme, 8 jūdzes no Dundalkas, Cena $8.500, iemaksa $3.500. Zvanīt A. Bullem vai R. Johnsonam LE 5-5555.

133 akru (latv. pagastā), 9 ist. dzīv. ēka un labas saimn. ēkas, dubultgarāža, 10 akru meža, elektrība un ūdens, 4 jūdzes no Dundalkas. Cena $11.500, iem. $3.500. Zvanīt A. Bullem vai R. Johnsonam, LE 5-5555.

3 akru (latv. pagastā), 7 ist. dzīvojamā ēka un labas saimn. ēkas, 13 akru meža, elektr. un ūdens. 3,5 jūdzes no Dundalkas. Cena — $11.500, iem. $5.000. Zvanīt A. Bullem vai R. Johnsonam, tel. — LE 5-5555.

K UN K PĀRTIKAS UN SALDĒTĀJA PLĀNS

(K & K FOOD, FREESER PLAN) NOVĒL VISIEM

PRIECĪGAS LIELDIENAS

UN PAZIŅO JAUNĀS GAĻAS CENAS:

Vērša ribu un plecu cepeši - steiki utt. 23c℔
Karbonāde ..... 31c℔
Sirloin-rump-round-porter hause-t bone wing - cepeši — steiki utt. ..... 31c℔

Tiek piedāvāta tikai augstākās kvalitātes, valdības pārbaudīta gaļa. Gaļa un pārējā saldētā pārtika tiek pievesta mājās un ievietota saldētājā par brīvu. Viss garantēts.

Zvaniet Hamilton JA 8-1358 vai izgrieziet un nosūtiet šo kuponu:
To: K & K FOOD AND FREESER PLAN, 15 Foster St., Hamilton, Ont.

Lūdzu darīet man zināmu, kā es varu ietaupīt naudu un dzīvot ērtāk pievienojoties jūsu plānam.

Vārds: ..... Pilsēta ..... Adrese ..... Telefons .....

Manā ģimenē ir ..... cilvēki. Patlaban izdodam par pārtiku $..... nedēļā.

Mēs apkalpojam Ontario ģimenes. Saldētāji garantēti un pārtika apdrošināta pret traucējumiem strāvas piegādē uz 5 gadiem.

LATVIEŠU UZŅĒMUMS R. KREIŠMANIS
Tel. JA 8-1358 Birojs: 15 Foster St., Hamilton, Ont.

PRIECĪGAS LIELDIENAS
VISIEM TAUTIEŠIEM NOVĒL

TILLING'S WINDOWS LTD.

126 SINNOT RD., SCARBORO
Tel. PL 5-4814, PL 5-8603

IZĪRĒJAMA istaba un virtuve ar vai bez mēbelēm pilsētas rietumos, uz vēlēšanos ar garāžu. Zvanīt pēc pl. 6 vak. LE 2-2208, Toronto.

PAPE — MORTIMER rajonā ziemeļos no Danforth izīrējama nemēbelēta istaba ar atsevišķu virtuvi. Zvanīt pēc plkst. 5 vakarā, tel. RI 5148, Toronto. (423)

LABĀ satiksmes rajonā izīrējama istaba 1. stāvā ar virtuvi lietošanā. 576 Ballīol St., Toronto. (311)

KĀRLI CINĪTI
no Ogres,
dzim. 1905. gadā,
raksti AINAI,
123 Huron St.,
Toronto, Ont.,
Canada

KAS GARŠOJUŠI, SAKA
IR LABI
NOGARŠOJIET ARĪ JŪS!
Exclusive Delicatessen Co.

KLAVIERU BUVĒTĀJS
A. KĻAVIŅŠ
skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieru pircējiem.
90 London St., Toronto
Tel. KE 8609
Pastāvīgi krāj. lietotas klavieres

LATVIEŠU UZŅĒMUMS
Auto skola Baltic

Apmācības auto:	Apmācības laiks:
OLDSMOBILE autom. transmisija	6— 8 st.
CHEVROLET standart transmisija	8—10 „
¾ t FORD standarts šoferiem	10—12 „

Visiem kursantiem garantēju atjaujas
AUG. MASINGS
100 High Park Ave, Toronto, tel. RO 7-7944

S. g. 7. aprīlī Hamiltonas DV sporta kopa Sparta rīko Robert's restorānā, 447 King St. E., Hamiltonā

KAUSU BALLI

AR SPARTAS BALLES KARALIENES VĒLĒŠANĀM.
Sākums pl. 7.30. • Frank Ferri kapella. •
Atspirdzinājumi. • Ieeja $1.50
Priekšpusdienā kausu izcīņa ar ASV latviešu sportistu piedalīšanos McMaster universitātes zālē.

PRIECĪGUS ATMODAS SVĒTKUS,
VESELĪBU UN TURĪBU
radiem, draugiem, paziņām un visiem latviešiem tuvu un tālumā vēl

A. & M. KŪLAIŅI
THE SPRING MARKETERIA
113 Roncesvalles Ave, tel. LE 4-2515, Toronto, Kanadā

LITTLE BEAUTY SALON
(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 ST. CLARENS AVE, tel. LE 1-5937
PRIECĪGAS LIELDIENAS

PRIECĪGAS LIELDIENAS
TAUTIEŠIEM NOVĒL
S. VASARĀJA Transporta uzņēmums
LE 4-1403, Toronto

PRIECĪGAS LIELDIENAS
visiem mūsu latviešu klientiem

HIGH PARK FOOD MARKET
1669 Bloor St. W., Toronto, tel. LE 5-3453
(pie Indian Rd.)

BAZNĪCAS ZIŅAS

NUJORKĀ

Beţlemes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

Bruklinā

1. aprīlī, plkst. 3 Lieldienas svētku dievkalpojums, māc. R. Zariņš, kristības, solists, pie ērģelēm Bruno Skulte.

Bronksā

1. aprīlī, plkst. 7 Lieldienu rīta dievkalpojums, māc. A. Ozols, dziedās koris Ritas Pētersones vadībā.

Džamaikā

1. aprīlī, pl. 7 Lieldienu rīta dievkalpojums kopā ar vietējo draudzi.

Port Vašingtonā,

1. aprīlī, pl. 2.00 dienā Lieldienu svētku dievkalpojums, māc. F. Treus, pie ērģelēm Valda Rozensteina.

Hempstedē,

1. aprīlī, plkst. 2 Lieldienas svētku dievkalpojums, māc. D. Grauds, pie ērģelēm Annija Vītola.

Beisorā, sv. Lūka baznīcā, 1. aprīlī, plkst. 3 Lieldienas svētku dievkalpojums, prāv. J. Ķullītis, pie ērģelēm Austra Ķikāne.

Detroitā, Kristus latviešu draudzē dievkalpojums 1. aprīlī, plkst. 2 pp. (sv. Markus bazn., 1045 E. Grand Bl.), jaunatnes iesvētīšana, dievgalds, prāv. A. Skrodelis.

Detroitā, sv. Pāvila ev.-lut. draudzē Lieldienu rītā, 1. aprīlī, plkst. 8.00 dievkalpojums, Emaus ev.-lut. baznīcā. Dziesmu lapiņas, māc. Valters Līventāls.

ČIKĀGĀ

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Clānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēnešo 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienība. draudzes baznīcā katru svētdien plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoki latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Minčapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dienamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mīlulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302).

Svētdien, 1. aprīlī, plkst. 7.30 rītā Lieldienas rīta dievkalpojums.

Svētdien, 22. aprīlī, plkst. 6.30 v. dievkalpojums.

Dievkalpojumi notiks Fort Viljamā Trīsvienības baznīcā, 560 May St. Sākums plkst. 6.30 vak. Svētdienās pusstundu pirms dievkalpojuma Svētdienas skola bērniem.

Māc. V. Šēfers, 659 Piccadilly St., London, Ont.

Niagārā, 1. aprīlī (1. Lieldienu svētkos) pl. 2 pp. dievkalpojums. ar dievgaldu, sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd. N.

Londonā, 7. aprīlī, plkst. 4 pp. Trīsvienības baznīcā Karoga iesvētīšana latvju jaunatnei Londonā.

Londonā, 8. aprīlī, plkst. 4 pp. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

St. Katarīnā, 15. aprīlī, plkst. 3 pp. Kristus baznīcā dievkalpojums.

Londonā, 22. aprīlī, plkst. 4 pp. Trīsvienības bazn. dievkalpojums.

Māc. E. Bērziņš, 5833-45 Ave, Red Deer, Alta.

Kalgārijā, 1. aprīlī, plkst. 3 pp. Mt. Calvary baznīcā Lieldienas svētku dievkalpojums.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel. WA 4-1563.

1. aprīlī, Pirmās Lieldienās, pl. 10 rītā dievkalpojums.

8. aprīlī, plkst. 11 rītā dievkalpojums.

15. aprīlī, plkst. 4 pp. dievkalpojums.

22. aprīlī, plkst. 11 rītā dievkalpojums.

29. aprīlī dievkalpojuma nebūs.

Jaunatnes iesvētīšana 1. jūlijā. Jaunieši lūgti laikus pieteikties pie mācītāja.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Lieldienu rītā, 1. aprīlī, plkst. 5.30 no rīta — agrais dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

Lieldienu dienā, 1. aprīlī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā.

8. aprīlī, plkst. 6 pp. dievkalpojums un skautu karoga svētki jaunceltā igauņu Sv. Pētera draudzes baznīcā, 269 Roehampton St. (Mt. Pleasant un Eglinton ielu krustojumā).

15. aprīlī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā. Pēc dievkalpojuma Draudzes vakars baznīcas sanāksmju telpās.

22. aprīlī, plkst. 4 pp. Garīgs koncerts — Liturģisks dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. Dziedās 1. ev.-lut. draudzes koris komp. T. Ķeniņa vadībā. Labprātīgi ziedojumi par labu sv. Jāņa draudzes dievnama iegādes fondam.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 4-8171.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

1. aprīlī, Pirmās Lieldienās, pl. 6 no rīta dievkalpojums sv. Barnaba baznīcā.

Māc. T. Ayliss, 109 Emerson Ave tel. LE 2-6175, Toronto.

1. Lieldienās, 1. aprīlī, plkst. 1.30 sv. Olava baznīcā (Bloor un Windermere ielu stūrī) dievkalpojums.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ont.

Svētdien, 1. Lieldienās, 1. aprīlī, plkst. 4 pp. dievkalpojums ar dievgaldu.

Kas vēlētos vasarā iesvētīties, lūgti pieteikties pie mācītāja līdz 8. g. 1. aprīlim. Iesvēte paredzēta jūlijā.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259 Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Lieldienās, 1. aprīlī dievkalpojums plkst. 9.45 no rīta.

Svētdienas skola ik svētdienas, izņemot Lieldienas, plkst. 10.45 no rīta.

Māc. E. Lange, 73 Putman Ave, Apt. 3, Ottawa 2, Ont. **Otavā**

1. aprīlī, Lieldienu dievkalpojums baznīcā plkst. 3 pp.

8. aprīlī, bērnu un jaunatnes dievkalpojums baznīcā pl. 2 pp. Pēc tā ticības mācības stunda jaunatnes grupai.

Māc. H. Kušiļs (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284

Kirklandleikā, Lieldienās, 1. aprīlī, plkst. 8.45 lut. baznīcā dievkalpojums.

Virdžinijtaunā, Lieldienās, 1. aprīlī, plkst. 14 anglikāņu bazn. dievkalpojums. Bērniem mācības pl. 12.

Norandā, Lieldienās, 1. aprīlī, pl. 17 United baznīcā dievkalpojums. Bērniem mācības sestdien, pl. 14.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B. C. Kitsilano luterāņu baznīcā, 12. avenijas un Stephens ielas krustojumā.

1. aprīlī, Lieldienās, plkst. 3 dienā svētku dievkalpojums.

Māc. Elmārs Caune (10127 - 124 St. Edmonton, Alta, tel. 8-2174.

Edmontonā

Pirmās Lieldienās, 1. aprīlī, pl. 1.00 pp. dievkalpojums ar meiteņu seksteta piedalīšanos.

Dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā 10759-96 ielā.

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

Svētdien, 1. aprīlī, plkst. 14.00 Lieldienu dievkalpojums. Dievkalpojumu kuplinās Vinipegas latviešu vīru koris. Dziesmu lapiņas.

Vindzorā (Kanadā), sv. Pāvila ev.-lut. draudzes kopas Lieldienu svētku dievkalpojums 1. aprīlī, pl. 2.00 dienā, First Luth. Ch., Giles un Victoria ielu stūrī. Dziesmu lapiņas. Māc. Valters Līventāls.

MONTREĀLAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā, 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

KATOĻU DIEVKALPOJUMS

notiks Lieldienās, š. g. 1. aprīlī, pl. 11.30, Newman kluba baznīcā, 89 St. George ielā.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14, tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walker Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

PRIECĪGAS LIELDIENAS
VISIEM TAUTIEŠIEM
novēl
ZELMA BELTE

Dieva mierā atdusas
INŽENIERIS
VILHELMS ŠTROMANIS
dzimis 1875. gada 23. decembrī Pūres pag. Sermuļos, miris 1952. g. rudenī Rīgā
PIEDĒRĪGIE

Gaišas Lieldienas novēlu visiem klientiem un tautiešiem!

Mājas visos pilsētas rajonos! Palīdz aizdevumu sagādē

EDMUNDS UPMALIS

RI 1114 UNO MANKIN Real Estate 392 DANFORTH Ave

YONGE — DELORAINE: atsevišķa 9 istabu dubultķieģeļu māja. Moderni izbūvēta virtuve, eļļas-ūdens apkure, divas vannas istabas, iebraucamais ceļš un garāža, dārzs. Ļoti laba īres māja. Prasītā cena $19.000.

AVENUE RD. — LAWRENCE: ļoti laba, tikai 1 gadu veca divu dzīvokļu māja. Eļļas apkure, 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas, 2 garāžas. Katram dzīvoklim atsevišķa ieeja. Prasītā iemaksa $5.000.

BROADVIEW — DANFORTH: dubultķieģeļu 7 istabu divstāvu savrupmāja. Eļļas - ūdens apkure, moderna virtuve, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Ļoti labi uzturēta, tīra māja. Prasītā cena $16.900, māja bez parādiem.

YONGE — SHEPPARD: 5 istabu bungalovs ar eļļas apkuri, modernu virtuvi, privātu iebraucamo ceļu un skaistu dārzu. Prasītā cena $10.500, maza iemaksa.

EGLINTON — MT. PLEASANT: 6 istabu dubultķieģeļu māja ar modernu virt., eļļas apkuri, garāžu. Prasītā iemaksa $3.000.

St. CLAIR — LANSDOWNE: atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja. Eļļas - ūdens apkure, 2 vannas istabas, moderna virtuve, dubultgaraža un izbūvēta istaba pagrabā. Prasītā iemaksa $3.500.

JAŅA VESEĻA SEŠDESMIT GADI

(Pārnesums no 7. lpp.)

susināšanā un savas apkārtnes labklājības veicināšanā. Abus šos romānus apdvašo kāda latviskas sencības elpa, jo Veselis allaž meklē iekļaut arī mūsu moderno dienu ļaudis nepārtrauktā tautas plūdumā no neminamas pagātnes.

Fantastikai un senatnei Veselis pievēršas plašajā romānā „Trīs laimes" 1928. g., kas līdz šim palicis vienīgais lielākais darbs par latviešu aizvēsturi. Tas darināts, dziļi iejūtoties pirmatnējā dabā un pirmatnējās kaislīgajās cilvēku dvēselēs. Ar lielu mīlestību Veselis izmantojis romāna fonā savas dzimtās puses ainavas — Neretas mežus un pakalnus. „Trīs laimēm" piekļaujas arī tragēdija „Jumis" 1931. g., kas vēstī par indoeiropiešu tautu pirmsākumiem.

Pēc ekskursijām senatnē Veselis uz laiku pievēršas mūsu dienu tēmām. „Dienas krustu", 1931. g. zināmā mērā ierosinājis tanī laikā Latvijā daudzinātais Džēmsa Džoisa romāns „Odisejs" (Ulissus). Taču līdzība tikai tā, ka abos romānos aprakstīti tikai vienas dienas notikumi. Kamēr Džoiss daudzvārdīgi nodarbojas ar zemapziņu, neorganizēto, „sirreālistisko" dzīves sīkdaļu un cilvēka nevilšo iedomu reģistrēšanu, Veselis ar lielu līdzekļu ekonomiju konstruējis mērķtiecīgu psichologisku romānu, kas, par spīti gluži reālistiskiem izteiksmes līdzekļiem, varbūt, vēl vairāk nekā citi Veseļa darbi pasvītro atsevišķu notikumu iekļaušanos lielajā dzīves tecējumā.

Iedziļināšanās filozofijā un astronomijā ierosināja Veseli iecerēt 10 romānu ciklu, kam vajadzēja ietvert visu viņa turpmāko darbību. Cikls balstīts uz diviem pretējiem raksturiem: intellektuālo, ģeniālo zinātnieku, „pārcilvēku" Rudo un filozofisko, pasaules izjutēju, ārēji nevarīgo „viscilvēku" Meikli. Uzrakstījis divus romānus „Cilvēku sacelšanās", 1934. g. un „Tērauda dvēsele," 1938. g., Veselis atklāja kādu citu, pagaidām tiešāku, iespēju izteikt savus meklējumus un tēlus, kas drūzmējās viņa fantazijā: Latvju teiksmas. Tas nozīmēja iegremdēšanos latviskā mitoloģijas pasaulē. Savācis plašus materiālus, pētīdams daudzu tautu religiskās teikas, bet visvairāk, saprotams, balstīdamies uz latvju dainām, Veselis pats nodarbojas kā „mītu radītājs", veidodams un pārrazēdams savā īpatnējā fantastikas un reālitātes sakausējumā mītu stāstus un leģendas, sākot ar pašu pasaules radīšanu, mīdams mūsu seno rakstnieku mītu veidotāju Lautenbacha-Jūsmiņa, Andreja Pumpura un Ausekļa pēdās.

Nobeidzis tīri mitoloģisko ciklu, Veselis pārcēla leģendu stilu un skanīgumu ikdienas pasaulē, likdams latviskajām dievībām darboties moderno ļaužu vidū — rūpnīcās, kantoros un jo sevišķi tragiskajās kara un bēgļu gaitās. „Latvju teiksmas" iznāca sakopotas 1943. un 48. gados, skaitā kopā ar dažām vēlāk uzrakstītām ap 40. Ikdienas apteiksmošanu Veselis uzlūko par latviešu mentālitātei dabisku un saprotamu lietu, jo nevienā tautā mitoloģiskā teiksmu pasaule nav uzglabājusies dzīva tik ilgi: dainas nava senu garamantu un dievteiku krājums, bet savāktas no tautas mutes samērā pavisam nesen, vēl mūsu pašu mūža laikā, tātad tās ir zinājis un atcerējies arī tagadējais, modernais latvietis. Ikdienas apteiksmošana nav tikai Veseļa atklājums, bet mūsu rakstniecībā jau diezgan plaši izmantota, sevišķi neliela apmēra darbos; lai atceramies tikai Kārli Skalbi. Lielāka apmēra darbā — romānā „Gaitnieciības ceļi" šo metodi lietojis Voldemārs Dambergs.

Pēdējā un gaŗākā no Veseļa moderno laiku teiksmām ir „Viesturs Varapoga", balādisks epizods no mūsu leģionāru traģiskajām cīņām Vidzemē. Ar savu dzidro, it kā no visa vieliskā atsvabināto valodu, smeldzīgo, dzejisko noskaņu, ar reālajiem un tomēr sublimētajiem notikumiem šis Trimdas Kultūras fonda godalgotais darbs pieder pie paša labākā, ko Veselis sarakstījis. Savā laikā Veselis saņēma daudz pārmetumu par erotiskajām ieskaņām „Varapogā", bet lūkojoties uz tām no Veseļa transcendentālās kontinuitātes viedokļa, tās ir tikai loģiskas.

Kaut gan var nojaust, ka teiksmām pieder Veseļa sirds, viņš līdztekus sarakstījis vairākus reālistiskus romānus „Vilgas mīlestība", 1941. g., „Divas māsas", 1943. gadā, iejūtīgi tēlodams vairāku sieviešu likteņus, un romānu par Baigo gadu „Pa tumšām tekām,, 1955., kas kā daļa iekļausies patlaban nobeigtajā lielā cikla „Mūžība un bezgalība" trešajā romānā „Lielais gājiens".

Īpatnēju attīstības līkni rāda Jāņa Veseļa lirika. Tāpat kā gandrīz visi mūsu rakstnieki, arī Veselis iesāka kā dzejnieks. Pa laikam piegriezdamies romāniem, prozātori liriku aizmirst, bet Veselis nopietnāk pievērsies dzejai tieši vēlākajos gados. Viņa pirmais dzeju krājums „Dzīves vainagi" iznāca Rīgā 1943. g., otrs „Staru būdā", Vācijā 1947. g. un trešais „Laimes mirdzumā", 1954. g. Kanadā. Veseļa lirikā sastopam tos pašus elementus kā prozā, tikai izteiksmes līdzekļi kļūst vienkāršāki un skopāki. Smeldzīgas izjūtas vird augšup it kā no dziļiem, slepeniem avotiem, tumšas, rēgainas vīzijas iešūpo lasītāju īpatnējā simbolu un kosmisku izjūtu pasaulē, kur visi notikumi tiek noslēpumainas liktenības vadīti. Pēdējā krājumā „Laimes mirdzumā" Veseļa dzeja nolaižas no fantazijas augstumiem ikdienā, kļūdama gluži vienkārša un silta, pievēršas šaurāku, tīri personisku izjūtu tēlojumiem. Daudz dzeju veltīts zaudētajai ģimenei, dēliem, kas izauguši lieli, bet savu tēvu pazīst tikai vārda pēc. Atmetis dekorātīvo fantastiku, Veselis tomēr arī ikdienas temās brīžam sasniedz ārkārtīgi koncentrētu tautiskumu, kas jau rada burtamajiem vārdiem, kur tēli un domas divaini sakļaujas ar žuburainajiem, sencīgajiem vārdiem neatdarināmā, netulkojamā vienībā ar ārkārtīgi asu latviskā sencīguma izjūtu. Veseļa dzeju forma ir korrekta, bet pantu un ritmu rotaļa pati par sevi viņu nekad nav interesējusi.

Jānis Veselis daudz darbojies arī literātūras kritikā, nereti piedalījies polemikās. Grāmatā iznākušas viņa esejas „Rakstnieku sejas" 1938. g., 1947. g. Veselis, būdams paidagogs Oldenburgas latviešu skolā, sarakstījis „Latvju rakstniecības vēsturi." Tā sastādīta gandrīz pilnīgi pēc atmiņas, jo tajā laikā nebija pieejami gandrīz nekādi materiāli. Tomēr gan pasaules, gan mūsu rakstniecības dažādo strāvojumu un autoru raksturojumi ir apbrīnojami skaidri, noteikti un lakoniski. Katrā ziņā šī konspektivā vēsture, kas parādījusies tikai rotēta, pelnījusi daudz plašāku ievērību.

Tā ka Jānis Veselis atrodas pašā spēku un spēju briedumā, varam no viņa sagaidīt vēl daudz ievērojamu darbu.

Pašapkalpošanās pārtikas preču veikals

ATLAS FOOD

PIEDĀVĀ:

● Importētus konservus, sierus, saldumus un cepumus

● Eiropas gaumē izstrādātus gaļas un desu ražojumus, maizes, kūkas un tortes.

● Vienmēr svaigi piena produkti, augļi un saknes.

Pārbaudiet mūsu preču augstvērtīgo kvalitāti un to zemās cenas. Ietaupiet laiku, pasūtinot pa tālruni

LE 2-4028

Ātra un brīva piegāde

1533 Queen St. W., Toronto

BĒRZIŅŠ un STEINHARDS

LAUPĪTĀJI UZBRUKUŠI LATVIETIM

Cietušajam nodarīti smagi miesas bojājumi

DV apvienības Bostonā kasieris Jānis Ķempe pirms dažiem mēnešiem pieņēma šofera vietu uz pazīstamajiem Čekera firmas satiksmes automobiļiem.

22. marta naktī divi jaunekļi lūdza Ķempi aizvest viņus kādā ielā Roksburijā. Kad pateiktais nams bija sasniegts, braucēji lika apturēt. Aizmugurē sēdošais pēkšņi pielika Ķempem pistoles stobru pie muguras un prasīja, lai Ķempe atdod naudu. Ķempe lēnām pagriezies un ar veiklu džiu-džitsa paņēmienu izsitis pistoli uzbrucējam no rokas. Tad blakus sēdošais pasažieris sācis sist Ķempem pa galvu. Ķempem izdevies izkļūt no automašīnas un viņš skrējis projām. Tad viens no uzbrucējiem ar pistoli atkal apdraudējis Ķempi un licis nākt atpakaļ un atdot naudu. Ķempe ar spēcīgu kāju spērienu uzbrucēju notriecis zemē, kur tas arī palicis nesamaņā gulam.

Tanī brīdī otrs uzbrucējs no muguras ar asu priekšmetu tik smagi iesitis Ķempem pa pakausi, ka pēdējais nesamaņā nokritis. Uzbrucējs ar kāju vēl nežēlīgi spēris nesamaņā esošam upurim, pārlaužot degunu, ievainojot ausi, žokli, krūtis, laužot ribas. Otrs uzbrucējs tad ievilcis savu zemē bez samaņas notriekto biedru Ķempes auto taksīti un aizbraucis.

Ķempe atmodies tikai pilsētas slimnīcā, kur viņam konstatēti tik smagi miesas bojājumi, ka ārsti atzinuši viņa dzīvību par apdraudētu. Nozagtā automašīna vēlāk atrasta pamesta uz ielas citā pilsētas daļā. Čekera firmai piederošā nauda $32.00 nav bijusi Ķempem nozagta.

Kā tagad ārsti izsakās, Jāņa Ķempes dzīvībai vairs briesmas nedraud, ja vien nerodas komplikācijas.

Kad Ķempem jautāts, kādēļ viņš pretojies bruņotiem uzbrucējiem un nav tiem atdevis tos 32 dolarus, viņš atbildējis: „Es, vecs latviešu karavīrs, nevarēju pieļaut, ka divi jauni zēņi man atņem naudu."

Jānis Ķempe ir precējies un vairāku bērnu tēvs, ir rosīgs DV darbinieks. V. L.

UZMANĪBU, JAUNIEŠI!

Klāt Lieldienu brīvlaiks, un šais vaļigajās dienās būs vairāk laika pašķirstīt grāmatas. Tādēļ der atcerēties Latvijas Amerikā 1. februāra n-rā izsludināto sacensību jauniešiem latviešu literātūras pazīšanā. Kopš tā laika redakcija nepārtraukti saņēmusi krietnu žūksni vēstuļu ar atrisinājumiem, un tā vien liekas, ka gaidāma šīva sacensība ne tikai Toronto Lāpas un Hamiltonas un Londonas jaunatnes pulciņu starpā, bet tos pārspēt pūlēsies arī latviešu ģimnazijas audzēkņi. Tādēļ, lai dotu iespēju savus atrisinājumus iesūtīt arī vēl vienam otram kūtrākam lasītājam, atrisinājumu iesūtīšanas termiņš pagarināts par 2 nedēļām — līdz 15. aprīlim

Bet nu gan pasteidzieties! Un ja jums nav zināmi sacensības noteikumi, piezvaniet vai atrakstiet uz Latvijas Amerikā redakciju — 123 Huron St., Toronto, Ont., tel EM 8-0792.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

26. N-RS

Uzdevis M. Zandbergs

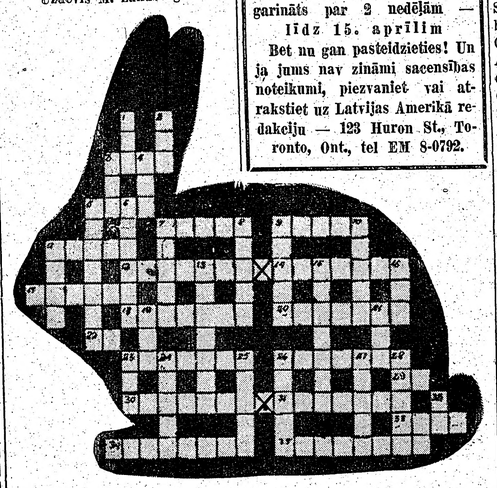

Līmeniski: 3. Muca. 5. Dienvidu auglis. 7. Brālība, apvienība. 9. Bišu tēviņš. 11. Amatnieka darba rīki. 12. Arkla daļa. 14. Strūklaka. 17. Dārzāji. 18. Lauku ēka. 20. Zārks. 22. Sauciens sunim. 23. Ērts, mājīgs. 26. Laukmales puķe. 29. Nots. 30. Kazaku vadonis. 31. Bij. pasaules meistars šachā. 33. Agrākais Latvijas archibīskaps. 34. Auksts gaļas ēdiens. 35. Nolaidīgs un aizmirstīgs cilvēks.

Stateniski: 1. Upe Krievijā. 2. Zemes mērs. 3. Jautājums. 4. Norādāmais vietnieka vārds. 5. Mitrs. 6. Mājputns. 7. Toņkārta. 8. Raudas. 9. Smalks, gluds audums. 10. Nespēcīgs, bez spēka. 11. Rūc. 13. Puķe. 15. Latviešu vecās paaudzes rakstnieks. 16. Palīgā. 19. Viņam. 21. Saiņo. 23. Dziedājums. 24. Pagasts Vidzemē. 25. Alu dzīvnieks. 26. Deja. 27. Literārs darbs. 28. Latviešu ciņu varonis. 32. Ķīmiskā elementa simbols.

SPORTS

OIKĀGAS LB SPORTA KOPAS

pilnsapulce 9. aprīlī, plkst 7.30 vakarā Park Field House telpās.

GATAVOJOTIES KAUSU SPĒLĒM

Gatavojoties Hamiltonas kausu spēlēm Sparta sacentās ar Hamiltonas „Tiger Cats" basketbola vienību. Lai gan minētā vienība ir slavena Kanadā kā profesionāla futbola vienība, viņu rindās ir daudzi labi amerikāņu un vietējie basketbolisti, kas Hamiltonā pievienkuši YMCA'u, Mac Master jauniešus un vēl citas spēcīgas vienības. Sparta, papildināta ar tagad Hamiltonā dzīvojošo A. Richteru, šinī cīņā izgāja pavisam nopietni. Bet jau spēles sākumā T. Cats tika 6:0 vadībā. Ar Lakšēvica un Richtera pāris groziem rezultāts tika izlīdzināts, un Sparta beidza puslaiku 41:34 savā labā. Otrā puslaika pirmās 10 minūtēs ritēja izlīdzināta spēle un, mazliet grēkojot ar segšanu, Sparta nonāca pie 48:51 rezultāta. Tak beidzamās 10 min. Sparta bija pilnīgā pārsvarā un beidza spēli 83:58 savā labā. Lakšēvics spēja 22 un A. Richters 20 punktus. Kuncāns, Bulte, Strautnieks savā starpā vienlīdzīgi dalīja 36 iegūtos punktus. Aizsargi Zutis, Jundzis un Ansons spēja iegūt 6 punktus, dalot vienādi arī tos. Cerēsim, ka arī 7. aprīlī Hamiltonas kausa spēlēs DV Sparta varēs paturēt šo labo formu un sagādāt kausa turētājiem Toronto DV mazas „galvas sāpes." Pēc sacīkstēm tika pārrunātas A. Richtera iespējas pārnākt uz Hamiltonas DV ...? T. A.

PAZEMĪGĀS DVĒSELES...

(Pārnesums no 7. lpp.)

Dzejā Spožums divās četrrindās izteikts būtiskākais par mīlestības lielumu, kas saista visu cilvēka esmi eksistenciālā būt vai nebūt ievirzē, kur visam pāri tomēr stāv esmes sargātāja roka.

Trešā nodaļa „Zīmogs" ietver dzejoļus, kas gleznaini rāda Tēva nolikto, atkarīgo cilvēcisko eksistenci priekā un ciešanās (Es stāvu, Sods, Sonets), atsedz dvēseles šaubas un krīšanu dubļos (Šaubas, Odze), ciešanu svētību (Pārvētība, Atplūdi, Mierinājums), nolikto pēdējo gaitu (Vīzija, Šķiršanās) un dzīves apliecināšanu (Sonets). Šī ir ne tikai tematiski plašākā krājuma nodaļa, bet arī mākslinieciski rūpīgāk izstrādātā. To var atzīt par krājuma kāpinājuma punktu, kur visi skartie temati izveidoti košā dzejas rotā. Tas ir dzejas skaistums par sevi, kas valdzina kā puķes smarža, kur tematiskās idejas ir tikai nesēja substance. Šeit mūžīgais ir dvēseles reliģiskā ievirze, kas savukārt dzejdarim dod atiecīgu stājas ievirzi. Jūtas, fantazija un prāts reliģiskas ievirzes mijiedirbē rada saskaņotu izpausmi un personības lielumu, kas savukārt atspoguļojas mākslas darbos. Mūsu dzejnieces sugestīvais spēks parādās vistiešāk tajos dzejoļos, kur viņa iet mūžīgā vadības nojautā un apzinātā brīvā atkarībā. Tur viņa dod konkrētus īstus mākslas darbus dziļā jūtu izpausmē; bez patiesības arī māksla nevar pastāvēt, it īpaši pašreizējā laikmetā.

Nodaļā „Posta ceļos" dzejniece apdzied mūsu tautas postu un bēdas. Tur ir dziļas vārsmas par mūsu karavīriem („Tā viņi aizgāja — Vīrs aiz vīra, droši uzvaras jausmā, Lai mēs dzīvotu."), un kvēlas ilgas pēc dzimtens katra izdzītā sirdī.

Pēdējā nodaļa „Nakts dziesmas" izskan balādiskās formās. Arī šajā formā dzejniecei sava māka un veiksmīga notikumu risināšana. Labāk padevušās Kārdināšanas nakts un Jāņu nakts balāde, kamēr Karnevāla nakts ir kā parodija vai travestija par kupleju „Nāve un alus glāze" vai vienkārši radusies komiskā tēlošanas priekā par cilvēciskām vājībām, kas tomēr nav ieturētas ar vajadzīgo respektu un izvērsās pleonasmos, kas nogurdina lasītāju, bet nedod vajadzīgo māksliniecisko piedevu.

Ar šo krājumu Vīksna īsti apliecina savas dzejas mūzu, kas ar dziļāku etosu tiecas uz ekspresionistisku izteiksmes veidu. Varētu teikt: Vīksna ir latviešu modernīste, kas vēl nes senās dzejas tradīciju, bet arī nebaidās teikt jaunus modernus vārdus. Modernā dzeja vairs necenšas pēc jūsmīgas bijušā un pārdzīvotā atdarināšanas, bet gan iet iespējami tuvu mūsu esmes patiesībai. Tādējādi lirika gūst jaunas dimensijas un dziļāku jēgu, tā cilvēku ne tikai alcina mākslas pārdzīvojumam, bet arī atver mūžības un cilvēka esmes jēgas jausmu.

Patiesība un skaistums ir identiski jēdzieni mūžīgās kārtības skālā, ko sāk apliecināt apzinīgie modernie mākslinieki (šeit nav domāti modernā chaosa apliecinātāji!) savos darbos patiesības labad. Protams, ka patiesība dzejā grūti tveŗama un ieskatāma, bet tas pieder pie dzejnieka misijas: radīt īsto ceļu. Varam priecāties, ka arī mums ir dzejnieki, kuŗi meklē dziļāk un neapmierinās ar tukšu vārdu spēli. Alb. Spoģis.

Paziņojums lasītājiem

Sakarā ar Lieldienas svētkiem Latvijas Amerikā nākošais numurs iznāks 7. aprīlī paplašinātā veidā.

APGĀDS

PRIECĪGAS LIELDIENAS!

BENJAMIN FILM LABORATORIES

SPECIALISTS IN COLOR

51 Duchess St., Toronto 2, Ont. Tel. EM 3-6497

SPOŽĀKAIS VĀRDS KANADĀ KRĀSU FILMU NOZARĒ